

Izhaja ob 4. zjutraj.

Stane mesečno Din 25.—; za ino-
semstvo Din 40.— neobvezno.

Oglasi po tarifu.

Uredništvo:

Ljubljana, Knafova ulica šte. 5/L
Telefon šte. 72, ponoči tudi
šte. 34.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Upravništvo: Ljubljana, Prešernova
ulica št. 54. — Telefon št. 96

Inzeratni oddelk: Ljubljana, Prešer-
nova ulica št. 4. — Telefon št. 409

Podružnici: Maribor, Barvarska ulica
št. 1. — Celje, Aleksandrova cesta.

Račun pri poštnem čeku, zavodu: Ljub-
ljana št. 11.843. — Praha čisto 78.180.
Wien, Nr. 105.241.

Ljubljana, 16. avgusta.

Pri občinskih volitvah v Srbiji je do-
živela radikalna stranka najhujši ude-
rec s tem, da je izgubila beograjsko
občino. Izid volitev dokazuje, da je
glavni vzrok tega poraza NRS iskati
v razkolu, ki je nastal v stranki radi
dvojnih kandidatur. Da bi šla NRS eno-
tno in edinstveno v volilni boj, bi imela
več kot za 2000 glasov večjo relativno
večino nego Davidovičeva stranka, ki
je sedaj s 328 glasovi večine kot »ter-
tius gaudens« odnesla zmago nad raz-
dvojenimi radikali. Razmerje davidovi-
čevskih in radikalnih glasov je v Beo-
gradu ostalo pri sedanjih volitvah na-
pram zadnjim skupščinskim volitvam
skoraj isto. Davidovičevci izkazujejo
sedaj le par sto glasov več, dočim so
dobili radikali par sto glasov manj, kar
pa niti v prvem niti v drugem slučaju
ne znači bistvene izpremembe.

Beograjska občina, ki dosedaj ni uži-
vala niti v državi niti zunaj nje poseb-
nega slovesa, dobi čisto novo upravo,
od katere ne pričakujejo le Beograjci,
marveč tudi ostala država, kar naj-
več smotnega, iniciativnega in po-
štenega dela. Normalno je, da prestol-
niške občine prednjačijo kot vzorne,
pri nas pa smo na žalost videli, da beo-
grajska občina navzlic kolosalnim de-
narnim žrtvam, ki jih zanjo doprinese
tudi celokupna država, ni služila za
vzor niti eni mestni občini v državi, a
da je radi nesposobnosti in nesolidnosti
svoje uprave celo daleč zaostajala za
zagrebško in ljubljansko komunjo. Vsi,
ki imajo srce in smisel za celokupne
državne interese, so to dejstvo z ža-
lostjo motrili.

Kakor je izid beograjskih volitev
predvsem važen za gospodarski in ko-
munalni napredek naše državne metro-
pole, tako je v dobi parlamentarizma
in razvitega strankarstva nesporno ze-
lo pomemben tudi, ako se ga presoja s
političnega stališča. Jasno je, da je s
porazom radikalov v Beogradu, doživel
tudi režim g. Uzunovića ne le veliko
razočaranje, marveč tudi silen pretres-
ljaj. Vlada g. Uzunovića se je pri občin-
skih volitvah tako aktivno angažirala,
da ni čudno, ako se pojavljajo glasovi,
da je beograjski poraz njen poraz in da
bi zaprav ona morala prva solidarno
potegniti iz nastale situacije konse-
vence. Medtem, pa vidimo, da g. Uzu-
nović nima nobene volje, da gre. Izjav-
lja, da je vse dobro in vse v redu.

Ne varamo se, ako menimo, da je po
izidu večrajšnjih volitev stopila zopet
v ospredje kombinacija NRS z Davido-
vičem, ki se je začela pripravljati že
pred volitvami. S tem pa raste vedno
večja opasnost za Radika in njegov
prestizj v vladi. Prvotno je Stjepan Ra-
dić računl, da bo eventualni neuspeh
radikalov pri občinskih volitvah pora-
bil za nova politična izsiljevanja, NRS
pa je prilično obdržala svoje pozicije
v notranjosti Srbije, a poraz v Beogradu
je momentano take narave, da si ga
g. Radić lahko zapiše samo sebi v
škodo.

Drugo vprašanje so posledice, ki na-
stanejo radi beograjskega dogodka v
radikalni stranki sami. Tu je zadelo
NRS isto sredstvo, s katerim je dose-
daj ta stranka v javnosti največ takti-
zirala in prakticirala. Vedno si je priza-
devala, da napravi v drugih strankah
razkol, a da ona potegne iz tega dobi-
ček. Tudi v Sloveniji smo bridko ob-
čutili napredni in nacionalni ljudje, da
je NRS podpirala in vzdrževala baš
one elemente, ki so ponajveč radi svojih
osebnih interesov in nepasitnih ambicij
padali v hrbet politični organizaciji in
njenim voditeljem, katere je v najtežjih
razmerah in v neprestanem boju z na-
domnim brezdomovinskim, anacional-
nim in internacionalnim klerikalizmom,
edino držala postojanko državne in na-
rodne misli. Radi boja v naprednih vr-
stah so dosedaj v Sloveniji ekskompi-
rali dobiček klerikalci kot tretji, ki so
veseli, dočim NRS niti kaka druga sku-
pina razen SDS ni mogla v boju s tem
razkrojnim rovanjem doseči niti naj-
manjših uspehov.

G. Boža Maksimović je potem, ko se
je zaznal rezultat beograjskih volitev,
naznanil, da je treba sedaj nadaljevati
»čiščenje« v radikalni stranki. Po od-
hodu g. Pašića v zatišje se z veliko ve-
hemenco že sedaj bije boj za njegovo
nasledstvo in bodoči dedič si medse-
bojno odrekajo avtoriteto in sposob-
nost. Nič čudnega ni, če se po prvem
občutnem porazu novih mož, pojavlja v
NRS zopet klic po starem Pašiću, češ,
da bi do beograjske katastrofe ne pri-
šlo, da bi bil »stari« doma. V tem klicu
je naravno tudi izražena želja po zo-
petni enotnosti stranke. Res je pričako-
vati še hujših komplikacij, ako se bo
notranji boj med pretendenti nadalje-
val. Vsekako je NRS v jako kritični fazi
svoje eksistence. Beograjski poraz je
zanjo resen memento.

Samostojni demokrati se občinskih
volitev v Srbiji niso aktivneje udele-
žili. Njihova organizacija tam je še mla-
da in SDS tudi ni imela interesa, da s
poseganjem v volilno borbo slabi ali
jača eno ali drugo starih šumadinskih
partij. V Beogradu samem se je SDS

Pričetek novih konzultacij na Bledu

**Poraz radikalov v Beogradu oslabil centrumaše in ojačil Pa-
šićevo avtoriteto. — Pred važnimi političnimi dogodki. —
Uzunović prihaja na Bled. — Konferenca z Radićem. — Nikić
v avdijenci.**

Beograd, 16. avgusta, p. Situacija
pokazuje vse znake bližajočega se preo-
kreta. Večrajšnje občinske volitve v
Srbiji in Črni gori so sicer dale radika-
lom še večino občin v roke, a pomenijo
zlasti radi izgube Beograda silen ude-
rec za radikalno stranko. Se posebej
pomemben je beograjski poraz za pozi-
cijo ministra notranjih del Bože Maksi-
movića, ki je v precejšnji meri vezal z
izidom volitev svojo avtoriteto v NRS.
Maksimović je faktični šef protipašičev-
ske struje in danes v takozvanem ra-
dikalskem centru nesporno najjačja
osebnost. Razočarana stranka sedaj
njemu, odnosno njegovi nepopustljivo-
sti pripisuje večrajšnji poraz. Obči oči-
tek je ta, da bi se pri boljšem taktič-
nem vodstvu in ako bi bilo spretnosti
nedvomno bil dal doseči aranžman z
Bobićem, s čemer bi bila radikalna li-
sta imela zmago zagotovljeno. Taktični
neuspeh se sedaj v širokih radikalnih
vrstih pripisuje na rovaš celi »centru-
maški« politiki in jo slabi. Karakteri-
stično je, da so dogodki večrajšnjega
dne zopet ojačili prestizj in avtoriteto
Pašićeva, češ, ako bi bil Pašić tu, ne bi
bili izgubili Beograda...

Z velikim zanimanjem se pričakuje,
kaj bo sedaj napravil Radić, ki je za
18. t. m. že sklical sejo HSS v Zagreb.

da po rezultatu občinskih volitev usme-
ri svojo bodočo taktiko. Kot znak
splošne nejasnosti se smatra, da je Ra-
dić svoje poročilo in predloge za to sejo
odstavil z dnevnega reda. Sporočil je
danes g. Uzunoviću, da ga prosi za se-
stank. Ta sestanek se bo vršil povod-
om Uzunovičevega odhoda na Bled.
Ministrski predsednik odputuje po do-
sedanjih dispozicijah jutri, v torek zve-
čer na Bled ter bo kralju poročal o po-
litični situaciji, kakršna je nastala po
občinskih volitvah. Zatrjuje se, da se
bo g. Uzunović z Bleda podal v Zagreb
ter bo tam konferiral z Radićem. Pro-
ti konferenci se bosta Uzunović in
Radić, kakor javljajo iz krogov HSS,
eventualno skupno podala v avdijenco.
Po rezultatih teh konferenc in avdijenci
bo Radić uravnil svojo nadaljnjo takti-
ko ter bo imel v četrtek na seji HSS ve-
lik političen govor, ki bo gotovo do-
puščaj stvarne kombinacije o nadaljnem
razvoju situacije.

Nocoj je odpotoval na Bled minister
za šume in rudnike dr. Nikić, oficijelno
v resortnih zadevah, dejansko pa pač
kot izvidnica radikalov. Prihodnje dni
se vrne na Bled tudi zunanji minister
Ninčić, ki ostane tam še nekaj dni na
počitnicah.

Bolgarija pripravila odgovor na našo noto

**Skušala bo afero spraviti na drugi tir ter komplicirati rešitev.
Naše stališče. — Konference g. Ninčića. — Italija pritiska na
Bolgare.**

Sofija, 16. avgusta s. Priprave za do-
ložitve bolgarskega odgovora na ko-
lektivni korak sosednjih držav so za-
ključene. Bolgarska vlada bo v svo-
jem odgovoru noto analizirala ter po-
bijaia obdolžitve, ki jih vsebuje. Ob-
enem bo izrazila svoje začudenje, da
sta se kolektivnega koraka udeležili tu-
di Grčija in Rumunija, češ da obe dr-
žavi ne moreta navesti niti dejstva, ki
bi mogel dati povod za pritožbe. Poseb-
no Grčija da se v zadnjih dveh letih ni
mogla pritožiti o delovanju bolgarskih
tolp. Končno bo Bolgarija zahtevala, da
naj tudi velesilam dostavi prepise bolgar-
ske note.

Bukarešta, 16. avgusta (brž.) Kakor
piše »Dimineata«, je nasvetovalni diplo-
matski zastopnik Italije vladi, naj bo
napram Bolgariji zmerna, sicer se la-
hko zgodi, da pogajanja glede rumun-
skega posojila v Italiji ne bodo imela
uspeha.

Beograd, 16. avgusta n. Dr. Ninčić je
danes sprejel francoskega poslanika
Grenarda in angleškega poslanika Cu-
narda, ki sta ga posetila, da se infor-
mirata o tem, ali je že dospel odgo-
vor bolgarske vlade na kolektivno noto
Jugoslavije. Rumunije in Grške.

Beograd, 16. avgusta n. Presbijo po-
roča: Bolgarski minister za zunanje
stvari objavlja: Beograjski listi so ob-
javili vest, da je potem, ko je bila iz-
ročena kolektivna nota, bila od strani
kraljevine SHS izročena posebna nota,
v kateri se zahteva izročitev nekaterih
oseb. Pooblaščen sem sporočiti, da do
tega trenutka slična nota ni bila izro-
čena.

Beograd, 16. avgusta p. Dr. Ninčić
je potem, ko je sprejel francoskega in
angleškega poslanika, zvečer posetil
Uzunovića, s katerim se je razgovar-
jal pol ure. Ta konferenca se spravila
v zvezo z našim sporom z Bolgarsko.
Po došlih poročilih odgovor Bolgarske
še ni dospel v Beograd, ter o tem ni
bila izdana nobena službena objava.
Trdi pa se, da je mogoče spor naše vla-
de z Društvom narodov glede bolgar-
skega vprašanja. Bolgarska se je namre-
č po vseh znakih in po želi Anglije
obrnila na Društvo narodov, ki naj pre-
išče in reši naš spor z Bolgarsko. V
Beogradu je razpoloženje proti vmeša-
vanju Društva narodov. Dr. Ninčić se
je pred nekaterimi dnevi že izjavil pro-
ti arbitraži Društva narodov v interesu
ugleda Društva narodov samega. Se-
daj so znane še druge čimbenice, ki
opravičujejo to stališče ministra za zu-
nanje stvari. Bolgarski se je namreč
posrečilo, da je delegata Društva na-
rodov v zadevi begunskega posojila
preslepila in poročilo, ki ga je ta de-
legat poslal v Ženevo in ki je bilo spo-
ročeno tudi naši vladi, dokazuje jasno,
da so se Bolgari posluževali neresnič-
nih podatkov. Tako n. pr. statistični po-

to pot prvič vendarle udeležila volitev
s svojo listo prav zato, ker se je zave-
dala, da se bo bila glavna bitka med
radikali in demokrati. Izid volitev je
pokazal, da bi mogli SDS na izid volit-
tev odločilno vplivati na eno ali drugo
stran.

datki, katere so dali delegati Društva
narodov, ne odgovarjajo bolgarskim
uradnim statističnim podatkom samim,
kar se tiče števila beguncov. Kakor
smo doznali, pripravila naša vlada ob-
širen elaborat, katerega bo poslala Dr-
štvu narodov, da izpodbije navedbe de-
legata Društva narodov.

Italijanske vojaške vaje ob naši meji

Trst, 16. avgusta. I. Danes so se pričele
okoli Sežane velike vojaške vaje 7. topni-
škega polka iz Pule, ki bodo trajale do
4. septembra. Vsa ta čas bo kretanje pre-
bivalstva v vaseh med Sežano in Divačo
omejeno. Na nekaterih mestih je dostop
civilnemu prebivalstvu ob določenih urah
popolnoma prepovedan. Tako je tudi če-
sta med Divačo in Senožečami zaprta za
civilni promet med 7. in 12. uro. Topništvo
ima pri vajah za cilj hrib Vremščico, ki
se razprostira med Ležečami in Senože-
čami.

Trgovinska pogajanja med Jugoslavijo in Francijo

Pariz, 16. avgusta. (brž.) Prva faza tr-
govinskih pogajanj med Francijo in Jugo-
slavijo je končana in razgovori so se od-
godili do 15. septembra. Odgovoditev se
je sklenila zato, ker mora načelnik francoske
delegacije te dni oditi v Ženevo. Jugoslo-
venska delegacija pa pričakuje 16. av-
gusta v Londonu in 16. v Bruxellesu. Jugoslo-
venska delegacija odputuje v London 15.
t. m. V Pariz se bo vrnila 15. septembra,
da zaključi trgovinska pogajanja. Sedanja
pogajanja so se vodila v ozračju najiskre-
nejše pripravnosti. V načelu je prišlo do
sporazuma v vseh vprašanih. Razlika ob-
sta samo glede obsega pogodbe. Jugo-
slovenska delegacija je želela skleniti iz-
ključno trgovinsko pogodbo. Zahtevala je,
da se jugoslovenskemu izvozu prizna klav-
zula najbolj favorizirane nacije, dočim je
Francija predlagala omejeno klavzulo t. j.
samo za nekatere izdelke. O tem vpraša-
nju se bo končno razpravljalo pri ponov-
nih pogajanjih v septembru.

Rudarji pred kapitulacijo

London, 16. avgusta. (brž.) Popoldne se
je sestala plenarna konferenca rudarskih
delegatov. Pred jutrišnjim dnem ni prič-
kovati nikake odločitve. Konferenca bo
razpravljala o predlogu, naj se puste izvr-
ševalnemu odboru proste roke za rešitev
spora na najbolj ugodni podlagi. Ako bo
do rudarski voditelji prejeli to pooblastilo,
katerega očitvidno želijo, bo vlada pozva-
na, da pripravi sestanek rudarjev z last-
niki premogovnikov.

London, 16. avgusta. (brž.) Seja konfe-
rence rudarskih delegatov je trajala danes
štiri in pol ure. Na seji je podal Herbert
Smith poročilo o izidu glasovanja o pre-
dlogih cerkvenih poglavarjev za rešitev pre-
mogovne krize. O glasovanju se je vnela
obširna debata, ki se pa ni končala, ker je
bila konferenca odgodena.

Vstaja v republiki Honduras

Washington, 16. avgusta (brž.) Po vesteh
iz Nikaragve je v republiki Honduras iz-
bruhnila vstaja, ki ji stoji na čelu general
Yerara.

Poraz radikalov v Beogradu

**Pri občinskih volitvah v prestolici zmagali davidovičevci. —
Pregled rezultatov iz Srbije. — Izjave min. predsednika Uzu-
novića. — Kako mislijo radikali popraviti svoj poraz.**

(Glej obširno poročilo na 2. strani.)

Beograd, 16. avgusta, p. Pri večraj-
šnjih občinskih volitvah v Beogradu so
radikali vsled cepitve list doživeli po-
raz in občina je prešla v roke davido-
vičevcev. V Srbiji in Črni gori so v
mestih napredovali davidovičevci, po
deželi pa so radikali precej očuvali
svoje posestno stanje. Volilna udeležba
ni bila posebno živahna. V Beogradu
je navzlic silni agitaciji volilo samo
61 odst. volilnih upravičencev.

Beograd, 16. avgusta, p. Ob 21. uri je mi-
nistrski predsednik Uzunović sprejel novi-
narje. Izjavil je, da so radikali »siljajo zna-
gal« tudi v Beogradu samem, ker sta obe
radikalni listi dobili 8248 glasov napram
6500 glasovom davidovičevcev. Radikali so
torej beograjsko občino poklonili demokra-
tom. Reči se mora, da demokrati v Beogra-
du niso zmagali, dobili so občino le v dar.
Dognano je, da so mnogi glasovali za mrtve-
ce in za odsotne. Zato bo moral Državni
svet postopati po pritožbah. Demokrati se-
daj s frazami hočejo pokriti svoj poraz. Uzu-
nović je potem dolgo polemiziral z izjavami
demokratskih prvakov, posebno z izjavo Da-
vidovičeva, češ gosp. Davidović ima nava-
do prorokovati in meriti, a nikdar ne zade-
ne cilja. Uzunović je istotako, kakor Davi-
dović, zadovoljen z rezultatom. Če gosp. Da-
vidović pravi, da mora vlada danes podati
ostavko, on (Uzunović) za to ne vidi razlo-
ga, nasploh morajo radikali na temelju
zaupanja naroda ostati na svojem mestu.

Volitve so dokazale, da narod Srbije, Južne
Srbije in Črne gore odobrava politiko vla-
de. Radikalna stranka, kakor tudi vlada je
z rezultatom jako zadovoljna ter misli, da
je zadovoljna tudi HS. Volitve so se vršile
v 2242 občinah. Rezultati še niso znani iz
22 občin. V 43 občinah ni bilo glasovanja.
ali pa je bil rezultat enak za dve stranki.
Rezultati so znani od 2188 občin. Od teh so
dobili radikali 1563 občin, vse ostale stran-
ke in skupine 620 občin, dočim so tri obči-
ne dobile ostale stranke skupno. Lahko se
reče — pravi gosp. Uzunović — da so radi-
kali dobili večino v 75 % občin.

Beograd, 16. avgusta, p. V zvezi z zna-
go davidovičevcev v Beogradu so se širili
glasovi, da bo minister Maksimović razve-
ljal volitve. Ti glasovi se niso potrdili, ja-
sno pa je tudi iz izjave Uzunovića, da se
bodo radikali pritožili pri Državnem svetu.
Radikali si bodo vsekakor prizadevali, da
dobijo beograjsko občino zopet v svoje roke
ter se v tem oziru govori, da nameravajo
radikali novi načrt zakona o občinah, ki je
že gotov v ministrstvu za notranje stvari.
čim prej spraviti skozi narodno skupščino.
V tem načrtu je predvideno, da se morajo
šest mesecev potem, ko stopi novi občinski
zakon v veljavo, vršiti nove občinske vo-
litve v vsej državi. Na ta način mislijo ra-
dikali, da bodo v enem letu nove volitve
ter da bodo takrat beograjsko občino dobili
nazaj.

Težave Društva narodov radi Nemčije

**Španija vztraja na stalnem sedežu. — Posvetovanja v Berlinu.
Nordijske države proti povečanju stalnih sedežev.**

London, 16. avgusta, s. »Daily News« pi-
šejo, da bo Španija na vsak način obdr-
žati stalen mandat v Svetu Društva narod-
ov. V zvezi z italijansko - špansko pogod-
bo bo to brez dvoma povzročilo nove tež-
koče. Angleška vlada naj bi, da se razširi
položaj, jasno in razločno izrekla svoje
mnenje. Predvsem je treba zahtevati, da Angli-
ja takoj opusti vsak poskus, da bi v Svetu
Društva narodov za hrbtom Nemčije pripra-
vila kakve nove težave. Chamberlain mora
dobiti jasna in precizna navodila za Že-
nevo.

Berlin, 16. avgusta, k. »Berliner Tage-
blatt« poroča, da se bo državna vlada se-
stala dne 27. t. m. na ponovno izredno po-
svetovanje. Računati je s tem, da bo vlada
dala zastopnikom pri posvetovanjih komi-
se Društva narodov nalog, naj se drži do-
sedanjih predlogov študijske komisije za
bodočo ureditev Sveta Društva narodov.

Kodanj, 16. avgusta (brž.) Sedemnajsto
zborovanje delegatov skandinavskih parla-

mentarcev je sprejelo resolucijo, v kateri
izjavlja, da se morajo nordijske države dr-
žati načela, da se pri spremembah, do ka-
terih mora priti v Svetu Društva narodov,
ko vstopi vnanj Nemčija, ne sme zvišati šte-
vilo stalnih sedežev. (Glej tudi članek na
2. strani.)

Naša delegacija za Ženevo

Beograd, 16. avgusta, p. Dr. Ninčić je
sestavil delegacijo, ki bo zastopala našo
državo v septembru na zasedanju Društva
narodov. Šef delegacije je dr. Ninčić, čla-
ni pa so minister dr. Vasa Jovanović, Stepa-
n Radić, dr. Laza Marković in poslanik
Milutin Jovanović, poslanik v Bernu. Stro-
kovnjaki se bodo imenovali pozneje. Ob-
javljenje članov naše delegacije je napra-
vilo senzacijo, ker sta v nji Stjepan Radić
in Laza Marković, ki se javno spujeta in
zmerjata po shodih in drug drugemu odre-
kata čast in poštenje.

Verski boji v Mehiki

**General Estrada pripravljaj revolucijo? — Novi krvavi spo-
padi. — Odstavljeni uradniki, izobčeni duhovniki.**

Santiago de California, 16. avgusta, s.
Mehikanski general Estrada in 150 mehi-
kanskih državljani je bilo aretiranih, ker
so se pripravljali za revolucijo v Mehiki.
Baje so vladni uradniki zaplenili mnogo
orožja in municije.

Kakor poroča »Associated Press« iz Me-
hike, je bilo večerj pri nekem spopadu s
policijo več katoličanov, ki so se zbrali, da
vderejo v cerkev sv. Hijacinta, ranjenih. Po
nepotrjenih vesteh so se nameravali mehi-
kanski katoličani polastiti nekega cerkve-
nega poslopja. Ko so prišli vojaki, so jih
obmetavali s kamenjem.

New York, 16. avgusta (brž.) Mehikanski
pravosodni minister je odstavil 56 okrajnih
predstojnikov, ker niso dovolj strogo izva-

jali cerkvenih zakonov.

Mexico City, 16. avgusta (brž.) Mehika-
ski škofje so izobčili iz cerkve 14 katoliških
duhovnikov, ki so priznali nove cerkvene
zakone.

Washington, 16. avgusta (brž.) Mehika-
nski poslanik v Rio de Janeiru namerava od-
stopiti, ker je brazilska vlada na pritožbo
zaradi šlanka v oficijemnem brazilskem li-
stu o kulturnem boju v Mehiki podala ne-
zadostne izjave.

Rim, 16. avgusta (brž.) Pri sprejemu ro-
marjev iz Argentine in Urugvaja je imel
papež kratak nagovor, v katerem je obsolal
postopanje mehiške vlade proti katoli-
čanom. Opozoril je romarje, naj molijo za
spreobrnjenje preganjalcev katoliške cerkve.

Posledice

„madriške pogodbe“

London, 16. avgusta. (brž.) Primo de Ri-
vera izjavlja, da bi moral Maroko pripasti
Španiji, ki je izdala za vzdrževanje miru v
tej deželi 200 milijonov pezet. Kakor po-
roča »Daily Mail«, je italijanski ministrski
predsednik Mussolini izročil angleškemu
zunanjemu ministruvoto, v kateri za-
hleva za Italijo iste pravice, ki jih imata
v Tangerju Francija in Španija.

Madrid, 16. avgusta. (brž.) Ministrski
predsednik Primo de Rivera zahteva, da se
uprava pokrajine okrog Tangerja izro-
či Španiji.

Obsedno stanje na Kreti

Revolucionarno gibanje proti Pangalosou.
Atene, 16. avgusta, s. Vlada je dala na
Kreti, kjer so se pojavili nemiri, razglasiti
obsedno stanje. Oficijelno se izve, da ima
revolucionarno gibanje na Kreti namen,
da odstrani predsednika Pangalosa in se-
stavi novo vlado z generalom Plastirasom
ali Kondilissem. Gibanje se je po poročilih
vlade popolnoma izjalovilo. Proti političnim
voditeljem so vložene tožbe.

Jagemann umrl

Berlin, 16. avgusta (brž.) Danes je umrl
v starosti 77 let bivši dolgoletni badenski
poslanik v Berlinu, von Jagemann, ki je bil
dosedaj honorarni profesor na pravoslovni
fakulteti vseučilišča v Heidelbergu. Jage-
mann je svoj čas mnogokrat zastopal Nem-
čijo na raznih mednarodnih kongresih.

Fašistovska Italija proti zlati liri

Rim, 16. avgusta, s. Oficijozni »Popolo
d'Italia« se obrača v uvodniku proti prit-
sku na Italijo, ki izvirja baje iz izomestvu.
naj bi se Italija vrnila k zlati valuti. Proti
izjavam, da je Italija namočila denarja za-
log in si nadela razne omejitve, da spravi
svojo trgovsko bilanco v ravnovesje, ugo-
tavlja gotovi krogi, da bi se bila Italija
odločila za ta korak le zato, da bi ji s ka-
kim posojilom pod težkimi pogoji prislošili
na pomoč. Fašistovska Italija in njen šef,
pravi list, ki ga Italija ne spoštuje samo-
radi njegovih lastnosti kot državnika, tem-
več tudi radi njegove previdnosti v odlo-
čitvah, se ne bo nikdar priključila stališču
za zlato liro. Italija bo branila liro. List
meni, da je Italija dovolj zrela, da bo odv-
nila pritisk onih krogov, ki jo hočejo napra-
viti za gospodarskega in obenem tudi za po-
litičnega vazala.

Amerika in evropski dolgovri

Berlin, 16. avgusta, k. »Lokalanzeiger«
poroča iz New Yorka, da sta predsednik
Coolidge in državni tajnik Kellogg danes
pričela zelo važne razgovore glede vpraša-
nja dolgov. V poučenih krogih zatrjujejo,
da bo ostala politika dolgov v Ameriki ne-
spremenjena. Francija bo dobila kredite
lelo, ko sprejme pogodbo o dolgovih, kakr-
šna je sedaj. Clemenceaujevo pismo pred-
vidoma uradno ne bodo vzeli na znanje.

Mirovni kongres v Ženevi

Ženeva, 16. avgusta (brž.) Od 28. avgusta
do 3. septembra se bo tu vršil 35. mirovni
svetovni kongres.

Obćinske volitve v Srbiji

Zmaga Davidovićevih demokratov v Beogradu.

Beograd, 16. avgusta

Včerajšnje občinske volitve v Beogradu in v Srbiji so prinesle radikalni stranki veliko razočaranje. Vse razčlenjenosti radikalov, ki so nastopili z dvema kandidaturama listama, z oficijelno Karajovanovićevo in z Bobičevo, so v Beogradu zmagali Davidovićevi demokrati.

Miren potek volitev.

Dasi so nekateri ljudje pred volitvami napovedovali, da bo prišlo do krvavih pretepov, vendar pa je včerajšnji dan v Beogradu minil brez incidentov. Na voliščih preko dneva ni bilo posebnega navala. Po cestah so sicer drveli na vse strani avtomobili in izvoški, zlasti državni, vendar pa se je vse godilo brez posebnega hrupa. Notranji ministri Boža Maksimović sam je obiskal v avtomobilu volišča, bodril in nagovarjal volilce. Popoldne je zaviadoval povsod veliko zanimanje za potek volitev, zlasti pa po 6. večer, ko so pričele prihajati prve vesti o izidu. Mnogi so se zbirali pred uredništvu listov, zlasti pa pred hotelom »Parizom«, kjer se je nahajal štab radikalne stranke in pred »Claridgeom«, kjer je bil štab Davidovićeve stranke.

Potrlost radikalov

Ko so se izvedli rezultati, so se radikali umaknili potiri v razne lokale, kjer so ogorčeno debatirali o krivdi svojega poraza, obtoževali Bobiča, a tudi Maksimovića. Davidovićevi so bili seveda vzradoščeni in so prirejali dr. Kumanudiju živahne ovacije.

V »Parizu«, so se po končanih volitvah sestali oficijelni radikali in notranji ministri Boža Maksimović je imel kratek govor, v katerem je priznal poraz radikalov ter vehementno napadal Bobiča, ki ga je imenoval ničvredneža in nitkova. Minister Maksimović je bil čvrsto prepričan o zmagi liste Karajovanovića. Še v soboto je objavil v »Vremenu« izjavo, v kateri je z absolutno gotovostjo in hladnokrvnostjo trdil, da je po njegovem mnenju zmaga radikalne liste Karajovanovića toliko gotova, da niti za trenutek ne more misliti na kak drug izid beograjskih občinskih volitev. Ko ga je sotrudnik »Vremena« vprašal po mnenju, s koliko glasovi bodo radikali prekosili demokrate, je odgovoril Maksimović: »S tako mnogo, da boste videli, kako je bilo to vprašanje, oprostite, deplasirano.« Usoda je hotela, da je postala deplasirana — izjava g. Maksimovića.

Predsednik vlade Nikola Uzunović je po volitvah izjavil nekemu novinarju: »Dobro, je dobro, vse je dobro.« G. Uzunović je po stari navadi vedno vse dobro... Ljuba Davidović je izjavil: »Pričakovali smo tako lep izid, ker smo vedeli za razpoloženje naroda.« Porazeni Gloka Karajovanović je izjavil: »Izgubili smo in več nimam povedati, kakor da smo izgubili. Dobili so demokrati. Naglasiti pa je treba, da so komunisti in socialisti dali v velikem številu svoje glasove njim. Ve se n. pr., da so jim dali komunisti okoli 700 glasov, veliko število glasov pa so jim dali tudi socialni demokrati. Vem, da bi vi kot novinar želeli imeti kako izjavo. Ako bi bil izvoljen, bi vam nekaj rekel, a sedaj moram samo reči, da smo izgubili.«

Obćinske volitve L. 1923.

Zadnje občinske volitve v Srbiji so se vršile 19. avgusta 1923, torej skoro pred tremi leti. Tedaj je bilo v Beogradu vloženih pet kandidatnih list, za včerajšnje volitve pa jih je bilo vloženih šest, ker so radikali nastopili z dvema listama (advokat Gloka Karajovanović in Miloš Bobič). L. 1923 so nastopili enotno in je bil nosilec liste pok. Milan Marjanović. Demokratska stranka L. 1923 še ni bila razcepjena. Sedaj sta kandidirala v imenu Davidovićevih demokratov dr. Kosta Kumanudi, v imenu samostojnih demokratov pa Milan Savčić, ki je bil L. 1923 nosilec liste Dem. str. pod imenom meščanskega bloka. Neodvisni delavci in socialisti so tudi sedaj kandidirali ločeno. Nosilec liste neodvisnih delavcev je bil dr. Sima Marković, socialistov pa Nedeljko Košanin. L. 1923 je obstajala še peta lista »Srpske stranke«.

L. 1923 je od 21.079 volilcev glasovalo za: radikale 6.405, meščanski blok 4.979, komunisti 1.537, socialisti 312, srbsko stranko 169, skupno 13.402. Pri včerajšnjih volitvah so dobili: davidovićevi (dr. Kosta Kumanudi) 6.578, oficijelni radikali (Gloka Karajovanović) 6.226, disidentska lista Miloš Bobiča 2.571, samostojni demokrati 718, komunisti 774, socialisti 348, skupaj 17.215.

Izid včerajšnjih volitev.

Od 27.645 volilcev je glasovalo včeraj 17.215, torej 61 odstotkov, medtem ko je pri skupščinskih volitvah L. 1925 glasovalo 70 odstotkov volilcev. Radikali so torej včeraj izgubili 575 glasov. Davidovićevi pa dobili 582 glasov.

Po občinskem volilnem zakonu dobil v Beogradu lista, ki je dobila največje število glasov, predsednika občine in vsa častna mesta, zatem pa dve tretjini celokupnega števila odbornikov (30) po vrstnem redu na kandidatih listi. Število vseh volilcev, ki so jih dobile ostale liste, se deli s številom še nedodeljenih odborniških mest (15), t. j. s količnikom, ki kaže, koliko odbornikov od preostale tretjine dobe ostale stranke. Ako se po tem računu ne razdele vsa odborniška mesta, se upoštevajo ostanki, ki so najbližji količniku, pri čemer sodelujejo tudi liste, ki niso dobile količnika. Pri zadnjih občinskih volitvah L. 1923 so dobili radikali predsednika občine in vsa častna mesta ter 30 odborniških mest, meščanski blok 11 odbornikov, komunisti pa 4.

Zmaga Davidovićeve stranke.

Sedaj so dobili upravo v svoje roke Davidovićevi demokrati. Predsednik občine (župan) bo dr. Kosta Kumanudi, o katerem pravijo, da bo bržkone odločil to mesto,

nakar bi postal župan prvi svetovalec (kmet) pravnik Vitoimir D. Krstić, advokat, ki je bil prej inšpektor v notranjem ministertvu in kabinetni šef S. Pribečevića.

Nova občinska uprava

bo sestavljena naslednje: Davidovićevi dobe predsednika in podpredsednika občine, štiri kmete (svetovalec) pravnik, 8 svetovalec s splošnimi poznanji in 30 odbornikov. Z liste Karajovanovića je izvoljenih 8 odbornikov, z liste Bobiča 3 odborniki, samostojni demokrati dobe 1 odbornika, komunisti 1, po ostankih pa bo pripadlo po eno mesto še obema radikalnim listama. Torej bo občinska uprava sestavljena po naslednjem ključu: Davidovićevi 44, radikali 13, samostojni demokrati 1, komunisti 1.

Vladna poročila o volilnih izidih.

Po poročilih notranjega ministertva je do sedaj znani izid volitev naslednji:

Zetska oblast (Črna gora): mesta-radikali: Kolašin, Nikšić, Podgorica, Užice, Berane, Bar; demokrati: Cetinje. V srezihi: Nikšić 5 radikalov, 4 demokrati, 1 neopredeljen; Andrijevica 3 radikali, 8 demokratov; Kolašin 3 demokrati, 1 zemljoradnik, 2 federalista, 2 republikanci; Podgorica 6 radikalov, 3 demokrati, 2 federalista, 3 republikanci; Peč 7 radikalov, 1 demokrat; Cetinje 3 radikali, 6 demokratov, 4 federalisti; Djakovica 8 radikalov; Berane 8 radikalov, 4 demokrati, 1 neopredeljen; Danilovgrad 3 radikali, 5 demokratov, 1 zemljoradnik; Istok 5 radikalov; Bar 9 radikalov, 3 demokrata, 2 federalista, 1 republikanec.

Moravska oblast: Radikali: Paraćin, Krčin, Bačina, Čuprija, Veliki Popovići, Rajkovic, Svilajnac, Sedlari. Demokrati: Despotovac, Jagodina, Behtuš, Varvarin. V srezihi: resavski 16 rad., 7 dem., 1 zemlj.; despotovski 11 rad., 13 dem.; paraćinski 16 rad., 7 dem., 2 sam. dem.; bileški 18 rad., 7 dem., 1 zemlj., 1 sam. dem.; levaski 12 rad., 7 dem.

Dva značilna incidenta na Krškem polju

Ovacije Puceljvih pristašev finančni politiki g. Perića in oster Radićev napad na zagrebskega direktorja železnice.

Beograd, 16. avgusta. p. Nekateri listi poročajo o Radićevem govoru na Krškem polju ter beležijo njegove običajne izpade, pretiravanja in samohvale brez komentarja. Z velikim interesom se v politični javnosti beležita dve stvari: da je Radić s posebno vneto hvallj finančnega ministra Perića in da so Puceljevi pristaši prirejali finančnemu ministru ovacije. To se smatra kot dokaz, da so slovenski kmetje, vsaj v kolikor se zbirajo okrog g. Pucelja, z današnjo finančno politiko zadovoljni in kot najboljši demanti stalnih pritožb iz Slovenije, da je gospodarstvo preobremenjeno. Druga zadeva, ki vzbuja precej pozornosti, je Radićev napad na zagrebskega direktorja železnice Mito Jovanovića. Radić je serviral svojim poslušalcem kot najnovejšo verzijo svo-

Vrzenska oblast: Srezi: bosiljgradski 10 rad.; biljanski 17 rad.; račanski 9 rad.; pasmiški 1 rad., 5 dem.; krivopolanski 13 rad.; preševski 10 rad.; poljanski 4 rad., 3 demokrat.

Kosovska oblast: Srezi: lapski 3 rad.; dobriski 11 rad., 4 dem.; šarplaninski 15 rad., 1 dem., 1 neopr.; podrinski 13 rad.; gračanski 11 rad., 4 dem.; podgorški 8 rad., 1 neopr.; borski 10 rad., 1 dem.; nerodinski 7 rad., 2 dem.

Niška oblast: Radikali: Niš, Tenica, Grljac, Svirijg, Kravljana, Grljelice, Caribod, Donji Dušnik. Demokrati: Leskovac, Vlasotince, Predejane, Aleksandrovo, Sokobanja, Brza Palanka, Luberadza, Babušnica. Srezi: niški 20 rad., 2 dem.; svirijški 7 rad., 2 dem., 1 sam. dem.; lužniški 6 rad., 6 demokratov, aleksinski 7 rad., 4 dem., 3 zemlj.; leskovski 9 rad., 11 dem., 1 neopr.; caribrodski 8 rad., 2 dem.; Crnodrava dem.

Užička oblast: Radikali: Užice, Požega, Priboj, Nova Varoš, Prepolje, Bijelopolje, Bajina Bašta, Čajetina, Arilje, Plevlje. Demokrati: Kosjerić, Srezi: pribolski 6 rad., 1 dem.; novovaroški 3 rad., 4 dem.; požški 6 rad., 6 dem., 6 zemlj.; užički 11 rad., 1 dem.; plevljski 4 rad., 3 dem.; račanski 12 rad., 2 dem.; zlatiborski 15 rad., 1 dem.; crnogorski 3 rad., 6 dem.

Timoška oblast: Radikali: Stalač, Bučje, Kriveli, Gladovo, Seklja, Brza Palanka. Demokrati: Bilevac, Zlota, Kačevac, Zaječar, Jakovac, Stubič.

Bitoljska oblast: Radikali: Kavadar, Negotin, Gilevje, Strumica, Balančevo. Demokrati: bitoljski 13 rad.; ohridski 10 rad.; prespanski 7 rad.; doljanski 5 rad., 1 dem.; kruševski 15 rad.; morihovski 9 rad., 1 demokrat, 1 neopr.; strumski 10 rad., 1 dem., 1 sam. dem.

Bregalnška oblast: Srezi: maleški 4 radikali, radovski 9 rad.

Kruševaška oblast: radikali: Rešani, Kruševac, Druz, Radjak, Trstenik. Srezi: župski 6 rad., 1 republ., 2 neopr., 1 dem.; trsteniški 13 rad., 8 dem.; ražajski 12 rad., 1 dem., 1 zemlj.; kopaniški 1 rad., 1 neopredeljen.

Demokrati zatrjujejo, da so odvezli radikalom do 30 občinskih uprav v mestih.

jega odhoda iz vlade sledeče: »Mi smo razkrili v železnici upravi neizrecne tatvine in zato sem jaz izstopil iz vlade.« V Beogradu sicer nihče ni nič čul, da bi HSS postavljala kakšne zahteve glede korupcije na železnicih ali izdejtvovala kakršnokoli reformo v tem oziru. Radić je tokrat vsaj eno obtožbo konkretno izjavil je: Šef zagrebske direkcije železnice Jovanović je tat. Preiskava je dokazala, da krađe. Navzlic temu se ga ne odstrani, ker mu Pašić vedno pomaga. Toda Jovanović bo moral iti, najprej pred sodišče, potem pa v ječo. Železniški direktor v Zagrebu pa mora postati Hrvat! Radićev napad vzbuja tem večjo pozornost, ker so baš te dni razširjene vesti, da bo zagrebski direktor imenovan za pomočnika generalnega direktorja železnice v Beogradu.

Dr. Laza Marković in Voja Janjić obračunata z Radićem

Idila iz sporazuma RR.

Mostar, 16. avgusta p. Kakor znano se je Radić v svojih zadnjih govorih posebno ostro zalezel v svoja nekdanja radikalna intimna in pobratima bivša ministra Laza Markovića in Voja Janjića. Oba sta na današnjem tujak se vrščem radikalnem shodu porabila priliko, da udirata z vso silo nazaj. Dr. Marković je izjavil, da radikali niso sklepali sporazuma z Radićem zaradi njega, temveč zaradi hrvatskega slovenskega naroda, ki ga je Radić celih šest let sistematično varal. Radić je sporazum izkoristil, da se je izognil zaslužen kazni. Radić bi moral biti hvaležen radikalom. Ako misli, da bo prevaril radikalne politike, potem mu dr. Laza Marković zatrjuje, da je kljub svoji brbljavosti in izpremenljivosti zato preslab. Radikali ločijo vprašanje sporazuma, ki pomenja sodelovanje glavnih hrvatskih in srbskih sil pri ureditvi države, od vprašanja Radića samega in njegove demagogije. V svojem govoru v Travniku je Radić nazval Hrvate podleža, ako vstopijo v radikalno stranko. Za tako strašno žalitev bi St. Radić zaslužil fizični obračun. Toda Radić eksploatira tudi svoje fizične nedostatke in zato noben pameten človek ne bo udaril poslednega nasprotnika. S svojim delom nastopa Radić odkrito proti ideji narodnega edinstva ter noli sporazum. S tem spravlja Hrvate v položaj, da imajo izbirati med dvema alternativama: za sporazum ali pa za Radića. Po sporazumu so plemenske napetosti izgubile svojo ostrino, Radić pa se zopet trudi, da bi nahajal Srbe proti Hrvatim in Hrvatim proti Srbom. Radikali niso tako neumni, da bi ne videli, da Radić govori v Beogradu o slogi vseh treh narodnih delov na svojih shodih pa kot največji sovraženj edinstva. Za njega je plemenska razdelitev našega naroda še vedno glavni argument in glavno oročje v politiki. Povrh vasa narod z raznimi iluzijami in nelogičnimi natolcevaji. Dr. Laza Marković je zavračal nato razne Radićeve napade na svojo osebo in je izjavil, da bi mogel o Radićevem zadržanju pri sklepanju sporazuma in poznele navesti mnogo stvari, ki bi izvale pravo senzacijo. Govoril bi lahko o zadržanju St. Radića v Eviensu, ko ga je peljal k Nikoli Pašiću. Lahko bi govoril o vrtini, ki ga je napravil v Ženevi, kakor tudi o njegovem privatnem življenju. Toda to bi bilo premalekrostno napraviti delstvu, da je St. Radić notoričen brbljavec, dvomljiv šef HSS, dovolj poznan prevrtljivec, čegar besede ne izjavijo nobenega zanimanja niti pozornosti. Kjer smo

možni zadeti Radića, je dejal dr. Marković, in mu odbiti zobe, smo ga pogodili. Prisilili smo ga, da se je poklonil državi, proti kateri je delal tudi v inozemstvu, spravili smo ga tako daleč, da je velik le v svojih operetnih šalah. Tak St. Radić ne bo odpril Hrvatom oči. Zapolni pa naj si, da so ga radikali izrekli iz luknje ter postavili na ministrski stol. Če bo potrebno, ga bodo pa posadili na drug stol, s katerega bo mnogo težje vstal.

Dr. Voja Janjić je v svojem govoru naglašal, da je St. Radić glavni nasprotnik srbskega naroda, državnega in narodnega edinstva ter radikalne stranke. V naši državi ni človeka, ki ga ne bi St. Radić enkrat hvallil, drugič samotil. Ni vere, kateri se ne bi Radić rogali in je hvallil, ni besede, ki bi jo ne izrekel, in v danem trenutku demantiral. »Ko sem L. 1924, posetil Radića v zaporu, je bil majhen kakor makovo zrno. Odrasel se je republikanstvu, federativni ureditvi države, sploh vsemu svojemu programu, ki ga je izvajal celih šest let. Majhen in bešen je prošil za milost ter ponujal sodelovanje na podlagi Vidovdanske ustave. Z radikalno pomočjo je prišel na ministrski sedež, po kratkem času pa so ga pogrnali kot nedostojnega z visokega mesta. St. Radić je človek, ki ne občuti kaj, kol je čast in morala. Ugleđen dalmatinski vodja dr. Uroš Desnica ga je nedavno tega v beograjskih listih s podpisom imenoval veleizdajalca, človeka brez časti in lopova, zahteval je, naj ga toži pred sodiščem, mi nuel pa je že mesec dni in St. Radić ni še dr. Desnice tožil in niti z nobeno besedo reagiral na strašno obtožbo. To je največji skandal, ki se je kdaj zgodil v naši državi. Končno je naglašal dr. Janjić, da je prišel Stjepan Radić s 70 poslanci v parlament, danes pa jih ima samo še nekaj nad 40. S svojo politiko ubija lastno stranko in to je ravno največja sreča za našo državo, ker bodo prišli na njegovo mesto pametnejši Hrvati, ki bodo s Srbi bratsko in sporazumno upravljali državo.

Poljska in Litvanska

Dunaj, 16. avgusta. a. Po varšavskih vestih, ki so došle na poljsko poslanstvo, so vse vesti o koncentraciji poljskih čet na litvanski meji popolnoma izmišljene. Po izjavi poslanstva se lansirajo te vesti samo zato, da bi služile propagandnim namenom proti Poljski, ki je trenutno v pogajanjih radi financiranja važnega posojila.

Popolen razkol v Orjuni

Orjuna zagrebske oblasti izrekla nezapiranje direktoriju ter prekinila s centralo vse zveze.

Zagreb, 16. avgusta. r. Včeraj se je tu vršila skupščina občinskega odbora Orjuna, na kateri je bilo zastopanih 33 organizacij s 41 pooblastili in je bila soglasno sprejeta naslednja resolucija: Organizacija jugoslovenskih nacionalistov, ki ima pred oči samo enotno nacijo jugoslovensko ter gleda na vse življenje samo z nacionalnega stališča, izvaja s tega naziranja in verovanja ves svoj program. Smo in ostanemo izvenstrankarski pokret, ki mora dati vselej in povsod izraza svoji borbenosti in brezkompromisnosti, a pripravljeni smo, da nesebično sodelujemo z vsako stranko ali osebnostjo, ki s svojim delom izvaja naš program. S temi osnovami našega programa in naše stranke je prišel po svojem delovanju v konflikt današnji direktorij in posebno njegov predsednik dr. Ljuba Leontić, širši v pokretu defetizem s sporazumštvom, razkrojevanjem ter nemogočimi kombinacijami s strankami, ki nas preganjajo in z nesmiselnim borbo s stranko, ki nam po ideološki in taktiki stoji najbližje. Po vestranski debati smo zatorej soglasno zaključili: 1.) Ne priznavamo današnjega direktorija in prekinjamo s njim vsako zvezo; 2.) imamo neomejeno zaupanje v našo novoizvoljeni oblastni odbor in njegovega predsednika dr. Čavilno ter z današnjim dnem izročamo temu odboru celotno politično in četniško vodstvo kot naši najvišji ustanovi, ki se ji bomo brezpogojno pokorili; 3.) Oblastni odbor mora takoj stopiti v stik z vsemi oblastnimi odbori in organizacijami v državi, da storijo enako ter izvolijo začasni direktorij, ki bo že tekom tega leta moral sklicati kongres celokupne Orjune.

Dr. Vekoslav Kukovec postal radićev

Beograd, 16. avgusta p. Danes se je vrnil iz Slovenije minister Pucelj, ki se je napram novinarjem pohvalil, da so pristopili med radićevce tudi trije starejši slovenski duhovniki ter bivši minister dr. Kukovec, ki se je v nedeljo že prišel v Krško osebo pokloniti svojemu novemu šefu Radiću. Preokret dr. Kukovca, ki je še nedavno ravno med Hrvat propagiral idejo kar najborbenejši fronte proti Radiću katerega pokret je proglašal kot opasen za državne interese na severni meji, je izzval v Beogradu nemalo začudenje.

Politične beležke

O dostojnosti političnega boja
Nedeljski »Slovenec« zaviija hinavsko oči in dale nauke o dostojnosti v političnem boju. Priznava, da ima vsaka stranka na sebi nekaj dobrega in da je tekma med njimi zdrava, kar da velja tudi za stranke, ki stoji na takozvani svobodomislalni podlagi. »Slovenec« pravi, da zlepa ni naroda, kjer bi javna politična borba bila bolj surova, brezobzirna in umiljiva, kakor pri nas. Vso krivdo seveda vali na SDS. V isti sapi pa zliža zopet golide gnojnice na samostojne demokrate jer laže, da se kar kači. Tako n. pr. spuje sam demokrate z demuncijanti in falzifikatorji zato, ker so dokazali dr. Kulovca, da je objavil falzificirano pismo dr. Žerjave, in ga pozvali, naj toži zaradi očitka laži. Dr. Kulovec, ki se skriva za svojo poslansko imuniteto, došle se ni ponudil prilike, da bi se ga lahko pozvalo pred sodišče in mu tudi tamkaj dokazalo laž, med tem, ko je »Jutro« ponudilo njemu samemu ponovno priliko, da ga pozove pred sodišče in da ovrže »Jutrove« trditve. Dr. Kulovec tega ni storil, klerikalno časopisje pa že davno ovržene laži ponavlja in k starim koplji še nove. Ali je to morebiti dostojno in pošteno, more presoditi vsakdo. Zato je »Slovenec« pisanje o dostojnosti v političnem boju zgolj pristno klerikalna hinavščina in humbug za nalvne »Slovence« bralce. Ljudje, ki se v političnem boju poslužujejo celo falzificiranih pism in na podlagi teh pism obrekujejo svoje politične nasprotnike, so najmanj kvalificirani, da bi dajali komu nauke o dostojnosti. Surovost in brezobzirnost je zaneslo v politični boj klerikalno časopisje in baš nedeljska številka »Slovenca«, ki koplji nove laži proti samostojnim demokratom, je nov dokaz klerikalne nekulturnosti.

Velike nesreče

Pariz, 16. avgusta. (brž.) Na lyonskem kolodvoru je zadel osební vlak, ki je prihajal iz Ville Neuve Saint Georges v tovrni vlak. Nesreča je zahtevala tri mrtve in petdeset ranjenih.

Milan, 16. avgusta. (brž.) Na cesti iz Milana v Pavio je padel avtomobil, ki se je vanj zalezel drugi, ko se mu je hotel izogniti, v reko Naviglio. Pri tem so trije potniki utonili, štirje pa so bili ranjeni.

Madrid, 16. avgusta. (brž.) Vseled strašne nevihte, ki je divjala par ur nad Barcelono, je bilo več predmestij poplavljenih, deloma zelo visoko. Vihar je odnesel mnogo lahkih stavb. Bajle je bilo več mrtvih in precej ranjenih. Tudi iz drugih krajev na severu in zapadu prihajajo vesti o velikih poplavih.

Neobičajen upor

Padova, 16. avgusta. o. V kraju Pontelongo so se vsi prebivalci (okoli 4000) uprli proti imenovanju okrajnega zdravnika dr. Zanona, ki bi moral zasedeti mesto nekoga drugega zdravnika. Med prebivalstvom je to imenovanje vzbudilo veliko nevoljo. Včeraj je prišlo do izgradov. Nad tisoč žensk je napadlo komisarja na ga preplelo. Na lice mesta je bilo odposlano vojaštvo, ki je napravilo red.

Stališče Francije napram balkanski krizi

Pariz, 15. avgusta.

Balkanska kriza je hudo vznemirila javno mnenje v Evropi kakor tudi zunanje urade raznih držav. Obrnili smo se na visoko osebo v francoskem zunanem ministertvu, da nam raztolmači mišljenje Francije. Ta osebnost nam je izjavila: »Francoska vlada z največjo pozornostjo zasleduje dogodke, do katerih je prišlo zadnje čase na srbsko-bolgarski in rumunsko-bolgarski meji. Po naših poizvedbah v Sofiji in Bukarešti gre za obmejne incidente lokalnega značaja, kakršni so se že večkrat dogodili. Ne vidim potrebe, da bi se Svet Društva narodov pečal s temi incidenti, ako je resnica, kakor poroča časopisje, da se namerava Jugoslavija obrniti na ženevsko institucijo. Res pa je tudi, da so bolgarske nacionalistične organizacije, oficirska liga in macedonski revolucionarni komite resna nevarnost za mir na Balkanu. Sosedje Bolgarije obtožujejo sofijsko vlado, da podpira naravnost ali na kak drug način te organizacije, toda dokazov za to nimamo.

Na vprašanje, kaj bi storila Francija, če bi jugoslovenske čete pri zasledovanju komitavcev prekoračile bolgarsko mejo, nam je ta osebnost odgovorila: »Na to vprašanje vam ne morem točno odgovoriti, osebno pa mislim, da jugoslovenska vlada ne bo storila tega koraka.«

Nato smo opozorili na niško pogodbo, po kateri imajo jugoslovenske čete pravico prekoračiti bolgarsko mejo pri zasledovanju bežečih komitavcev. »Ne vem za tako pogodbo,« se je glasil odgovor, »toda takavazlavlja bi kršila državno suverenost Bolgarske.«

Glede bolgarskega posojila nam je ta osebnost izjavila, da se bodo po njenem mnenju nastale težave odstranile in da se bo posojilo moglo izplačati. »Vporabo tega posojila bodo nadzorovali člani Društva narodov in upniki Bolgarije. Sosedom Bolgarske se to ni zdelo zadostno in so zahtevali sigurnejših jamstev. Toda Francija ni navzlic svojim živim simpatijam za Jugoslavijo mogla doseči ničesar več. (Balkan Radio).

Afera eksplozije na Cseplu

Budimpešta, 16. avgusta. a. Dosedanja poizvedovanja radi katastrofe na otoku Cseplu kažejo, da je morda kriva nesreče malomarnost. Dosedaj radi tega še ni bila aretirana nobena oseba. Kakor se izve, je prišlo pred petimi dnevi tudi iz neznanih vzrokov do manjše eksplozije v Manfred Weissovi tovarni. Tamkaj je eksplodiral rezervoar za plin, pri čemer je bil ranjen delavec, ki je že umrl. Poizvedovanja se vrše sedaj tudi v smeri, ali nista obe eksploziji v kaki zvezi. Dosedaj je policija zaslišala 50 oseb, ki pa so vse dokazale svoj alibi.

Vest lista »A reggelt« (Jutro), da je nastala eksplozija v cseplski tovarni zato, ker je nekdo vrgel cigareto ali vžgalico, ni resnična. Policija namreč sporoča, da med poizvedovanjem ni nihče potrdil te domneve.

Cadorna v Trstu

Trst, 16. avgusta. o. Danes dopoldne ob 11. je prišel v Trst maršal Cadorna, bivši vrhovni poveljnik italijanske vojske do poloma pri Kobardu. Nastanil se je v vili grofa Segre Sartorija, kjer ga je sprejel komisar tržaškega mesta Perez. Sprejemno so prisostvovali zastopniki raznih oblasti, med njimi tržaški prefekt, komendant tržaškega armadnega zbora Montanari, škof Fogar itd. Zvečer so se vrstile v mestu običajne ceremonije.

Potres v Angliji

London, 16. avgusta (brž.) V srednji Angliji je bil včeraj potres, ki so ga čutili v velikem delu dežele. Sunki so trajali od osem sekund do dveh minut. Nihče ni bil ranjen in škoda je neznatna. Mnogo ljudi je iz strahu pred potresom prebilo noč na prostem. Posebno močni so bili sunki v Bathu, Windsoru in Luttlowu.

London, 16. avgusta (brž.) Potresni sunki se zopet ponavljajo. Vse kaže, da so geološke izvora.

Granata mesto trupla lorda Kitchenerja

London, 16. avgusta (brž.) Dasi je uradni list prinesel vse znane podrobnosti o smrti bivšega vojnega ministra lorda Kitchenerja, ki se je leta 1916. potopil s križarko »Hampshire« pri Orkneyjskih otokih, je zbudila veliko pozornost vest, da je pripeljal novinar Frank Power v Anglijo krsito z zemeljskimi ostanki Kitchenerja, najdene na norveški obali. Takoj ko je dospela krsta v London, jo je prevzela policija in jo dala pregledati. O tej stvari je izdalo notranje ministertvo danes poročilo, v katerem pravi, da so odprli krsto v prisotnosti mrtvaške preglednice in odličnega patologa. Krsta je bila kot nova, v njej pa ni bilo trupla. Pač pa so našli v njej in največje presenečenje granato z bakrenim plavčem.

Iz sovjetske Rusije

Moskva, 16. avgusta (brž.) Namesto Kamenjeva je bil za ljudskega komisarja za trgovino imenovan član osrednjega izvrševalnega odbora sovjetoj Mikojan.

Cobham dovršil svoj polet

Melbourn, 16. avgusta (brž.) Angleški letalec Allan Cobham je dospel včeraj s svojim letalom semkaj. Prebivalstvo mu je prirejalo burne ovacije. S tem je Cobham dovršil svoj polet iz Londona v Melbourne v Avstraliji.

Astronomski kongres

Kodanj, 16. avgusta (brž.) Danes je bil tu odprt mednarodni kongres astronomov.

Dr. Luther v Ameriki

Washington, 16. avgusta (brž.) Bivši nemški državni kancler dr. Luther je odpotoval iz Caracasa v Kolumbijo.

Položaj v Perziji

London, 16. avgusta (brž.) Kakor poročajo »Times«, se je politična situacija v Perziji zadnje čase izredno poslabšala. Iz raznih pokrajin prihajajo vznemirajoča poročila.

Naši kraji in ljudje

Kongres Jug. šahovske zveze

Veliki nacionalni turnir Jug. šahovske zveze v Ljubljani.

Ob zelo častni udeležbi je bil otvorjen v nedeljo v Ljubljani kongres Jugoslovske šahovske zveze, v kateri je včlanjenih do sedaj že 28 društev po raznih pokrajinah naše države. Vodil ga je predsednik, univ. prof. dr. Milan Vidmar, zastopana pa so bila po svojih delegatih sledeča društva: Ljubljana, Zagreb, Beograd, Šiška, Maribor, Karlovac, Subotica, Vukovar, Vršac, Pančevo, Varaždin, Novi Sad in Tuzla. Od odbora so bili navzoči razen predsednika še: I. tajnik Kosta Rožič in Vsevolod Agapjev iz Zagreba, reditelj g. Vuković, blaginjak dr. Baneković in odbornika dr. Singer in dr. Wolf iz Zagreba.

Savez šteje sedaj že okoli 1.000 organiziranih članov, potrebuje pa krepkeše notranje organizacije, kar se je splošno naglašalo. Najvažnejši sklep kongresa je bil, da se izvrše čim prej priprave za jugoslovskega moštirski turnir, na katerem bo proglašen šahovski prvak Jugoslavije.

V nedeljo zvečer se je vršil v restavraciji »Zvezdi« na čast udeležencem banket, katerega so se udeležili tudi: prosvetni inšpektor dr. Lončar v zastopstvu velikega župana, predsednik gerentskega sveta mesine občine ljubljanske dr. Dinko Puc in gerent g. Likozar. Predsednik dr. Vidmar se je ob viharjem odobravanju zahvalil mestni občini za pozdrav kongresa in turnirja. Posebno navdušenje šahistov pa je izzvala vest, da je »Jutro« razpisalo za turnir tri specialne nagrade za najlepše partije po: 500, 300 in 200 Din. Na banketu so bile izmenjane prsne napitnice in so bile zlasti velemojstru dr. Vidmarju prirejane ponovno prsne ovacije.

Prvi dan turnirja

Včeraj, ob 8.30 dopoldne, je bil v restavraciji »Zvezdi« otvorjen IV. veliki nacionalni turnir, ki se ga udeležujejo — izjemni priznani moštvi — najmočnejši odposlanci raznih šahovskih društev v naši državi. Pričastnih je bilo 24 tekmovalcev. Z ozirom na veliko število, jih je bilo treba razdeliti na dva oddelka, A in B, ki pa sta približno enako zasedena tako, da je smatrati obe skupini kot popolnoma enakovredni. Vodja turnirja je mojster g. Vuković.

V skupino A so uvrščeni gg.: Simiša Acimović (Beograd), Vsevolod Agapjev (Zagreb), Mladen Grenčarski (Zagreb), Aleksej Jerošov (Ljubljana), Sadi Kalabar (Varaždin), prof. Kozomara (Tuzla), Rudoš Mržkar (Ljubljana), Vaska Pirc (Maribor), Andrija Riessl (Vukovar), Zdenko Rupnik (Ljubljana), inž. Ivo Tekavčič (Ljubljana) in Boris Tot (Vršac).

Vrupo B gg.: Karel Dernovšek (Ljubljana), Pavao Didžinski (Zagreb), Marjan Dumić (Zagreb), Ljudmil Furlani (Ljubljana), Ljudevit Jonke (Karlovac), Nikola Kulžinski (Novi Sad), Petar Marjanović (Pančevo), Gjorgje Poljakov (Beograd), Kosta Rožič (Zagreb), dr. L. Singer (Zagreb), Ciril Vidmar in Adolf Vogelink oba iz Ljubljane.

Že takoj prvi dan turnirja je pokazal, da bo borba huda. V grupi A je že ob 9.25 porazil Agapjev prof. Kozomaro v centerkem gambitu. Vseled slabotnejše obrambe je črni kmalu zašel v stiske, izgubil dva kmeta in kapituliral v 26. potezah. Sledil je v otvoritvi z damskim kmetom remis med Pircem in Totom po 32. potezah. Boj med obema nasprotnikoma je bil zelo oster. Veliko zanimanja je vzbudila sicilijanska partija mladega ljubljanskega šahista Zdenka Rupnika s Kalabarjem iz Varaždina. Vest, da so Rupnikove šanse ugodnejše, je privabila vse polno kibicev k omizju. Vseled neke zamotane in zgrešene kombinacije je izgubil Kalabar za dve lahki figuri damo, za katero je upal dobiti tri figure. Kalabar se je udal okoli 13. ure po 26. potezah. Kmalu nato je po trdovratnem boju zmagal v otvoritvi z damskim kmetom Grenčarski proti Riesslu. Nasprotnika sta bila oba v silni časovni zadregi, v kateri je Riessl zagrešil usodno napako. Nemalo senzacije je povzročila zmaga Mržkarja nad nadarjenim Jerošovom z jako dobro in krepko izvedeno sicilijansko obrambo. Sicer pa je Jerošov igral to partijo pod svolo pravo močjo in vsled tega je izgubil igro po dolgotrajnem boju v 62. potezi.

V skupini B je prvi, in sicer v 19. potezah premagal Marjanovića Dernovška, ki se je odločil za Aljehinovo obrambo, a prišel že kmalu po otvoritvi igre vsled nekaj manj premišljenih potez v zadregi. Kmalu nato je padla odločitev v sicilijanski partiji med Cirilom Vidmarjem in Furlanijem. Vidmarju se je poznala velika utrujenost vsled psov, ki jih je imel zadnje čase vse polno radi priprav za turnir. Moral se je v 22. potezi udati dobri premišljenemu napadu močnega nasprotnika. Živahno in interesantno igro priobčimo v kratkem. Partija Didžinski-Poljakov (Aljehinova obramba) je končala v 30. potezi remis. Vogelink je otvoril igro proti Kulžinskemu z damskim kmetom. Po dolgem boju je izgubil kmeta in se moral udati po 40. potezah. Damski gambit Jonke-Dumić je končal z zmago belega. Lepo, a jako težko zmago si je priboril z Aljehinovo obrambo Rožič proti dr. Singerju. Dr. Singer je imel spočetka že zelo ugodne šanse, pozneje pa je zašel v zadregi in izgubil partijo v težavni končnici. Tik pred 20. uro je po dolgi, težki in zelo kravni igri premagal Acimovića kot črni kmet. Tekavčiča v 37. potezah. Inž. Tekavčič se je trdovratno, skrbno in dobro branil, a se ni mogel več rešiti posledice male pogreške v 4. potezi, ki jo je Acimović izbral kar najnevarnejše sebi v korist.

Danes v drugem kolu igrajo: v skupini A: Jerošov-Kalabar, Agapjev-Rupnik, Acimović-Kozomara, Riessl-Inž. Tekavčič, Pirc-Grenčarski, Mržkar-Tot. V skupini B: Ci-

ril Vidmar-Dernovšek, Rožič-Marjanović, Kulžinski-dr. Singer, Poljakov-Vogelink, Dumić-Didžinski, Furlani-Jonke.

Damski turnir

Včeraj ob 16.30 se je pričel tudi damski turnir, katerega se žal udeležuje samo pet naših vrlih šahistov, ki pa so odlične igralke. Izgubila je gđ. Mira Jelačin proti gospej Veri Černe in ga. Sava Šerban proti gđ. Veri Vadrjal. Šerbanova je bila namreč radi prekoračenja časa kontumacirana. Gđ. Sonja Lapalje je bila včeraj prosta. Dame imajo na svojem turnirju odigrati medsebojno vsaka po dve partiji.

Dr. Kosta Kumanudi,

bivši finančni minister, je bil pri nedeljskih volitvah izvoljen za predsednika beograjske občine.

Na počitnicah v poljanskih hribih

Začetkom avgusta

Divno je tu gori v laških planinah! Po dve in pol urni hoji dospel po skrajno zanamarni cesti iz Škofje Loke v Poljane, rojstni kraj slikarjev Šubicev in Kosmovega Janeza — dr. Iv. Tavčarja, vernega mentorja poljanskih naravnih krasot in točnega opazovalca tipičnega domačega ljudstva. Pa saj ni čuda, ako je vedno znova posegel v neizčrpne zaklade domače folklore, ki ga je naravnost izživala po svoji originalnosti in je našla najbolj vernega tolmača baš v Emilu Leonu.

Tu gori visoko nad Poljanami, 700 m nadmorske višine sem razpel letos svoj počitniški šotor. Vse naokrog sami vrhovi: Bukovski vrh, Kovski vrh, Naltrski vrh, Kopačev vrh, Črni vrh. Na njih veliki kmetijski domovi. Kaj domovi — kmetijski dvorci! Po celo uro in več, kamor stopi noga, povsod hodijo po lastni zemlji. Posvetila po 150 do 200 orlov zemlje in več niso izjeme. Posamezni imajo toliko zemlje, da imajo prost lov. Širne njive, zelene sočne senoži, prostrani smrekovi in bukovski gozdovi. Med sadnim drevjem se belijo bahati kmetijski dvorci in velikanska gospodarska poslopja, kamor pogledaš, same kmetijske palače, pri njih do stebre polni kozolci-dvojniki, večina pri vsaki hiši po dva. Po vrhovih cerkve podružnice z visokimi zvoniki, kjer visijo že skoro povsod po volni nabavljeni zvonovi. Vidiš jih v rasi ljudstva, visoke, krepke postave, svetli lasje, plave oči, v cerkvenih stavbah, v raznih letnicah, ki segajo v prvo polovico 17. stoletja in še dalje nazaj.

Ljudstvo vzorno, pridno in delavno kakor mravlje. Kmetje, gospodarji več milijonov vrednih posestev, delajo po 16 do 18 ur na dan, vstajajo pred prvim dnevnim svitom in se mučijo pozno v noč. Njihov prvi in končni življenjski smisel je delo, obdelovanje domače grude. Vpliv mestne in dolinske kulture je na rahlo odseva sem gor na vrhove in še to samo toliko, kolikor je z gospodarstvom neposredno v zvezi. Vendar imajo že skoro povsod bencinske motorje. Knjiga je tu zgoraj malo znana; pa kdaj bi jo neumorni oratar tudi čital! In smo jim čitali neko deževno nedeljo dr. Tavčarjeve »Kuzovce« in druge spise iz loškega gorovja. To so gledali, poslušali in se smejali, videč sami sebe in svoje kraje, verno opisane in naslikane v besedi in dejanju.

Tukajšnji hribovski rod je delaven, varčen, pošten v svojih potrebah, skromen do skrajnosti. In sila ponosen. Bilo je ob priliki nedeljske maše, ko se ljudstvo gnete zadaj pri vratih, sprednja polovica cerkve pa je domala prazna. Duhovnik jim stavi v vzgled lepo dolenjsko navado, kjer vsi tišče krog oltarja. Kaj mislite, da se je samo eden zganil? In če bi se bil, ne bi bil to več ponosni poljanski hribovski kmet. Za politiko se ne mení. Tendenciozne pridloge o preganjanju katoliške cerkve v Mehiki in ponesrečene primere z našo državo niti najmanj ne vlečejo. Kaj to briga gorjanskega kmeta! Opravi svojo nedeljsko pobožnost, se pokriža in gre na svoje delo.

In zdrav je ta rod, bolezní so redke, ljudje dočakajo visoko starost. Eden teh starih je Kožuhoval oca na Kovskem vrhu. Še danes je orjak 84 let ga še ni vpognilo. Vesel je obiskov. Sedem k njemu na klopo pred hišo, kjer greje na solncu ostarele ude. Zanimivo ga je poslušati, ko pripoveduje, živa kronika poljanske okolice, svoje spomine. Vleče svojo pipko, govori naglo in sega daleč nazaj v zgodovino dolgega svojega življenja. Leta 1873 je bil na dunajski svetovni razstavi, l. 1882 na tržaški. Z Dunaja je pripeljal s seboj mlatičnice in slamoreznico, prve v teh krajih, a

Zlati pokal kralja Aleksandra, ki si ga je končnoveljavno priborilo moštvo ZNP.

so dvomili njegovi sosedi, češ Kožuhoval ne bo s to mašino nikdar mlati. In vendar je sebi in drugim. Pozneje si je omislil in s sinovo pomočjo sestavil parni stroj. Sinovi pa imajo že bencinske motorje. Tožl, da nima nikakega veselja več do življenja. Vid mu je skoro popolnoma opešal. Poprej pa je mnogo čital, vseprek, kar je dobil v roko. V šolo ni hodil, čitati se je učil s pomočjo nekega študenta. Mnogo je potoval tudi po Italiji. Nekoč se je pridružil iz radovednosti romarjem, ki so šli tja do Tolmeza, pravi, da je bilo v Kjužetu, gledat, kako so hudiča izganjali. On sam verjame samo to, kar se da dokazati. Pa so morali z robcem tiščati usta, da bi jim hudič ne prišel noter. Njemu, ki je vlekkel pipo, so svetovali, naj tudi on tišči usta z

Predsednik JNS dr. Lipovščak pozdravlja na igrišču kralja. V sredi veliki župan dr. Baltič.

Regulacija Savinje in pritokov

V nedeljo ob 10. dopoldne se je vršila v sejni dvorani mestnega magistrata v Celju konferenca o regulaciji Savinje in pritokov, katero je sklical in vodil okrajni glavar, vladni svetnik dr. Žužek. Konferenca se je udeležilo 26 zastopnikov mestne in okoliške občine ter občin Teharje in Škofja vas, okrajnega zastopa celjskega in okoliške industrije.

Po daljši debati je prišla konferenca do sklepa, da je radi pomanjkanja gmočnih sredstev zaenkrat nemogoče izvesti celoten regulacijski načrt. Država, ki nima v proračunu za to določenih postavk in je radi velikanskih poplav zainteresirana na drugih krajih, ne bo v bližnji bodočnosti za regulacijo Savinje in pritokov ničesar prispevala. Da se preprečijo, kolikor je mogoče nadaljnje katastrofalne poplave, je treba seči po samopomoči in izvršiti vsaj delno regulacijo vod. Najprej se bo pričelo z regulacijo Voglajne in z graditvijo nasipov. Strugo Voglajne se bo prestavilo na levi breg železniške proge tako, da bo imela Voglajna popolnoma raven tok. Ostale dotoke Savinje se bo reguliralo in očiščilo po možnosti.

Vsa dela se bodo izvršila kolikor je mogoče potom prostovoljnega kuluka, ako bo prebivalstvo prizadetih občin pokazalo za to dovolj razumevanja. Ostalo delo se bo izvršilo potom plačanih delavnih moči. Stroške bodo krile prizadete občine, okrajni zastop in večje industrije.

Kakor je videti, se bo vendar enkrat začelo z resnim delom za zmanjšanje poplav v Celju in Celjski kotlini.

Poneverbe pri računovodstvu zagrebške oblasti

Afera glede poneverb pri računovodstvu zagrebške oblasti zavzema vedno večje dimenzije. V nedeljo je bila izvršena nova aretacija. V Pleternici je bil aretiran in odveden v Zagreb Ivan Ružič, činovnik šumarske direkcije v Zagrebu in bivši šef oddelka pri računovodstvu zagrebške oblasti. Aretacija je bila izvršena radi tega, ker so

Danes ob 4. in pol 9. uri
„NIBELUNGI“
 2 dela naenkrat 15 dejanj
 Vsled ogromne dolžine film
predstave po 4 ure in sicer
 dnevno samo dve predstavi ob 4. in pol 9. uri. — Brez poviška cen!
KINO „LJUBLJANSKI DVOR“ — Najmodernejši kino Slovenije

robcom. Pa se je odrezal: »Ni šment, da bo hudič prilezel skozi pipo!« Čvrst, zdrav in hudomušen je Kožuhoval oca še danes. V vsem svojem življenju je bil bolan samo enkrat, ko je ležal na kozah, ki so pobrale v tisti dobi sila mnogo ljudi. Na hiši in v njej ima ure, ki jih je sestavil sam. Ej, Kožuhoval oca, da ste hodili v šolo!

Krasni so izleti, ki jih delamo v vse smeri. Hlapec Jur je sicer mnenja, da se po nepotrebnem mučimo, mi pa uživamo nepopisno. Poletimo tja proti ljubljanski strani čez Selo na Otočec, čez Vinharje in Zalo se spustimo v dolino s povratkom čez Trato in Poljane. Prelepa je tura na Blejša s krasno planinsko floro. Iz Poljan te vodi pot čez Volče proti planinski vasi Javorje. Tu prenočujemo. Zvečer je domača zabava ob zvokih harmonike. Ljubezniva plesalka, ponovno prosim oproščenja za tisto, kar se tiče okovanih čevljev. Pa takšen je običaj v naših hribih in tako je zapisano tudi v Tavčarjevih povestih, da se pri plesu potka, seveda po lastni noli, razume se. Diven je razgled zjutraj z vrha Blejša tja dol čez prsato Šmarno goro do severnih straž Kamniških planin, Karavank in na Triglavsko skupino; proti jugu do silhuete Snežnika. Po dolinah jezera in morja mlečne megle. Oko in srce ti moti za streljaj oddaljena italijanska državna meja, ki reže planinsko vas Davče v dva dela. Italijani so napravili prav do vasi lepo planinsko cesto, ki se dobro vidi z vrha. Zato pa se tudi oskrbi s pišča, ker ne naletiš na poljanski strani od vznožja do vrha niti na en studene.

Divne so take počitnice. Ležim v mehki travi visoko gori na Bukovskem vrhu za cerkvijo. Vsevir je naokoli. Čujem le šumenje gozdov, cvrčanje murnov in oddaljene pika-pok iz doline. Bogme, kak užitek! Počitniška idila R. D.

Dva nevarna vlomilca pod ključem

V ljubljanski okolici, zlasti v Štepanji vasi in v Dobrunjah, so se zadnji čas ponavljali drzni vloni v gostilne, prodajalne in tudi v privatna stanovanja. Orožništvo je neprestano zasledovalo vlomilca, ki je bil po opisu nekoliko znan. Vlomilec je izvršil svoj posel tudi po nekaterih stanovanjih v Ljubljani. Pri svojih vlonih je navadno rabil železen drog, s katerim je dvignil križ pri oknih in se nato splazil v notranjost gostilne odnosno prodajalne. V nedeljo je vlomilec, Janez Možina mu je ime, zelo popaval po Ljubljani in končno prišel v neko gostilno na Vidovdanski cesti. Tu so ga končno izsledili, prijeli in odvedli v zaporo. Pri njem so našli mnogo denarja. Možina ima na vesti več vlomov, pri katerih si je prilastil razno blago v skupni vrednosti 10.000 Din.

Na Galusovem nabrežju je policijski stražnik prijel drznega tatu koles, specialista v tej stroki, 27letnega Janeza Breganta iz Smlednika na Gorenjskem. Na vesti ima 5 tatvin koles.

Ljubezenska drama v Trbovljah

Rudar Krajsšek ustreli svoje dekle

V nedeljo dopoldne se je po Trbovljah bliskovito razširila vest, da je rudar Krajsšek v gori pod Ojstrom ustrelil svoje dekle Stefanijo Kraljevo iz Polaja. Krajsška so takoj po krvavem dogodku aretirali in odpeljali s prvim vlakom v zapore okrajnega sodišča v Laško. Iz Laškega je nato prispela komisija, ki je preiskala kraj, kjer se je odigrala ljubezenska drama in odredila obdukcijo trupla, ki je dognala, da je bila Kraljeva ustreljena nad levo prsno bradavico in ji je šla krogla skozi srce.

21letni rudar Anton Krajsšek, stanujoč na III. etaži pod Bukovo goro, je bil strastno zaljubljen v leto starejšo Stefanijo Kraljevo. Toda slabe materialne razmere na eni in odpor najbližjih sorodnikov proti nameravani zvezi na drugi strani jima ni dovoljeval lepih razgledov v bodočnost. Brezupni položaj je vplival porazno zlasti na Krajsška, ki je sangvinčne narave. Za soboto, 14. t. m., ob 8. zvečer je pisмено povabil Kraljevo na sestanek pod Ojstro. Kakor sam zatrjuje, radi tega, da bi odšla skupno v smrt. Kraljeva se je odzvala povabilu, nakar sta ostala skupaj do 11. ponoči. Kaj se je med tem časom godilo med obema, ne ve nihče. Okoli 11. ponoči je nadomada počil usodni strel, ki je usmrtil Kraljevo. Krajsšek se je nato ves zmešan vrnil domov, kjer je bil aretiran. Na orožniški postaji je izjavil, da je mislil ustreliti tudi sebe samega, da pa mu je zmanjkalo poguma. Obrnil je že samokres proti sebi, v tem trenutku pa ga je obšla groza in ga je vrgeel od sebe.

Razne okolnosti kažejo, da je izvršil Krajsšek svoj zločin v prvi vrsti iz pohotnosti. Kraljeva je ležala namreč znak, nogo zelo razkoračena, pod seboj plet. Domneva se, da je Krajsšek ustrelil svojo žretev med aktom in jo celo še mrtvo onečastil.

4 ure

trajajo danes predstave grandioznega velefilma

Nibelungi

n sicer dnevno ob 4. in pol 9. uri
KINO „LJUBLJANSKI DVOR“
 Najmodernejši kino Slovenije

Pred sodniki

Strojnik Frančišek domuje v Ljubljani. Vroče mu je večkrat in gasi si žej. A parkrat ni bilo denarjev, žel je naš Francec vseeno na pivo in postal znan pod imenom Urša Kovačeva. Ko ni več upal v gostilno brez dinarja, se je letos spomnil znanca Adolfa in ga posetil. Adolfa je pravil, da ima dobro službo, da pa je v trenutni zadregi, naj mu torej posodi 100 Din. Dobri Adolf mu je dal 100 Din, naj jih zmenja in mu ostane priprava; pa ga ni več videl. Sleda pri sodišču sta se srečala in se žalostno gledala. Adolf je vedel, da se bo pod nosom obrisal, a Francec je ježil, ker ga je sodnik zašil za tri tedne. Pritožil se je, a senat ga je zavrnil.

Francec iz Velenja: »Moj Bog, 3 mesece naj sedim! Seveda sem vzel Jernejku maja letos nekaj obleke, nogavic, čevljev in drugo, pa tudi Francecju Z. in Pepci. Preskrbel sem se pač kot še nikoli; zdaj pa je obleke ne bom nikdar nosil. Čudno srečo imam, če sem prost, nimam kaj obleči, če imam pa obleko, izgubim prostost. Pa toliko časa me boste krmlili, ali ni škoda za vse, kar vam bom pojedel. Malo sem že ogledoval vaše zidove, pa vidim, da ne bom zlezal preje iz luknje, dokler me sami ne izpustite. Pa z bogom Velenje in prijazno zelenje!«

OBLEKE

lastnega izdelka Vam nudim

NAJČENEJE

Jos. Rojina, Ljubljana, Aleksandrova 3.

Domače vesti

* **Petletnica smrti kralja Petra I. Osvoboditelja.** Danes, ob 17.30, poteče pet let, odkar je za večno zatisnil svoje oči blažepokojni kralj Peter I. Veliki-Osvoboditelj, prvi narodni vladar ujedinjene Jugoslavije. Videti na kraju svojih let narod Srbov, Hrvatov in Slovencev ujedinjen v eno, močno državo, je bila v dnevnih največjih pozornostnih in strašnih Kalvarijah srbskega naroda njegova edina in največja želja. Usoda je poplatala kralju veliko delo njegovega življenja. Doživel je nesmrtno zmago svoje vojske, videl, kako je razpadala strahovita sila sovražnikov, doživel konsolidacijo osvobođenega in ujedinjenega naroda. Dolga in težavna je bila pot od Petra Mrkonjića, četaškega glavarja do kralja zmagovalca, Osvoboditelja naroda Srbov, Hrvatov in Slovencev. Le mož takih vrlin, kakršne so dčile slavnega vnuka Karagjorgija, je mogoče dovršiti to veliko delo. Zgodovina ne pozna vladarja, ki bi ga bil narod ljubil in spoštoval tako globoko, kakor »Čiko Pera«. Dokler bo Jugoslavija, ne pobeđi nikdar ime Petra Osvoboditelja, kajti Jugoslavija je kraljestvo duha Petra Karagjorgijevića.

* **Generalna direkcija vođa ukinjena.** Po odloku vlade je generalna direkcija vođa ukinjena. Posamezni oddelki komisije se priklaplo po značaju svojih poslov — ministrstvu šum in rudnikov ter prometnemu ministrstvu.

* **Vsa uradniška mesta v prometnem ministrstvu zasedena.** Prometno ministrstvo razglašja, da so vsa uradniška in zvančniška mesta v tem ministrstvu zasedena in se prošnje za namestitve do nadaljnjega ne sprejemajo.

* **Izpremembe v državnih službah.** Imenovan so: šumarski nadkomisar inž. Emil Pupis za šumarskega nadsvetnika v 5. skupini I. kategorije pri mariborski oblasti; učitelj nižje kmetijske šole na Grmu pri Novem mestu Franc Malasek za kmetijskega referenta novomeškega okraja in državnih ekonom novomeškega okraja Fran Kafol za uradnika kmetijske šole ljubljanske oblasti. Napredovala sta inž. Alojzij Stančar in inž. Alojzij Hočevar, oba pri oblastnem hidrotehničnem oddelku v Ljubljani v 5. skupino I. kategorije. Okrajni šumarski referent pri okrajnem glavarstvu v Ljubljani Andrej Odlaček je trajno upokojen. Veterinar Franjo Goljar je iz Kočevja premeščen k okrajnemu glavarstvu v Kastvu.

* **Napredovanje v veterinarski službi.** Za veterinarje so imenovani naslednji veterinarski pripravniki: dr. Leopold Hribar pri okrajnem glavarstvu Ljubljana-okolica; Martin Mencinger pri srezkem poglavarstvu v Valpovu, Ladislav Pidrnc pri srezkem poglavarstvu v Otočcu. Veterinar Filip Kulterer, je premeščen v Celje kot veterinar pri okrajnem glavarstvu in obenem delovodja tamkajšnje stalne bakteriološke postaje.

* **Pomorski tečaj »Jadranske straže«.** V Splitu je bil prošlo soboto zaključen prvi propagandistični tečaj »Jadranske straže«, ki je trajal mesec dni. Gojenci tečaja so bili iz vseh pokrajin naše države. Informirani so o vseh aktualnih pomorskih problemih a zlasti o programu »Jadranske straže«.

* **Zadruga za gradnjo malih stanovanj v Zagrebu.** V Zagrebu se je vršila te dni skupščina zadruge za gradnjo malih stanovanj. Skupščina je med drugim sprejela predlog, da se najame posojilo 50 milijonov dinarjev. Za predsednika Zadruge je bil izvoljen minister na razpoloženju Pavle Radič.

* **Udruženje jugoslovenskih plinarov.** V Zagrebu se je vršila v nedeljo ustanovna skupščina Udruženja jugoslovenskih plinarov in plinarskih strokovnjakov, katere sta se iz Slovenije udeležila inž. Bartl iz Ljubljane in inž. Tomšič iz Maribora. Skupščini je predsedoval ravnatelj zagrebske plinarne inž. Crnekovič, ki je prisotnim razložil važnost udruženja za interese plinarske industrije in plinarskih proizvajalcev ter zborovalce končno pozval, da odobro predložena pravila kot temelj skupnega delovanja. Pravila so bila z malimi izpremembami sprejeta. Za predsednika novega udruženja je bil izvoljen inž. Crnekovič za podpredsednika inž. Polizer, za tajnika inž. Horvatič, za blagajnika pa ravnatelj ljubljanske plinarne inž. Bartl. Za izobrazbo strokovnega nastajanja se na zagrebski tehnični visoki šoli ustanovi posebna strokovna šola. V svrhu praktične izobrazbe pripravnikov, ki bi se hoteli posvetiti plinarski stroki, bo zagrebska plinarina otvorila poseben kurz. Glede članarine je bil sprejet predlog, da vsaka plinarina, ki producira na leto nad tri milijone kubičnih metrov plina, plača 5000 Din na leto, nad dva milijona kubičnih metrov 3000 Din, nad en milijon kubičnih metrov 2000 Din, do enega milijona metrov 800 Din, izpod 500.000 metrov pa 500 Din. Prihodnji kongres udruženja se bo vršil v Osijeku.

* **Potres.** V nedeljo jutraj ob 0.39'03 je ljubljanski seizmograf v meteorološkem zavodu zabeležil potres na razdalji 30 km od Ljubljane. Včeraj predpoldne 16. VIII. ob 8.12'38 je bil zopet zaznamovan sunek na razdalji 15 km. Po došlih poročilih so prvi potres čutili okoli Grosuplja in Vel. Lašče. Oba pa smo čutili tudi v Ljubljani. Prosim poročevalce, ki so potres čutili, da javijo o tem zavodu.

* **Nova jugoslovenska tovarna aeroplanov.** Kakor poročajo iz Beograda, pričnu v Kraljevini v kratkem z gradnjo nove državne tovarne aeroplanov. Gradbeno vodstvo je v rokah francoskih inženjerov. Nova tovarna bo izdelovala tudi motorje.

* **II. kongres pravnikov kraljevine SHS v Ljubljani.** Ravnokar je izšla lična brošura pod naslovom »Osnutki referatov in konferatov za II. kongres pravnikov«. Brošura, obsegaajoča eksцерpte iz predavanj o predmetu, ki se bo o njih obravnavalo na kongresu, se razpošilja sedaj vsem članom. Legitimacije se bodo pričele razpošiljati prihodnje dni, tako da bo imel vsak član najkasneje do 1. septembra že v rokah. Ka-

kor že javljeno, je dovolil minister saobračaja udeležencem četrtinsko vožnjo po železnicah. Udeleženci naj kupijo pri odhodu enosmerno polovično karto, ki jim bo veljavna tudi za povratek, če se bodo izkazali s potrdilom pripravljalnega odbora, da so se kongresa udeležili. Znižanje velja od 5. do 20. septembra in sicer za vse brze, potniške in mešane vlake, izvzemši SOE. Člani, ki so se prijavili neposredno Stalnemu odboru v Ljubljani, se pozivljajo, da javijo z dopisnico takoj kdaj prispejo v Ljubljano (natančni datum, da se jim preskrbi pravočasno stanovanje) in kje žele, da se jim pripravi stanovanje (v hotelu ali privatno). Ker bo udeležba ogromna, se naprošajo vsi, ki imajo sorodnike ali znance v Ljubljani, da se nastanijo pri nji. Za časa kongresa bo posloval v sodni palači informacijski biro, ki bo dajal ves čas vse potrebne informacije. — Stalni odbor.

* **Kmečki praznik na Krškem polju.** V nedeljo se je vršil na Krškem polju tkzv. Kmečki praznik, ki ga vsako leto prireja vodstvo SKS v politične svrhe. Da se vzbudi interes ljudstva, se ob tej priliki vrši običajno tudi razstava živine in konjske dirke, za katero porabi firmo — Kmetijske družbe. Ti dve prireditvi sta tudi v nedeljo privabili v Krško precej ljudi vseh strank, ki so ogledovaly lepo živino, z interesom posmatrali slavnostni obhod, katerega se je udeležilo 18 lepo okrašenih voz s prizori iz kmečkega življenja ter so popoldne prisostvovali dobro uspeši konjski dirki. Vse te prireditve je zaključila ljudska veselica, na kateri se je pridno plesalo in prepevalo. Popoldne sta skušala skremiti na sebe pozornost gg. Pucelj in Radič z zborovanjem, ki pa z ozirom na ostale prireditve ni vzbudilo mnogo interesa. Lani je bil g. Radič še predmet obče radovednosti, letos tudi njegovi najvratolomnejši govori ne vlečejo več. Ves praznik je bil v ostalem precej skromnejši nego lani.

* **Novice iz Rogaške Slatine.** V nedeljo, dne 15. t. m. je bila otvorjena tukaj potovalna higijska razstava iz Ljubljane pod vodstvom dr. Pirca, ravnatelja drž. higijsnega zavoda v Ljubljani. Razstavo je otvoril drž. kopalniški zdravnik, dr. Kolterer s kratkim nagovorom in pozdravom vseh navzočih korporacij in gostov, med katerimi smo videli tudi g. sanit. generala dr. Gjurgjeviča iz Beograda kakor tudi g. dr. Saviča, zdravnika in nar. poslanca iz Niša. Gostje in domačini posejajo razstavo pravo pridno in vsi se izražajo o njej jako pohvalno.

* **Polovična vožnja za planince v večjih skupinah.** Slov. planinsko društvo, osrednji odbor v Ljubljani, je dobil za soboto in nedeljo (21. in 22. t. m.) odnosno tudi za druge dni polovično vožnjo v skupinah več članov. Skupine morajo imeti najmanj 10 članov. Polovična vožnja velja za vse potaje od Ljubljane do Kranjske gore. Skupine dobe vse potrebne podatke v društveni pisarni v Ljubljani, Šelenburgova ulica 7/II. V soboto 21. in v nedeljo 22. t. m. se aranžirajo večji izleti v Aljažev dom s polovično vožnjo.

* **Renska kolonija ob Sorli.** Iz Medvoda nam pišejo: Naša prijetna, topla Sora je v nedeljo privabila nebroj kopalcev. Od Reteča pa prav do njenega izliva v Savo, je kar mrgolelo starih in mladih v raznobojnih okusnih in neokusnih kopalnih oblekah. Poleg številnih domačinov je potohlo izredno mnogo »gotovih« Ljubljancev, ki so priležali semkaj, da se zopet enkrat nemoteno »našvabčarijo«. Človek, ki je šel slučajno v večernih urah po cesti ali stezah, ki vodijo na kolodvor, je dobil vtis, kot da se nahaja v kakš švabski naselbin. Medvodčani smo sicer vajeni tujevc, napram katerim smo bili vselej uslužni in postrežljivi, osobito še nasproti inozemskim, katerih precejšnje število se je že dčilo našli lepi okolici. Da bi pa po naših Medvodah švabčarili Ljubljanci — pa odločno protestiramo. Vsem tem v prihodnje odvstevujemo solnčenje na bregovih Sore, — oziroma jim priporočamo Rensko kopelj...

* **Državna realna gimnazija v M. Soboti.** Vpisovanje učencev v I. razred bo v sredo 1. septembra od 10.—12. ure v četrtek 2. septembra od 8. do 10. ure. Predložiti je treba rojstni list in obiskovalno spričevalo za sprejem v srednjo šolo. Sprejemni izpiti za I. razred se bodo vršili 2. septembra od 10. ure naprej. — Razredni izpiti bodo 31. in 31. avgusta vsakokrat ob 8. jutraj. Učenci naj predložijo tozadevne prošnje najkasneje do 24. avgusta. Vpisovanje repetentov v I. razred in vseh ostalih učencev v II. do VI. razred bo v petek 3. septembra ob 8. uri. — Ravnateljstvo.

* **Močan potres 100 km južno od Triglava.** V nedeljo po polnoči so seizmografični aparati observatorija prof. dr. Belarja pod Triglavom zabeležili precej močan potres. Središče potresa je bilo približno 100 km južno Triglava.

* **Dva požara na deželi.** Pri posestniku Matiji Vidmarju v Sečurju pri Kranju je v petek na doslej nepojasnen način izbruhnil požar, ki je uničil skedenj in gospodarsko poslopje; razen poslopj je zgorelo tudi že vse spravljeno žito kakor tudi klaja za živino. Zdi se, da je bil požar podneten. — V Kalobju v celjskem okraju je udarila strela v gospodarsko poslopje Florijana Kranjca. Poslopje je pogorelo do tal. Tudi hiša je postala žrtev strele. Posestniku je zgorelo tudi 10.000 Din gotovine.

* **Ženski svet** za mesec avgust je izšel z zelo zanimivo vsebino. Na prvem mestu je opisan pomen in delo srbske pisateljice Izidore Sekuličeve, katero je predstavila našemu žensktvu ga. Jela Spiridonovič-Savičeva. France Bevk nadaljuje »Povest male Dore«. Ivan Vovk pa spominja Tolstojeve žene Ane Andrejevne. Od slovenskih umetnic je dobila v tem zvezku mesto sopranistka ga. Pavla Lovšetova. Literarne prispevke imajo: Srečo Kosovel (pesmi Akord, Nedeljski večer sem sam, Epigram in Pe-

sem), Joško Krošelj (Vriskaajoče stopinje), L. Mrzel (Družina), Marijana Kokaljeva (Jutro), Gustav Striša (Pesem v polju) ter Albin Čebular (Pesem v prozi). Poleg tega se nahajajo v listu članki: Po čem streme Čehinje (N.), Žena, vzvišen je tvoj poklic (Kmetica), Ženska izobrazba in moda (Thea R.) Izvestja prinašajo poročilo o III. obč. zboru »Ženskega dobrodelnega udruženja« v Trstu, referat o velesesmski razstavi »Slovenska žena« v Ljubljani, poglavje o materinstvu, higijeni, gospodinjstvu, kuhinji itd. Revija ima tudi modno in krojaško prilogo. List stane za Jugoslovijo na leto 64 Din. V ta znesek je všteta tudi krojna priloga. Uprava za Jugoslovijo je v Ljubljani, Karlovska cesta, 20.

* **Tatvina v vlaknu.** Iz Zidanega mosta nam pišejo: Ponoči, od 13. na 14. t. m. je bilo trgovcu Ivanu Kukuliču iz Dubrovnika v brzovlaknu na progi Ljubljana-Zidani most ukradenih 2800 Din, 500 lir in 2 čeka. Kukulič je imel denar v hlačnem žepu, hlače pa obesene pri oknu in je seveda trdo spal. Zraven njega je spala tudi njegova hčerka, kateri je tat izmaknil ročno torbico. V Zidanem mostu so detektivni preiskali vse potnike vlaka a brez uspeha.

* **Železniška tatvina.** Sprevodniku Alojziju Požunu so trije elegantni žepari med splošno gnečo v soboto na postaji Zidani most izmaknili denarnico z zneskom 250 dinarjev.

* **Vlom v konsumno društvo v Litli.** V noči od petka na soboto so neznanci, najbrže kakšni domačini, vlomili v prodajalnice prostore Konsumnega društva v Litli ter odnesli veliko množino raznega masu-fakturnega in drugega blaga. O vlomu je bilo obveščeno tudi policijsko ravateljstvo, ki je na lice mesta odposlalo policijskega nadzornika g. Zajdelo s psom. Ta je sledil vlomilcem proti Šmartnemu do gozda, kjer se je sled izgubila.

* **Dva politična uboja v Srbiji.** Povodom občinskih volitev je bil v noči od 12. na 13. t. m. v Suham dolu ubit zemljoradnik Gjuro Antić radikalski kandidat za predsednika tamkajšnje občine. Aretirani so bili trije mladeniči, ki so zločin priznali ter izjavili, da so Antića ubili na prigovarjanje predsednika občine Dobrosava Perića. V selu Dubočka pa je bil ubit odborniški kandidat na radikalski listi. Več oseb je bilo aretiranih.

* **Krvav zločin v Splitu.** V soboto so odkrili v Marčeljevi ulici v Splitu strahovit zločin. V pritličju neke hiše v imenovanj ulici je stanovala vdova Jerica Čeh, stara 51 let, s svojim 21 letnim sinom. Ta je odšel te dni v svoj rojstni kraj Trpanj. Jerica Čeh je bila zaposlena v nadzorništvu Jadranske Plovitve kot uradnica. Ker je dva dni ni bilo v službo, je njen šef poslal slugo na njen dom, da vidi, kaj je. Ker so bila vrata zaprta, so jih siloma odprli. Našli so Čehovo z razbitjo glavo mrtvo preko postelje. Videlo se je, da je bila večkrat udarjena s sekuro. Policija je kmalu ugotovila, da je bil v terek v njenem stanovanju 21 letni trgovski potnik Rista Konstantinović iz Sarajeva s svojo zaročenko Riko Pap. Ta je osumljen, da je izvršil zločin posebn, ker je izginila za njim vsaka sled. Trdi se, da je imela Čehova pri sebi okoli 7000 Din, ker se je pripravljala, da kupi novo pohištvo.

Zahvala

Podpisana Ana Ponikvar, sem prejela kot deseti kupec čevljev pri tvrdki »Doko« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 9, dvorišče brezplačno

1 per finih čevljev po svoji izbiri.

Najtopleje se zahvaljujem tvrdki za ta dar in jo vsakomur toplo priporočam.

ANA PONIKVAR, posestnica
Ilirska ulica 31.

* **Grobokop utoni v grobu.** Na pokopališču v Vačah pri Litli je te dni na tragičen način ponesrečil tamkajšnji grobokop Janez Orlic. Izkopal je grob za nekoga mrljica. Vsled naliva se je ponoči nabralo mnogo vode v grobu, katero je naslednjega dne hotel odstraniti. Vsled božstati je grobar padel v grob ter utonil.

* **Težka nesreča na železniškem tiru.** Ko se je v soboto zvečer Katica Dobrošak med osebnim in tovornim kolodvorom zagrebske postaje Sava vračala precej vinje na po železniškem tiru domov, jo je zgrabila lokomotiva ter ji odrezala obe nogi pod kolenom. Ponesrečenka je bila z rešnim vozom prepeljana v bolnico.

* **Nesreča pri kopanju.** Josip Kosce dijak srednje tehnične šole v Zagrebu, se je kopal v soboto v Gospodaričevem kopalšču ob Savi. Pri odmoru se je naslonil na ograjo pred kabino Jugoslovenskega Sokola, ki se je zrušila. Djak je pri tem padel tako nesrečno, da si je zlomil desno roko. Prepeljali so ga v bolnico.

* **Thotapska tolpa pod ključem Beogradske policija** je v soboto aretirala tolpo thotapcev saharina, ki so ga prinašali iz Madžarske in Avstrije. Jeleno Kristek, ki je često odhajala v inozemstvo, so detektivni aretirali v trenutku, ko je izročala večji paket trgovskemu potniku M. Radojčiču. V paketu je bilo pet kilogramov saharina. Več zabojev saharina je imela skritih pri šefu paketa oddeleka beogradske pošte. Ivanu Sertiću. Bilo je vsega skupaj 25 kg saharina. Vsi udeleženci-thotapci so aretirani. Preiskava se še nadaljuje.

* **Pogštena gospodinja, upokojenka,** z lastnim stanovanjem, se je vsled smrti in dolge bolezni svojcev zadolžila. Preti ji v kratkem neljubljana prodaja lepega pohištva. Poročila bi takoj starejšega, dobro situiranega gospoda da se na ta pošten način reši iz obupnega položaja. Prijave sprejme iz prijaznosti »Uredništvo »Jutra« pod šifro: »Obup v Ljubljani«. Knaflijeva ulica št. 5/I. Ljubljana

* **Najnovije bluze, obleke, batistno perilo** in otroške obleke priporoča Kristofič-Bučar, Ljubljana, Stari trg 9.

* **Volno in bombaž** za strojno pletenje in vsakovrstna ročna dela dobite po najnižjih

Objava!

Tekom tega tedna bodo pričele redne predstave

Elitni kino Matica

cenaj v veliki izbiri pri Karlu Prelogu, Ljubljana, Stari trg 12, in Židovska ulica 4.

* **Stenolci** je najboljšo sredstvo proti stenicam. Glavna zaloga drogerija Kanc, Židovska ulica. 188

Iz Ljubljane

u— **Kralj in kraljica incognito v Ljubljani.** Kralj Aleksander in kraljica Marija sta se včeraj, ob 16. uri, pripeljala incognito z avtomobilom z Bleda v Ljubljano. Sofirala je kraljica. Prebivalstvo je vladarsko dvojico takoj spoznalo in jo povsod spoštljivo pozdravljalo.

u— **Nedelja vročine in razburjenja.** Optimistični presojevalci vremena so napovedovali, da končno po prestanih nalivih napoči še vročina in lepo vreme. Opozarjali so, da bo med »mašami« to je v času med Velikim in Malim šmarnom še solnce na zemeljsko oblo precej pripekalo. To vremensko prerokovanje se je deloma že uresničilo. Sedaj imamo že širi dni lepo vreme. Solnce kaže še vso svojo moč in ni izključeno, da nastane velika vročina. — V nedeljo so že s prvimi jutranjimi vlaki zapustili množični izletniki Ljubljano ter odšli na planine. Drugi so zopet pohiteli na bregove Save, kjer se je popoldne razvijalo veselo vrvenje kopalcev in kopalk. Zlasti pri črnušnem mostu je bilo nadvse živahno. Tam so skakali drznejši plavalci iz mostu v vodo. Ponekod so ob bregovih gojili nogomet, drugi pa so s kamenji balincali. Veliko ljubiteljev plavalnega sporta je odšlo dalje višje ob Savi in tudi nižje tja do Tomačevega. Lahko cenimo, da se je v Savi kopalo nad 2000 oseb. Mnogi so se peljali z gorenjskim vlakom do Mednega, kjer so prav primerni kraji ob Savi za kopanje, drugi pa so odšli v Medvode in si poiskali ugodne kraje ob Sori, ki je za kopanje zelo prikladna, ker je mlačna in vsebuje v sebi mnogo železa. Samooobsebi umevno, da so prebivalci v Viču, Glinc in Trnovca hoteli na Pasji brod in v Kozeljto. Tudi mestno kopalnišče ob Ljubljani je bilo prav dobro obiskano. — Čeprav je bilo na vseh straneh mnogo kopalcev, policijska kronika ne beleži številnejših tatvin. Med kopanjem je bil okraden le pasarski vajenec France Jenko v Kozeljto. Neznane mu je odnesel srebrno uro z veržico in dozo v skupni vrednosti 250 Din. — V Dravljah je bilo zelo živahno. Dravljice imajo za svojega patrona sv. Roka, ki so ga v nedeljo na primeren način praznovali. Velike karavane Ljubljancev so popoldne pohitele v Dravljice na gostovanje. — Glavna pozornost ljubljanskega prebivalstva pa je bila posvečena finalni tekmi za kraljev pokal na prostoru »Ilirije« med Beogradom in Zagrebom. Nad 2000 Zagrebčanov »pritisakačev« je prislo v Ljubljano, vsi s plavimi zastavicami. Beograjčani, ki so imeli doma občinske volitive, so prišli v manjšem številu z rdečimi zastavicami. Promet po ulicah je bil kakor ob najboljših velesesmskih dneh, razburjenje med občinstvom ogromno. Vse je z nestrpnostjo pričakovalo izid tekme. Na igrišču so Zagrebčani fanatično »drukali« in podžigali svoje tekmovalce in spremlil potem zmagovalce naravnost v triumfu v mesto. Mestoma je prišlo med obema strankama do živahnih kontraverz, ki pa so se vse končale brez incidenta. Večerni vlak je odpeljal večino Zagrebčanov, zmagovito moštvo pa je zapustilo naše mesto šele včeraj popoldne.

u— **Pevski zbor Glasbene Matica v Ljubljani.** Od danes dalje so vaje za ženski zbor v terek in četrtek ob 20. uri, za moški zbor v sredo in petek ob 20. uri. Prosim točnosti. — Odbor.

u— **Drobiž policijske kronike.** Aretirana sta bila dva radi suma tatvine. — V nedeljo je bila izvršena tatvina godbenega phala v vrednosti 850 Din in tatvina namiznega prta. Prijavljeni so 3 slučaj kajenja nočnega miru, splošno je nedelja potekala mirno in v vselem razpoloženju. — Na Viču je mlad uradnik, ki se uči šofirati z avtomobilom povozil prodajalca sadla Leopoldino Hren, ter ji prizadelal lahke telesne poškodbe.

u— **Požar na Barju.** Od sobote na nedeljo okoli 22. ure je nastal požar v šupi posestnika Antona Jarca v Črni vasi na Barju. Barjanska in rudniška požarna bramba sta požar lokalizirali in ugasnili. Popolnoma je pogorela šupa z večjo množino sena in v bližini se nahajajoča stanovanjska baraka. Posestnik Anton Jarc je bil zavarovan za 15.000 dinarjev.

u— **Ogenj v Mestnem logu.** V nedeljo, ob 10.15 se je vnela občinska lopa, ki stoji ob poti dveh cesarjev v Mestnem logu. Na kraj nesreče prihiteli gasilci so našli leseno stavbo že v plamenih, tako da so se morali omejiti na lokaliziranje ognja. Požar je lopo popolnoma uprepil.

u— **Radi ljubosumnosti na ulici natepla sina in očeta.** Rodbina Piškurjeva živi v večnih preprih. Del rodbine z očetom stanuje v Štepanji vasi, sin s svojo ženo pa na Dolenjski cesti. Oba Piškurja sta drugače pridna delavca. Toda sinova žena, 40 letna Marička, je postala silno ljubosumna na svojega moža Jožeta ml. Ta je tupatam povozil svojih mačeh, 53 letni Franciški, ženi Jožeta starejšega, ki je že v sedemdesetih letih. Včeraj popoldne so se sešli na Sv. Petra nasipu blizu Zmajskega mostu ter so se začeli prepirati. Mlajša Marija,

vsja razjarjena, je prišla za palico ter začela z njo udrihati po svojem možu Jožetu ml. po svoji nasprotnici in njenem možu. Vsi so dobili po glavi lahke poškodbe. Policijski stražnik je vso družbo odvedel na stražnico, kjer so jih legitimirali, nakar so jih izpustili. Na rešilni postaji so obvezali ranjence.

u— **Dr. Fr. Virant** ne ordinira od 18. do 27. avgusta. 1143

u— **Flavto** poučuje počeni s 1. septembrom Rajko Stojec, Ljubljana, Resljeva cesta 12, priditlje. Prijave dnevno med 6. in 7. uro popoldne. 1144

Iz Maribora

a— **Češki oficirji** so podaljšali svoje študijsko potovanje po Jugoslaviji. V nedeljo jih je čakal na kolodvoru v Mariboru pri zagrebškem brzovlaknu ves oficirski zbor s komandantom polkovnikom Lukovičem, člani JCL, češkega kluba in kljub krasnemu vremenu velika množica narodnega občinstva, tako da je bil ves peron poln. Češki oficirji so namreč najavili, da se vrnejo čez 14 dni. Na kolodvoru pa se je v nedeljo šele doznojalo, da so imeli oditi v soboto še na Kosovo polje in so se baje včeraj jutraj povrnili v Beograd. Na programu pa je menda tudi še sprejem pri kralju, nakar se bodo vrnili v domovino. Snoči pa še v Maribor ni bil prijavljen njihov prihod. Morda se vračajo skozi Maribor že danes popoldne ali pa jutri.

a— **Desetletnico** mature proslave učiteljske maturantke iz l. 1916. v petek dne 20. t. m. ob 3. uri popoldne pri »Zamorcu«. Pridite sigurno! vse! Gostje dobrodošli!

a— **Slovenstvo mariborskih klerikalcev v sliki.** Nedeljski »Slovenec« je objavil med drugim tudi sliko društva katoliških moštrov, ki so nedavno slavili v Mariboru svojo obletnico. Društvo je bilo do nedavna strogo nemškega značaja in je to svojstvo ob proslavi obletnice tudi dokumentiralo s tem, da je kumovala njihovi zastavi sopraga zastopnika Nemcev v mariborskem občinskem svetu, odbornika Nemškega političnega društva in znanega prvega nemškega prvoboritelja v Mariboru, stavbenika g. Juliusa Glaserja, katerega sta je tudi odbornik nemškega Hochschülerverbanda. Isti Glaser je bil še tudi po prevratu med ustanovitvi in odborniki klerikalnega obrtnega društva v Mariboru, katero so ustanovili kot konkurenčno društvo proti mestnarskemu slovenskemu obrtnemu društvu. Na omenjeni sliki nedeljskega »Slovenca« vidimo dalje v družbi tudi Jelacinevega kandidata slikarja Lorberja. Poleg teh sta tudi katehet g. Spali in poslanec Zebot. Ostale obrtnike si lahko zainteresirani naprednjaki sami ogledajo. Med njimi je lepo število Nemcev. Ko bodo klerikalci zopet pisali o reševanju obmejnih Slovencev, si naj ogledajo to zanimivo sliko svojega narodnega delovanja v Mariboru!

a— **Delokrog zidarskih mojstrov.** Z ozirom na dopis zadruge stavbenikov za Slovenijo v Ljubljani v »Jutru« z dne 13. t. m. pod gornjim naslovom pojasnjujemo, da se omenjena naredba za izven mesta nanaša le na zidarske mojstre, ki so dobili svoje koncesije po 5. juliju 1922, doblili ostali smejo tudi v izvzetih mestih v smislu § 21 obrt. zakona iz l. 1913 izvrševati svojo obrt. — Strokovna zadruga zidarskih mojstrov za mariborsko oblast v Mariboru.

a— **Kmečki dnevi**, ki bi naj te dni poplavi Maribor s klerikalno politiko, so v nedeljo res privabili nekaj več ljudi v mesto, ker je bil krasen dan in na železniški polovični vožnji ter zastoj prenočišče. O tisočih, ki jih je videl že sobotni »Slovenec«, pa ni bilo ne duha ne sluha. To je najbolje pokazal dopoldanski sprevod na pokopališče skozi ulice, ki bi naj menda simboliziral prihodnost SLS. Pohod Orlic in Orlov — da joji, kakor bi nihče nikdar ne videl tovačnice. Intelligencija pa je bilo med njimi morda voljo ali pa tudi ne. Užijajo pač skovar in par magistratnih uradnikov. Pokazalo se je zopet isto, kakor pri nedavnem radikalskem pohodu skozi mesto: ljudje zlasti pa intelligencija se strmujejo javno pokazati, da so pri tej stranki, četudi jo morda volijo ali pa tudi ne. Užijajo pač njene usluge, sicer bi ne bili pri njej. Tudi klerikalni manever, da bodo poslali svoje pristaje v gostilne, kjer imajo klerikalne liste naročene, se ni obnesel. Romarice so si namreč prinesle jedajoč in plačajo kakor običajno s seboj in so obedovale okrog frančiškanske cerkve. Z akcijo nabiranja naročnikov klerikalnih listov v gostilnah torej ni bilo nič. Pač pa so dobili frančiškani precej plačilnih maš.

a— **Posten dezertjer.** Včeraj sta stala pred mariborskim okrožnim sodiščem dva zanimiva čevljarija iz Studencev pri Mariboru. Čevljari Cenc je prišel pred meseci na vojaški dopust iz Velesa, pa se mu ni hotelo več nazaj. Ko je potoke dopust, je Cenc sčel voljaško obleko in naprosil prijatelja Leherja, naj jo izroči njegovemu očetu, da jo pošlje nazaj vojaški komandi v Veles. Pridrži si je samo srčno in spodnje hlače. Leher je sicer obljubil, toda ni obljube izpolnil. Vojaško obleko je pridržal in jo poveril v svojo prid. Čez par tednov nato sta se prijatelja napotila proti meji in jo pri Sv. Duhu na Ostrem vrhu mahnila v Avstrijo proti Gradcu in še dalje proti Ljubni per pedes apostolorum. Tu pa njima niso hoteli dati nikler zaščitke, ker sta prišla iz Jugoslavije. Sajerski Avstriji so se namreč je zdavnaj naveličali dajati kruh in potuho našim dezertjerjem in podobnim klativitezom. In tako sta jo junaka čez nekaj tednov žalostne rajže po Gor. Stajerskem urezala zopet peč nazaj čez mejo v Maribor, kjer je bil včeraj Leher obsojen radi poverbevo vojaške obleke, vredne 3000 Din na štiri mesece težke ječe. Ko jo bo odsedel, ga bodo pa še izgnali iz države, ker se je izkazalo, da ni niti naš državljan. Poštenega dezerterja Cenca, ki je hotel slečeno vojaško suknjo vrniti, pa so medtem radi boleznj superarbitrirali in tako res ne bo več služil v Velesu.

a— **Stanje nalezljivih bolezni v Mariboru** se od zadnjega časa ni izpremenilo in je torej ostalo še sedem slučajev škrlatinke.

Naši onstran granic

Prometni minister Ciano v Trstu. Pri splošni novosti brosov «Maria» v Trstu in «Remo» v Trstu je bil navzoč prometni minister Ciano. Fašisti so mu privedli sijajen sprejem, bilo je polno slovesnosti in velikih govorov. Proslavljali je povsodi fašizem, Mussolinija in kralja, polskali pa so je tudi Trstu. Rekli je, da je Trst na čelu italijanske industrije in tudi ostane na tem mestu. «Piccolo» se globoko priklanja ministru za to visoko priznanje in zatrjuje, da gleda v Trst v svojo bodočnost ne zase, ampak za Italijo, s katero je združen ves. Trst hoče biti sredstvo za veličino Italije. Zato pa se mora prav ceniti njegovo silo. Istočasno s to veliko fašistovski svečanostjo pa prinaša «Il Popolo di Trieste» poročilo o nadaljnjem poudarjanju tržaškega prometa. Julija lani je bilo prometa 4.389.713 kvintalov, letos pa 3.494.794 kvintalov. Prvih sedem mesecev lani je bilo prometa 33.860.907 kvintalov, letos 28.307.679 kvintalov. Promet stalno pada. Vzrokov naj iščejo gospodje tudi v fašistovski politiki in ne samo v severni konkurenci.

Vsak dan hitne preiskave pri učiteljih. Pri bivših odbornikih tolmarske učiteljskega društva so se izvršile hitne preiskave. Učitelju na št. Viški gori so pobrali vse številke in letniško «Učiteljskega lista». Zaplombo je bilo zahtevala podprefektura. Tudi v idrijskem okraju so bile pri učiteljskih odbornikih preiskave, ki so potekale brezuspešno.

O brezničnem izterjevanju davkov se čujejo pritožbe iz vseh krajev. V Hrčiču so prišli izterjevatelji in nastalo je veliko razburjenje. Živina je šla iz hlevov, vršili so se prizori, ki so pričali, kako težko je kmetu, ki bi sicer rad plačal pa ne more. Predpisi o izterjevanju davkov so v Italiji zelo strogi in neizprosnosti in ako se kdo želi pritožiti, da zavrne energično.

Motorno ladjo «Remo» so spustili v morje v tržaški ladjedelnici pri Sv. Mariku. Splošnosti je prisostvoval prometni minister Ciano. Tako sta bili izročni prometu v par dneh dve novi ladi.

Romanje na Svetogorje iz Slovenije se napoveduje za konec avgusta. Komarji si hočejo ogledati tudi bivašča bojišča.

Sport in fašizem. Zadnje čase so se lotili g. fašisti slovenskih sportnikov. Uradno fašistovski glasilo iz Trsta «Il Popolo di Trieste» piše v članku «Il Fascismo e lo Sport»: «Ko bo urejena zadeva z «Edero» (sportno društvo v Trstu), edino društvo, govoreče resnico, kjer je sport hotel skrivati politično delovanje, se bo morala urediti zadeva slovenskih nogometašev (mišljeno na tu sportna) društva, ki bodo morala uvideti, da ne morejo živeti ločeno od naroda, ki je takorekter že njihov narod. Ona naj goje sport, a se ne bodo smela več odrekati skupnosti «Nacionalne federacije» in ne bodo smela se več vzdrževati in žiti

veti ločeno od mestnih nacionalnih društev. Sportna društva na Češkem so se vedno priklopihla «Nacionalni federaciji» in ji dajala na razpolago svoje najboljše moči (igralce) za sestavo narodne čete. Nemci na Češkem in nemški nogomet na Češkem so pa kaj več kot mala slovanska društva v Trstu. Govorili smo torej jasno. Sport ne more in ne sme uiti fašistovski kontroli, ki ima odgovornost in dolžnost disciplinirati, pomladiti in vzpostaviti vse narodno življenje. Iz tega je jasno razvidno, na kakšnem stališču se nahajajo slovanski sportniki v Italiji. Zanimivo pa je, iz kakšnega razloga so začeli fašisti naskrat tako govoriti proti slovenskemu sportu. Znano je namreč, da imajo Italijani v svoji federaciji ženske atletike (Federazione Italiana Atletica Femminile) le tri rokometne družine, med tem ko se naše udeležujejo v sedmih družinah, ki daleč presegaajo italijanske.

Vojaško letalo v Kobariškem blatu. Vojaške topniške vaje so vršile v kobariškem okraju. Spremljata jih dva letalska dvokrilnika. Eno letalo je plulo v smer proti Kobariju. Nad Robičem se je že poznalo, da pri motorju nekaj ni v redu. Letalo se je spuščalo naglo na tla in se povzelo vravnino med Kobarijem in Robičem. Letalska sta sicer precej poškodovana, toda ne nevarno. Letalo je polomljeno.

Vojaške vaje so vršile na krnskem in boviškem gorovju. Polno je oddelkov alpskih, artiljerijskih, bersaljerjskih, ženijskih in drugih čet. Na Triglav so spravili vojaški gorski artiljerije top, čigar streli so na široko odmevali.

V predoru pri Podbrdu so vršile praviljalna dela, pri katerih ni zaposlen noben domačin. Delalo se bo 3 mesece. Zamenoja se tračnice in pragovi.

Na Grmadi imajo kamnolom, ki ga vodi domačin Jos. Kačič. Marmor je lep in ima že dober sloves. Zaposlenih je do sedaj okoli 20 delavcev, ki so vsi domačini. V kratkem se številko delavcev pomnoži.

Opatija šteje vedno več gostov. Mno go jih privablja tudi poset reške izložbe. Pretekli teden je došlo v Opatijo nad 2100 oseb. Doslej je bilo letos v Opatiji nad 25.000 tujcev.

Iz Koroške. Pritožna komisija se je bavila s pritožbo glede odpusta železničarskih uslužbencev. Imel je biti zaslišan tudi zastopnik slovenskih delavcev ali posrednik se je, da je ta dobil povabilo prepoznati Nemčurji govore, da od Slovencev sploh ne bo nobeden več sprejet v službo. V Leše pri Sv. Jakobu, ki je pristna slovenska vas, so pridržali 1. t. m. hakenkreuzlerji in priredili veselico s telovadbo. Nemška napadala društva segajo vedno bolj po naši lasti. — Na Jezerskem je umrl g. Fran Muri v starosti 79 let. Dolgih 36 let je bil župan jezerske občine. Naj počiva v miru!

Iz Celja

Redni sestanek članov krajevne organizacije SDS za Celje mesto se bo vršil v sredo zvečer v mali dvorani Celjskega doma. Začetek razprave ob 8.30. Ker odpade sestanek krajevne organizacije za Celje-okolico so vabljeni člani te organizacije, da se udeležijo sestanka mestne organizacije v sredo.

Vpisovanje na šoli Glasbene Matice v Celju. Oni gojenci in gojenke, ki želijo nadaljevati šolanje pri svojih prejšnjih učiteljih Glasbene Matice, naj javijo to najkasneje do 24. t. m. osebno ali potom dopisneke ravnatelju šole. Na naknadne želje in prošnje se ne bo v nobenem slučaju oziralo. — Za nove gojence bo vpisovanje dne 1. septembra od 8.—12. in od 15.—18. Oni gojenci, ki so se prijavili že ob sklepu šolskega leta, se vodijo v evidenci in se lahko vpšejo 1. septembra. S seboj naj prinesejo izdano sprejemnico. Poup se prične dne 2. septembra.

Ustanovni občni zbor narodno strokovne zveze v Celju. V nedeljo se je vršil v Celju ustanovni občni zbor NSZ. Po poročilih predsednika pripravljalnega odbora tov. Zabrjaka in tajnika Centrale v Ljubljani tov. Kravosa je bil izvoljen odbor, sestojel iz 10 tovarišev. Udeležba je bila lepa. Podružnica NSZ v Celju stoji vzile širokoustenju nasprotnikov na trdnih temeljih in se bo razvila v močno organizacijo. Pri tej priliki povemo gg. pri «Delavski politiki», da se ne strašimo njihovih napadov in bomo šli mirno preko tega. Vsaka polemika z ljudmi, ki so privedli delavstvo in delavske organizacije v današnje stanje, bi bila odveč.

Pobegnil je mladoletni Vinko Sever, vajence pri gosp. Antonu Arzenščaku v Celju. S seboj je odnesel 5500 Din gotovine in nekaj obleke in perila v vrednosti 7800 Din. Sumijo, da je mladenič pobegnil v Italijo.

Lovska prireditve v Celju, katero je priredila podružnica SLD v Celju zadnje nedelje, je izborna uspela. Gmotni uspeh je precejšen. Pri strelski tekmi je dobil prvo darilo gosp. kapetan Milutinovič, drugo g. gostilničar Košenina z Vranskega, tretje pa g. Fric Končič iz Celja.

Novo vile gradil prometno Splošno stavbno zadrugo v Celju vinski trgovec gosp. Transcheg na Kersnikovi ulici.

Imeljska sezija. Napočila je imeljska sezija. V Celju je opazati precej ženskih delavk za obranbe imelja. Od kolodvorja jih prevajajo na vozovih v Zalec in dalje Sa-

vinjsko dolino. Upajmo, da bo letos vsaj zgodnja imeljska žetev povoljna, ker se bodo drugi poljski pridelki radi ponovnih poplav precej slabo obnesli.

Sokolski zlet v Split. Sokolsko društvo v Celju obvešča vse brate in sestre, ki se nameravajo udeležiti VII. župnega zleta v Splitu, da se javijo do srede 18. t. m. pri bratu Čepinu v Celjski posojilnici. Zletni znak je treba naprej plačati, ker brez njega se ne bodo udeležili legitimacije za znanstveno vožnjo. Za žane velja 10 Din, naraščaj 4 Din, za nečlane pa 20 Din. Odhod iz Celja 3. septembra ob 19.15.

Nov gostilničar v Celju. S 15. avgustom je prevzel Godzno restavracijo gosp. Anton Misja, bivši gostilničar na Anškem vrhu.

Iz Trbovelj

Turistovski dan na Mrzlici. Preteklo nedeljo je radi lepega vremena pihotelo veliko število Trboveljčanov-turistov na prelepo Mrzlico, kjer se je razvila popolnoma ljudska veselica. Veliko izletnikov je bilo tudi iz drugih krajev, predvsem iz Savinjske doline.

Napovedi o najemniškem odnosu. Na občini je nabit razglas, kako je vlagati napovedi o najemniškem odnosu za odmero hišne najemnine za l. 1927.

Legitimacije za pokrajinsko razstavo. Legitimacije za obisk pokrajinske razstave «Ljubljana v jeseni», ki se bo vršila od 4. do 13. septembra, se dobe v Hrastniku v občinski pisarni pri g. Marnu. Z legitimacijo je združen 50 odst. popust na železnici.

Plazovje v Hrastniku. Pri orožniški postaji je počil na več krajih velik obrambni zid, zgrajen iz betona in traverz. Ob tej priliki je pričela prvikrat teči voda iz odprtini. Kakor je znano, se obrambni zid stalno pomika naprej in sicer vsak mesec za 6 do 7 mm. Enako je počila nedelje proč pri krajini cesti neka druga obramba na škrapa.

Razvijte gasilskega prapora. V nedeljo 22. t. m. se bo vršilo v Rogški Slatinji razvijte prapora tamošnjega gasilskega društva. V svrhu udeležbe izdaja župni načelnik g. Guček v Trboveljah za podporne člane trboveljskih gasilskih društev kakor tudi za ostalo gasilstvo naklonjeno občinstvo letničnine, s katero je vsakdo upravičen na polovično vožnjo.

Zobozdravnik dr. Ciril Cirman odputuje in zato od 17. do 24. avgusta ne bo ordiniral.

Finalna tekma za kraljev pokal

Po lepi igri si je moštvo ZNP na tekmi v Ljubljani z zmago 3 : 1 (2 : 0) nad beograjsko reprezentanco priborilo v končnoveljavo posest zlati kraljev pokal. — Kralj prisostvuje celi tekmi ter osebno izroči pokal zmagovalcu. — Rekordni obisk. Sportne manifestacije po Ljubljani.

Borba za kraljev pokal je končana. Lepo darilo vrhovnega pokrovitelja našega sporta je prešlo v končnoveljavo posest ZNP, ki je v nedeljo tretjič zmagal v finalni tekmi. Vsa sportska javnost naše države je z izredno napetostjo pričakovala izid te tekme, ki je bil kolikor za Zagreb toliko za Beograd velikanske važnosti. Zagreb si je sicer pred kratkim izvojeval državno prvenstvo, vendar pa se je smatrala ta zmaga več ali manj za slučaj, kar so igrači beograjske Jugoslavije pokazali na prvenstveni tekmi mnogo lepšo igro in lepše sposobnosti, kakor Zagrebčani. Zagreb je radi tega bilo potrebno, da z novo zmago potrdi, da upravičeno velja za državnega prvaka v nogometu. Beograd, čigar nogometaši sport je v zadnjih letih napredoval z veliko naglico, pa se je hotel revanširati za svoj nedavni poraz. Sreča je bila mila Zagrebu. Zagrebško moštvo se lahko s ponosom vrača v svoje mesto z zavestjo, da je častno zastopalo zagrebški nogometni sport in da je upravičeno odneslo zmago, ne mogoče po slučaju, temveč vsled svoje boljše igre.

Kakor znano, je JNS z ozirom na razmere, ki so bile po prvenstveni tekmi med zagrebškimi in beograjskimi sportniki precej napete, doleteli, da se vrši ta odlična tekma na nevtralnem terenu v Ljubljani. Kako umesten je bil ta sklep, priča dejstvo, da se je tekma končala brez vsakega incidenta. Ljubljana se je pokazala vredno zaupanja, njeno prebivalstvo je dostojno sprejelo zagrebške in beograjske sportnike ter s tem pokazala, da stoji v tem oziru visoko nad zagrebškimi občinstvom. Res je sicer, da so bile simpatije Ljubljancanov večinoma na strani beograjskega moštva. Toda temu se ne smemo čuditi, ako pomislimo, kako «lepe» primke so dobili igrači Ilirije in naši «drukerji» ob priliki prvenstvene tekme v Zagrebu. Toda Ljubljana ni hotela vrniti nemilo z nemilim, objektivno je zasledovala potek igre ter se končno odkritosrčno pridružila ovacijam zagrebškemu moštvo. Tega priznanja naši beli Ljubljani ne smejo odreči niti najbolj fanatični Zagrebčani. Upamo, da bo to dostojanstveno zadržanje ljubljanskega občinstva rodilo dober sad ter podčutilo zagrebške «drukerje», kako je treba sprejeti goste.

Obe moštvi sta prispeli v Ljubljano v soboto zvečer, pozdravljeni na kolodvoru od precejšnje množice sportnikov. Zagrebško moštvo se je nastanilo v hotelu «Sloven» beograjsko pa v hotelu «Strukelj». V nedeljo dopoldne so prihajale iz Zagreba prve večje skupine zagrebških druckerjev, ki si jih spoznal po modrih zastavicah in modrih znakih in gumbicah. Opoldne je prispel poseben zagrebški vlak, ki je pripeljal Zagrebčane, ki so hoteli s svojo navzočnostjo dati svojim ljubljenskim moralno podporo v težki borbi. Ljubljanske ulice so nenavadno oživele in so bile polne Hrvatov, od katerih so se mnogi odlikovali s svojo veliko ljubeznostjo do nemškega jezika. To gotovo niso bili pravi zastopniki nacionalnega Zagreba. Vse ljubljanske restavracije so bile takoj napolnjene in natakajni — ali v svojo škodo ali v svojo korist — niso mogli v vsem zadovoljiti zahtevam zunanjih gostov Beograd ni poslal skoraj nobenih «drukerjev». V tem oziru so bili beograjski «drukerji» radi občinskih volitev v Beogradu nekoliko handicapirani. Hoteli so, čeprav navdušeni sportniki, izvršiti v prvi vrsti svojo prvo državljansko dolžnost, da se udeležijo važnih volitev v Beogradu.

Takoj po drugi uri je na Gosposvetski cesti pričelo pravo romanje. Avtomobili, motocikli in izvoščeki so dovažali posetnike tekme in na obeh straneh ceste so se valile množice ljudstva proti igrišču Ilirije, ki ga je uprava igrišča postavila v tako stanje, da je moral biti vesel vsak sportnik. Upamo, da bodo po nedeljski tekmi prenehali oni malenkostni napadi od strani Zagreba glede naših igrišč, katerima s sportnega stališča ni mogoče niti najmanj ugovarjati. Tudi glede ureditve sedežev je uprava igrišča brezdvomno storila svojo dolžnost. Bilo je pripravljenih približno 1400 sedežev, ki so bili seveda, tudi če so bili na solnčni strani, vsi zasedeni.

Aranžma tekme je bil v rokah Saveza, ki pa se je za skoraj brezhibno izvedbo tekme poslužil večinoma naših sportnih funkcionarjev. Ze ob treh popoldne, ko se je pričela predtekma med zagrebško Slavijo in našim Hermesom je bilo igrišče polno. Publikacija je živahno zasledovala že to tekmo, ki je z 1 : 1 ostala neodločena, čeprav je moštvo Hermes a zlasti v kombiniranjem oziru zelo nadkriljevalo Zagrebčane. Nekaj minut pred pol peto uro je prispel na igrišče kralj Aleksander. Ze pred igriščem ga je pozdravila velika množica, na igrišču pa so navzoči priredili enodušno manifestacijo našemu vladarju Veliki župan dr. Batič je predstavil kralju najprej predsednika JNS dr. Lipovščaka, ki se je zahvalil kralju za veliko naklonenost, ki jo kralj prikazuje sportnemu gibanju. Kralj se je nato še razgovarjal s predsednikom LNP g. Jakličem, odbornikom JNS dr. Birso in tovarnarjem Bonačem, zlasti pa

s predsednikom gerentskega sveta dr. Pucem in gerentom Likozarjem, nakar se je podal v spremstvu dr. Lipovščaka v kraljevo ložo.

Moštvi, frenetično pozdravljeni od občinstva, sta se postavili pred tribuno ter s trikratnim «Zdravo» pozdravili svojega vladarja.

Takoj nato da sodnik g. Nedoklan iz Splita znamenje za pričetek tekme. Nervoznost in napetost občinstva se je dvignila že skoraj do viška. Živci vseh so napet do skrajnosti. Moštvi sta nastopili v sledečih postavah:

Zagreb: Mihelič-Vrbanič, Remec-Hitrec, Premerl, Marjanovič-Urbanke, Agić, Leinert, Cindrić, Giller.

Beograd: Nikolić-Stakić, Ivković-Arsenijević, Petrović, Gjorgjević-Marjanović, Jovanović, Petković, Dragičević, Sekulić.

Glavna zasluga, da je moštvo Zagreba zmagalo, leži predvsem v tem, da so Zagrebčani igrali s srcem ter velikim elanom in požrtvovalnostjo. Vse to smo pogrešali pri Beogražanih. To bi bila moralna stran večerjanje tekme. Kar se tiče sportne strani, se mora poudarjati, da je k zmagi Zagreba v prvi vrsti pripomogla izborna kriliska vrsta zagrebškega moštva, čigar duša je bil neumorni Premerl, ki od začetka do konca tekme ni popustil niti najmanj od forme, v kateri je pričel igrati. Njegove žoge, ki jih je podajal napadu so bile vzorne, zlasti pa je imponiral s svojo defenzivno igro. Izborni je pomagal dobrih branilcem Vrbaniču in Remcu. Njegova druga vrsta krilski vrsti, zlasti Hitrec, nista mnogo zaostajala za njim. V napadnih vrsti, je bil najboljši Cindrić, ki je tudi zabil vse tri gole za Zagreb. Poleg njega treba omeniti Agića in deloma Urbanko, dočim vodja napada Leinert ni izpolnil svoje naloge. Imel je premalo pregleda v igri. Giller je bil boljši v prvi polovici kot v drugi. Na njega so Beogražani v prvi vrsti pazili, vedno so ga pokrivali. Sreča za Beograd je bila vsakakor ta, da je imel Giller proti sebi Ivkovića. Mihelič ni imel mnogo posla, maloštevilne njegove obrambne akcije so zadivile občinstvo, ki je burno pozdravljalo našega Miheliča.

Beograjsko moštvo je naravnost razočaralo. Kdor je videl igro moštvo Jugoslavije v prvenstveni tekmi proti Gradjanškemu, se je moral naravnost čuditi, kako slabo je igrala beograjska reprezentanca. Brezdvomno je, da bi bilo boljše, ako bi beograjski podsavezni kapetan postavil celotno moštvo Jugoslavije. V nedeljskem moštvo je manjkala vsaka skupnost. Zlasti je odpovedala kriliska vrsta. Srednji krilec Petrović v odločilnih momentih ni vedel, kaj bi napravil. V napadu, ki so ga sestavili očitno na tak način, da so prišli v poštev predvsem dobri strelci sta proti vsakemu pričakovanju odpovedala Petković in Jovanović. V obrambi je zadivil občinstvo branilec Ivković, brezdvomno najboljši mož na polju. Stakić je zaostajal za svojim zagrebškim nastopom. Vratar Beograda Nikolić zasluži vs pohvalo. Zlasti njegove nevarne robinzonade v drugi polovici so bile občudovane vredne. Njemu se gotovo ne more pripisati krivda na porazu Beograda.

V tehničnem oziru so posamezni igrači Beograda pokazali večje sposobnosti, igra li pa so raztrgano in manjkalo jim je prav volje do zmage.

O početku igre bi bilo omeniti sledeče: Takoj se opazja premoč Zagreba, ki se že v prvi minuti izraža v kornjeru proti B. V 4. min. ustavi sodnik nevaren napad J. radi off side. Ivković čisti ostre napade Z. Sledi kornjer proti Zagrebu. Radi foula Hitreca diktirani prosti strel ostane neizrabljen. Sledi foul na Gillerju, toda tega Zagrebčani ne izrabijo. Lepe šance pred golom B. Zagrebčani ne izrabijo. Lep strel Petkovića z glavo obrani Mihelič. V 17. min. nastane pred golom B. scrumage in Cindrić doseže vodstvo za Z. Zagreb ima igro vedno bolj v svojih rokah. Sledita dva kornjerja proti B. in dva handsa Z. Lep napad Z. se obrani v kornjer, kateremu sledi zopet kornjer proti B. Nevarno situacijo pred golom čisti vratar Nikolić. Lepo šanco za B. zastrelja Sekulić. Zopet kornjer proti B. ki ga sicer v prvem momentu ubrani Ivković, vendar pa zabijejo Zagrebčani v mrežo. Sodnik tega gola pa radi off side ne prizna. Strela Petkovića in Jovanovića gresta preko prečke. V 42. min. radi foula Stakića prosti strel, ki gre preko prečke. V 43. min. prosti strel proti B. Giller strelja v out. V 44. min. zabije Cindrić vsled napake desnega krilca in branilec B. drugi gol za Z. Urmošno odobravanje sledijo še ostri napadi Z., ki pa ne izpremenijo rezultata 1 : 0.

V drugi polovici postaja tempo še bolj oster, čeprav se je vslopmen igralo dokaj fair. Beogražani nikakor ne morejo uspeti. Cindrić, ki je bil nekoliko blesiran, odide za nekoliko časa na levo krilo. V 19. min. foula Ivković Gillerja. Diktirano enajstmetrovko odbrani Nikolić, sledi kornjer proti B. Lep center Gillerja pretvori Cindrić v tretji gol za J. Petković zamenja nekaj časa svoje mesto z Ivkovićem. Toda tudi to ne pomaga. V 26. min. zabije Urbanke žogo, ki je bila že v outu, v

mrežo, toda sodnik gola ne prizna. Se da j o stro pritiska Zagreb, ki se brani s šestimi igračmi. V 40. min. se Dragičević posreči zabiti častni gol za B. Tki pred koncem zopet kornjer proti B.

Sodnik g. Nedoklan je napravil nekaj pogrešk, vendar pa je bil nepristranski. Zmago zagrebškega moštva je občinstvo pozdravilo s viharim navdušenjem, ki se je komaj pogoje, ko je kralj Aleksander odšel na igrišče ter izročil kapetanu Vrbaniču pokal s prisrčnimi besedami.

Navdušeni Zagrebčani so nato v povor, ki odnesli svoje igračce po Gosposvetski in Dunajski cesti pred hotel Slon, kjer se je zbrala velika množica ljudstva. G. Marior Rieger se je v nagovoru z balkona zahvalil zagrebškim igračem za njihovo zmago.

Nato pa je sledil prizor, ki je napravil skrajno neugoden vtis. Na balkonu se je pojavil neki Zagrebčan, ki je imel v roki neko posodo, ki je pred zbrano množico izjavil «neka Beogražani piju iz ove kante». Navzoči so se zgražali nad tako neaktaknostjo, ki bi jo bili navzoči sportski funkcionarji in igrači gotovo lahko preprečili. To bi bila brezdvomno njihova dolžnost.

Zagrebčani so se zvečer z velikim navdušenjem vrnili v Zagreb. Moštvi sta odpotovali v ponedeljek dopoldne. Zagreb je priredil svojemu moštvo pri priložnosti redno svečan sprejem. Kolodvor je bil poln občinstva, da je morala policija delati red. Zagrebške nogometaše je pozdravil dr. Šuklje, nakar se je razvil sprevod po mestu. Po vseh ulicah so bili nogometaški predmet viharinih in zasluženih ovacij.

Ostale nogometne tekme

ZAGREB: Hask je priredil nogometni turnir, čigar čisti dobiček je bil določen za podporo poplavljenecem: Izidi sobotnih in nedeljskih tekem so bili nastopni: Gradjanski : Atena 4 : 0, Sparta : Boronjaj 3 : 0, Uskok : Ilirija odloči žreb za Uskok, Zeljezničar : Maksimir 6 : 0, Hask : Croatia 3 : 0, Slaven : Hask 11 : 0, Tipografija : Sokol 3 : 1, Derby : Zagreb 2 : 0, Gradjanski : Sparta 3 : 2, Zeljezničar : Uskok odloči žreb za Zeljezničarje, Slaven : Hask 2 : 1, Derby : Tipografija 3 : 0, Semifinale: Gradjanski : Zeljezničar 4 : 0, Derby : Slavija 3 : 0, finale: Gradjanski : Derby 2 : 1. Pokal je torej dobil Gradjanski.

KARLOVAC: Concordia (Zagreb) : Gradjanski (Karlovac) 4 : 1 (1 : 1). BEOGRAD: BSK : Hajduk (Sarajevo) 0 : 0 (3 : 0).

DUNAJ: Rapid : Slavia (Praga) 4 : 3 (3 : 2). Hanel je bil najboljši mož Dunajčanov. Prijateljske tekme: Amateure : Cricketer 3 : 3 (1 : 2); Sportklub : Lang-Einzersdorf 5 : 1 (3 : 1); Simmering : Olympia 7 : 0 (2 : 0); Vienna : Wieden 3 : 3 (2 : 0); Rudolphshügel : Meidlinger Sportfreunde 4 : 2 (3 : 1); Sturm 14 : Sturm 07 3 : 1 (1 : 0); Admira (amat.) : Viktoria XXI 4 : 1 (2 : 0).

BADEN: Hakoah komb. (Dunaj) : Basdenor AC 4 : 2 (2 : 1). BRATISLAVA: BAC (Dunaj) : PTE 7 : 1 (4 : 1).

BERLIN: Berlin : Budimpešta 4 : 2 (0 : 2). Velika senzacija, posebno vsled tega, ker so Madžari imeli najmočnejšo postavo in so že ob pavzi vodili z dvema goloma.

BARCELONA: Sparta (Praga) : FC Europa 2 : 2; Sparta (Praga) : FC Barcelona 2 : 2.

GRADEC: Vienna (Dunaj) : Sturm 5 : 3 (3 : 1). Klubu porazu so imeli Gradjani mnogo sreče.

Glavna skupščina LNP.

V nedeljo se je vršila v restavraciji Zvezda redna glavna skupščina LNP, ki je potekla še dovolj mimo. Zastopanih je bilo 15 v podsavcu včlanjenih klubov. Po obilisti SK Slavije ni bilo verificirano. Pri debati o delovanju podsavca je bilo iznesenih nekaj pritožb, vendar pa se mora delovanje LNP v zadnjem poslovnem letu označiti kot uspešno. Podsavce je poplačal vse dolgeve ter je finančno stanje ugodno. Najvažnejši sklep skupščine je bil, da se je zopet upeljal sistem dveh razredov. V vsakei razredu bo po pet klubov.

Pri volitvah je bil izvoljen sledeči upravni odbor:

Nato se je vnela debata o poročilih, nakar so se vršile volitve. V novi upravni odbor so bil izvoljeni: predsednik major Jaklič, nadalje gg. Kunaver, dr. Bajič, Kurret, Batista, Buljevič, Sircelj, Dev, Pogorelec (Ilirija), Kos, Korčec (Slovan), Kovalev, Malovrh (Svoboda Maribor, Ljubljana), Bedianič (Maribor), Krel (Celje), Lučič (Hermes), Dečman (Slavija). Revisorji: inž. Debelak (Prim.), Vičič (Svoboda) in Zamuda (Ptuj).

Kolesarska dirka ASK Primorje

V nedeljo je agilna kolesarska sekcija ASK Primorje priredila na 145 km dolgi progi Ljubljana-Grosuplje-Krka-Stična-Ljubljana-Kranj-Mengeč-Ljubljana kol. dirko, na katero je povabila tudi one zagrebške kolesarje, ki so kot državna reprezentanca startali v Italiji za svetovno prvenstvo, da bi se kosali z našimi najboljšimi kolesarji, zlasti g. Solarjem, ki jih je prevzel pri sestavi reprezentance docela brezvi. Zagrebčani se temu pozivu niso odzvali.

Dirka je potekla v popolnem redu. Zmagal je g. Solar v 4:54. Sledili so mu Hvala, Zanoškar in Kosmina.

ASK Primorje (Hazenja sekcija). Danes ob 18.30 trening na dva gola in sicer za sledeče igralce: I. Krisch, Prekuh, Kramer II, Jenko, Podboj I, Zanner, Erbežnik, Kačič II, Kaiser, Podboj II, Kump, Čeragonja, Jeglič, Sever, Modic II in II, P. Jovic. — Načelnik.

Tekmovanje za pokal dr. Perka se je v četrtek zaključilo med finalistoma Slovonom in Hermesom in je šele v podaljšku zmagal Hermes nad Slovonom z rezultatom 3 : 0 (1 : 1). V soboto je obilni udeležbi sportnikov izročila SK Slavija zmagovalcu SK Hermesu dr. Perkov pokal. SK Hermes si je s tem priboril v kratkem času tri lepa darila.

ZSK Hermes. V sredo 18. t. m. sklicujemo sestanek igralcev v klubskem lokalu. Pozivljamo vse igralce, da se zanesljivo udeležijo sestanka. — Tajnik I.

ZSK Hermes. V torek 17. t. m. sklicujemo sejo upravnega odbora ob 20. uri v klubskem lokalu. Napošam vse gg. odbornike, da se polnoštevilno udeležijo seje radi važnosti dnevnega reda. — Predsednik.

Vremensko poročilo

Meteorološki zavod v Ljubljani 16. avgusta 1926.

Vreme: oblačno, hladno.

Kraj	Cas	Barom.	Temper.	Rel. vlažn. %	Smeri vetra in brzina v m	Vrsta padavine	Vrsta padavine
opazovanja							
Ljubljana (dvorec)	7	764.0	15.5	91	mirno	0	megla
	8	763.6	17.6	84	ESE 0.5	4	
	14	760.5	27.9	49	SW 5	1	
	21	760.7	22.6	69	SW 0.5	0	
Maribor	8	762.8	21.0	77	NW 5	0	0.1
Zagreb	8	763.1	19.0	91	SE 1.5	1	
Beograd	8	763.9	19.0	63	mirno	0	
Sarajevo	8	764.5	17.0	70	mirno	0	
Skoplje	7	763.7	21.0	57	SE 1.5	0	
Dubrovnik	7	761.8	25.0	49	mirno	0	
Praga	7	762.1	15.0	—	SW 3	2	

Iz življenja in sveta

Rakovega bacila ni?

Berlinski profesor Warburg priobčuje v nemških listih rezultate svojega dolgoletnega študija o raku ter prihaja do zaključka, da bolezniraka sploh ne povzroča nikakr bacil, kakor n. pr. tudi ni bacil povzročitelj sladkorne bolezni in arterioskleroze (povapnenjenja žil). Rak je po Warburgovi sodbi zgolj pojav degeneracije telesnih celic in problem raka spada po tej teoriji v področje fiziologije celic in ne pod bakteriologijo. Na raku oboleni celice se razmnožujejo neprestano, v čemer se baš razlikujejo od zdravih celic. Ta pojav imenujemo proliferacija. Rakova celica se razlikuje od zdrave v tem, da pretvarja krvni sladkor v mlečno kislino, dočim ga zdrava celica razkrajja v ogljikovo kislino in vodo. Vzrok proliferacije bi bil potemtakem v mlečni degeneraciji.

Nastane torej vprašanje: na kak način se zgodi, da proizvede normalna celica mlečno kislino? V rešitvi tega vprašanja leži problem raka. Profesor Warburg prihaja po dolgotrajnem študiju do zaključka, da je pretvarjalna moč celice odvisna od množine kisika, ki ga ima celica na razpolago, na drugi strani pa vplivajo nanjo tudi razni strupi, nahajajoči se v človeškem telesu, ki ovirajo normalni razvoj celice. Toda čim se pojavi proliferacija, ne more niti preobčutiti kisika zabraniti, da ne bi rakovne celice ustvarjale vedno nove množine mlečne kisline. Star je torej, da se razumljivo izrazimo, tako: rak se pojavi vsled zadušenia celic, usodnost raka pa leži v tem, da se degeneracija nemoteno razvija še potem, ko so pogoj, ki so jo povzročili, že nehali delovati.

Včasih se zgodi, da oboleni celice poginejo in odidejo naravnim putem iz telesa; toda večinoma ostanejo v telesu in povzročajo na njem rakove tvore.

Pariški drobci

(Valute in cene. — Komu je g. Poincaré pokvaril počitnice. — Nevarnost neznanja plavanja. — Toaletta Pariza.)

Pariz, sredi avgusta.

Poročila, ki so jih prinašali inozemski listi o silni zmedbi na nenadnem porastu cen za časa padca francoskega franka koncem julija, so bila silno pretirana. Naravno, da se je v tem posebno odlikovalo laško in nemško nacionalistično časopisje, ki si je kar sproti izmišljalo najneverjetnejše vesti. Od ure do ure rastejo cene v prodajalnih in gostilnah, ponekod sprejemajo samo še dolarje, tako so se glasila ta poročila. Vse to pa ni bilo res. Solidnost francoskega občinstva in predvsem francoskih trgovcev je zmogala v težkih dneh rušenja vrednosti franka po inozemski špekulaciji. Cene tiste dni niso šle gor! Predvornost trgovskih krogov, njih patriotičnost in zaupanje v dobro domačo valuto, v trgovsko premoč domovine je res treba občudovati. Spomnil sem se na one čase pred leti v Ljubljani, ko je dinar padel za tri ali štiri desetinke centima, popoldan pa je bil zato doma prideleni sladkor za 1 do 2 Din dražji pri kilogramu. . . in se potem ni pocenil, ko se je čez teden dni dinar zopet dvignil na staro višino. Tako človek lahko dela zanimive primere in si pri tem marsikaj misli. . . na tihem!

Francoski frank se je sedaj dvignil in že padajo cene življenjskim potrebščinam, moki, kruhu. . .

Tuji pa, ki so pred tedni prišli v deželo, pričakujejo, da mora frank iti isto pot, po kateri je šla nemška marka in avstrijska krona, se zopet trumoma vračajo domov. Uračunali so se prav pošteno.

Zanimivo jih je bilo opazovati v menjalnicah. Vsak dan so menjali samo toliko svoje valute, kolikor so neobhodno rabili za življenje. Potem pa je nenkrat začel frank zopet svoj dvig. . . Vsekakor je g. Poincaré marsikomu pokvaril počitnice. . .

Ze mesec dni vlada po vsej Franciji krasno vreme in vsa kopališča so polna. Zal ne manjka tudi nesreč. V veliki državi, kot je Francija, utone poleti povprečno 20 ljudi na dan! Slučajno mi je na razpolago statistika leta 1923., v katerem je utonilo 1364 oseb. To so strašne številke, posebno če pomislimo, da v njej niso všteti samomori in brodolomi na visokem morju. Od teh 1464 je utonilo pri kopanju 640, slučajno je v vodo padlo 296, pri izletih v čolnih se je potopilo 248 itd. Večina ljudi je utonila, ker niso znali plavati.

Kljub poletni vročini pa si nadevije Pariz svojo vsakoletno toaletto: na mnogih mestih ceste na novo tlakujejo in popravljajo tramvajsko progo. Slednje de-

Napis na ploščah

prevlečeni s radiotinkuro, morejo se čitati tudi ponoči. En primer:

lo se vrši navadno ponoči, ne radi vročine, temveč da se ne moti promet. Re-vež seveda tisti, ki stanuje v bližini: če hoče le kličkaj spati, si mora zamašiti ušesa.

Sploh je v poletnih mesecih bivanje v vlemestu vse prej kakor prijetno, kajti zrak se ne ohladi niti ponoči. Marsikateri tujec, ki ob tem času pride, da si ogleda mesto, je razočaran in kmalu odide naprej. Veliki avtokarji, v katerih si tuji izletniki ogledujejo mesto, ne vozijo po dnevi, temveč po noči, kar je seveda še bolj zanimivo: Paris la nuit!

Smrt pri Röntgenovem aparatu

V budimpeštanski bolnici nadvojvodinje Stefanie se je pripetila sredi prošega tedna smrtna nesreča z röntgenovim aparatom. Neka mati je prinesla v bolnico svojega otroka k röntgeniziranju. Navzoči röntgenolog profesor doktor Meszöly je mater takoj opozoril, naj se ne približuje plošči in naj prepuusti otroka navzoči bolničarki. Toda mati se ni hotela odstraniti za nobeno ceno in je hotela brezpogojno ostati v sobi ter sama držati otroka.

Zdravnik je zagnil okna, odprl električni tok ter začel manipulirati z röntgenovimi žarki. Naenkrat se je neprevidna mati dotaknila s kazalcem plošče röntgenovega aparata in v istem hipu je padla mrtva na tla. Umrtil jo je 20.000 voltov močan tok. Zdravnik je takoj ustavil röntgeniziranje in je skušal mater obuditi k življenju, toda brez uspeha. Odnesli so jo morali v mrtvaško kapelo.

Velika železniška nesreča na Bavarskem

Letošnji 13. avgust je bil za železniško direkcijo v Monakovem zelo slab dan. Brzovlak št. 858, ki je vozil ob pol desetih zjutraj na progi Regensburg-Monakovo, je pri Freisingu radi provizorične tračnice skočil s tira, se odtrgal od lokomotive in poštnege vagona, se zariil v zemljo in se deloma razbil. Pri tem je izgubilo življenje 11 potnikov iz okolice Regensburga, okoli 30 pa jih je bilo težje in lažje ranjenih.

Vlak je vlekel električna lokomotiva, za katero je bilo pripetih 21 vagonov. Lokomotiva je vozila z brzino 72 km na uro. Pri zadnji postaji bi bil moral biti signal postavljen na opozorilo «Počasi voziti», toda radi nespornost razumljenja se še ne ve, če je bilo to opozorilo signalizirano ali ne. Na mestu, kjer se je zgodila strašna nesreča, so delavci popravljali tir ter so postavljali nove kretnice. Z ozirom na to, da je bila kretnica šele provizorično postavljena, bi bil moral strojevodja zmanjšati brzino vlaka in voziti previdneje.

Kako silen je bil usodni sunek, pričajo poškodovani vagoni, ki so odleteli 7 in pol metra v stran! Po čudnem naključju je lokomotiva s prvimi štirimi vagoni brez nesreče pasirala kretnico in šele peti vagon se je odtrgal, pač radi silovitega sunka.

Čim se je nesreča zgodila, so telefonirali iz Langenbacha v Monakovo. Odnodna železniška direkcija je odredila, da mora oditi rešilna ekspedicija takoj na pot. To se je tudi zgodilo in tej dobri organizaciji se je zahvaliti, da je bila že eno uro po nesreči proga za silo očiščena. Mrličje so odpeljali, ranjence pa obvezali ter jih oddali v freisingško, moosburško in landshutsko bolnišnico.

Radi nesreče je bil razdejan tudi dvojni tir in promet je bil na tem delu proge za nekaj ur popolnoma ustavljen. Potniki so morali prestopati, deloma pa so vozili vlaki po ovinkih. Na mesto nesreče je prišel tudi bavarski predsednik ter vodja prometnega ministrstva v Berlinu tajnik von Franck.

Po vseh poročilih sodeč, je zakrivil nesrečo podjetnik, ki je popravil progo. Tega se je mož brzkone tudi ustrašil, ker je zbežal. Na Bavarskem je povzročila nesreča globoko žalost, posebno še radi tega, ker je ljudem še v svezem spominu strašna katastrofa, ki se je pripetila letos 24. maja tik pred monakovskim kolodvorom ter je zahtevala 26 človeških žrtev.

Odlikovan pes

Italija, dežela fašistovskih čudežev, se je osmelila uvesti novo odlikovanje, ki se bo podeljevalo zaslužnim človekovim prijateljem — psom. To se vsaj da sklepata na podlagi poročil, ki prihajajo iz Rima ter popisujejo odlikovanje Titina, psa polkovnika Nobila.

Ko je Nobile odrinil na severni tečaj, je pač pometal z rakoplova «Norge» ves «nepotrebn» balast in je iztovoril celo kožuhe norveške posadke. Vse to je bilo po njegovem nepotrebno. Pač pa je čutil potrebo, da vzame s seboj svojega psička Titina, malo ujedljivo ščene, ki mu baje vedno prinaša srečo. Pso se je na vožnji čez severni tečaj najbolj godilo, treba mu ni bilo ne zmrzovati, ne stradati in seveda tudi ne čuvati ničesar. Nobile je imel z njim svojo zabavo, kakor jo ima kaka ženska s mačko, ali pa lovec z udomačeno srno.

Pes je zato tudi dobro prestal vožnjo in Nobile ga je vzel potem, ko se je izkrcal v Tellerju, s seboj v Ameriko, pred kratkim pa se je vrnil z njim v Italijo. Tu ga je pokazal Mussoliniju, posadil ga je poleg sebe na obisku pri italijanskem kralju in dvorcu Raconig in končno je dosegel pri fašistih še to, da so mu odlikovali psa z zlato medaljo z napisom: «Zvestemu in pogumnemu spremljevalcu generala Nobila na poti čez severni tečaj!»

Preprečeno suženjstvo v belgijskem Kongu

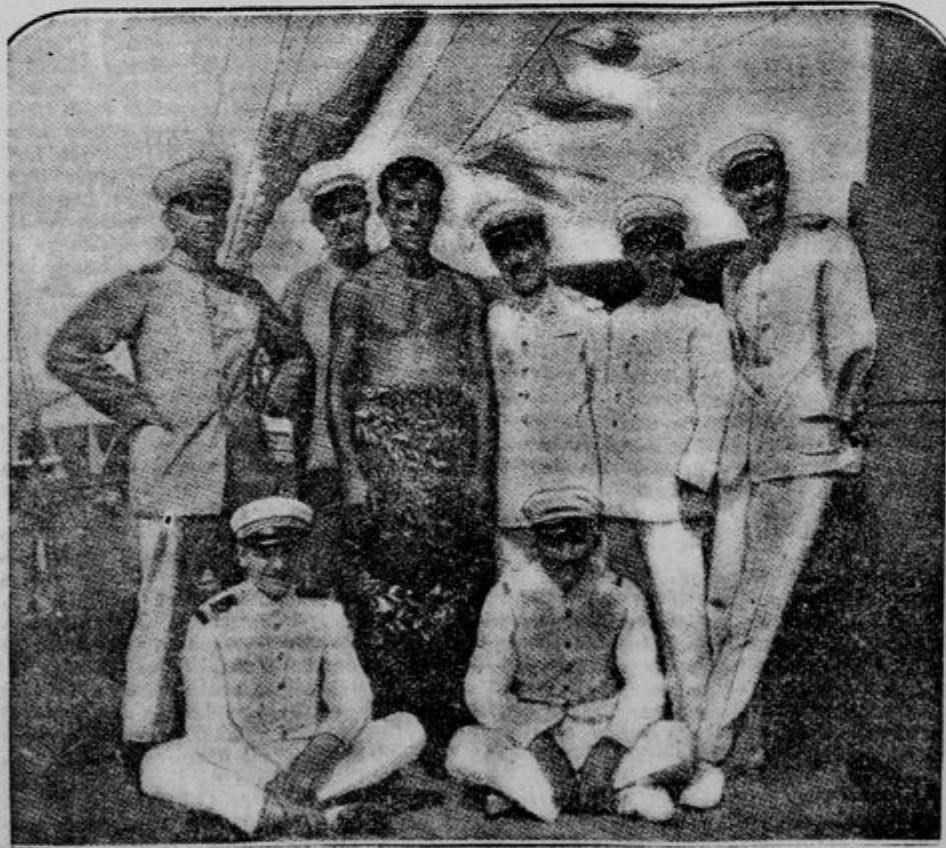
Belgijska vlada je pred časom sklenila zgraditi v svoji afriški koloniji Kongo novo železnico, ki bo vezala kraja Leopoldville in Matade. To ozemlje pa je zelo močvirnato in ker Evropejci ne prenesejo tamkajšnjega podnebja, je bruselska vlada izdala dekret, da se mora v deželi sami nabrati 9 do 25 tisoč delavcev, seveda črncev. Ti ljudje bi se nasilno odstranili iz domačih krajev ter primorali na delo v koloniji. Le mal procent bi jih morda izdržal na porno delo ter se vrnil še kdaj k svojcem, ostali bi na posledičnih močvirjih pomrli in strohneli daleč od svojega doma.

Za to nesramno špekulacijo s človeškimi življenji je zavalal angleški dnevnik «Daily Chronicle», ki je otvoril ljuto kampanjo, v kateri se je odločno uprl prisilni rekrutaciji črncev. Kampanja je imela zaželjeni uspeh. Ko je javnost zvedela za namero, je potom svojih poslancev pritisnila na angleško vlado, ta je intervenirala v Bruslju in posredovanje je uspelo; belgijska vlada je morala končno svoj dekret preklcati.

Drzna goljufija v nemški državni banki

Občo pozornost vzbuja v Nemčiji drzna goljufija, katere žrtev je postalo te dni mlado dekle v poslovnih prostorih nemške državne banke v Berlinu. Dekle je prišlo dvigniti 5000 mk. na ček. Ko je bila manipulacija že pri kraju in je deklica čakala z listkom na izplačilo, je pristopil k njej neznan moški, ki se je predstavil za uradnika v bančnem zavodu ter jo vprašal, kako in kaj. Dekle mu je povedalo, da čaka na izplačilo. Moški je nato dejal, da bo pospešil stvar, če mu listek izroči le za minuto. Tako je prišel v posest izplačilne številke ter se je odstranil po stopnicah.

Dekle je nekaj časa čakalo, da se mo-

Alain Gerbault,

Odisej dvajsetega veka, ki je predlaskim na svoji jadrenici sam prebrodil Tih ocean, sredi med častniki ladje «Cassiopee».

ški vrne z denarjem, a ko ga le ni bilo, je vprašalo pri okencu, kdaj dobi 5000 mark. Uradnik je stekel k blagajni, tam pa je doznal, da je ček že izplačan in da je moški z denarjem izginil. O drzni goljufiji hitro obveščena policija je sicer uvedla poizvedbe, toda ves trud je ostal doslej brez uspeha. Slepak je izginil, kakor bi ga požrla zemlja. Ta dogodek ponovno priča, da je opreznost pri bančnih poslih skrajno potrebna, ker ni človek nikoli zadosti varen pred preikani sleparji.

× Na «week-end» — v letalu. Angležem je nedeljski počitek nad vse. Ko odbije v soboto dvanaesta ura, preneha kakor na mig vse delo v bankah, uradih, delavnicah, trgovinah; nastopi je week-end — konec tedna. Vsakdo si tedaj privoščijo počitek po svoje: večina jih odide na deželo v prosti naravo, drugi si privoščijo sporta, tretji zopet kaj drugega. Preteklo soboto pa si je preko 400 Londončanov domislilo originalnega nedeljskega razvedrila. Naročili so si 25 velikih potniških letal in se odpeljali — v Pariz. Razdalja za letalo ni baš

prevelika, vožnja je razmeroma cenena in življenje v Parizu vse prej kakor drago (zlasti v funtih!), kaj hočete še več? Prihodnjo soboto bo pa 25 letal še premalo.

× Prav ameriška tatvina se je izvršila v newyorškem parku. Medtem ko je Patrick Hillard spal z odprtimi ustmi, mu je neznan zlikovec pokradel zlate zobe. — Na javnem trgu v Parizu si je možak sčel srajco in se besno sekal v bok Redarjem je na njih vprašanje odgovoril, da si hoče radi denarne stiske izrezati nekaj umetnih zlatih reber in jih prodati v zastavljalnici. Odvedli so ga v umobolnico.

× Škof Zadavec vložil 64 tožb radi razžaljenja časti! Madžarski škof Zadavec, ki je zaslovel v znani madžarski falsifikatorski aferi in bil oproščen, je vložil tožbo radi razžaljenja časti proti nič manj kakor 64 listom oziroma novinarjem, ki so se baje s svojimi članki pregrešili zoper škofovo čast. Med toženci se nahaja tudi častni predsednik madžarskega novinarskega združenja Evgen pl. Rakosi. Za proces vlada v Budimpešti že sedaj velikansko zanimanje. Javnost pričakuje, da bo do prišle med razpravo na dan nove zanimive stvari.

Zmagovalci pri kolesarski dirki ASK Primorje: 1. Solar, 2. Hvala, 3. Zanoškar, 4. Kosmina.

Moderna tehnika

Ob 30letnici Lilienthalove smrti

V ponedeljek 16. avgusta je minulo 30 let, kar je legel v prezgodnji grob inženjer Otto Lilienthal. Izdihnil je na posledicah usodnega padca z letalom, ki ga je sam konstruiral. Mož, ki ga občuduje sedaj ves svet, je bil ne le iznajditelj in propagator modernih tehničnih in socialnih idej, marveč tudi preko povprečnega smelih idej in tekle volje.

Rodil se je 23. maja 1848. v Anklaumu, študiral strojno gradnjo na berlinski obrtni akademiji in se je nato udeležoval v strojni tovarnah Schwartzkopff in Hoppe, ki so pozneje, posebno med svetovno vojno zaslovelo po izdelavi torpedov za nemško mornarico. Kmalu pa mu je začelo presedati šablonsko delo; pričel se je baviti z lastnimi idejami. Prvo, kar je začel izdelovati, so bile akordne sirene, ki jih je sprejela admiraliteta in ki so bile upeljane v tedanji nemški keezni mornarici. Iz skromnih početkov lastne delavnice se je razvil s časom malo obsežnejši obrat, v katerem so izdelovali predvsem parne kotle s kačastimi cevmi (Schlangrohrkessel), tudi lastna Lilienthalova iznajdba, in «emencie iz litnega železa». Vse te iznajdbe pa ga niso zadovoljevale; njegov nemirni duh je stremel naprej, sam priznava v svojih zapiskih, da se čuti preveč nesvobodnega in vezanega, kar je bilo pri tedanjih razmerah v Nemčiji dokaj razumljivo.

Njegova nebrzdana svobodoljubnost si daje duška v tem, da se je udeležoval, razen v svojem poklicu še na drug način. Pisal je romane, pesmi in politične manifeste, v katerih se med drugim zavzema tudi za lužiške Srbe in Poljake, delal je režijske predpise in risal scenarije za gledališča, dokaj figurin berlinskega odra je njegovo delo, iznašel je celo nove vrste vrtilni oder, ki naj bi zavzemal manj prostora od tedaj projektiranih.

Za lastno zabavo se je bavil z letalstvom, ki je bilo tedaj šele v prvih povojih. Žrtvoval je svojemu velikemu smotru velik del svojega premoženja, časa, slednjič še življenje — hotel je zgraditi aparat, da bi uresničil tisočletne sanje človeka, da bi letal po zraku kakor ptica. In kakor Ikarus v pravljici je strmoglavil tudi on.

Njegovi predhodniki od Montgolfiera sem so se posluževali izključno s plinom polnjenih balonov. Najprvo je bilo polnilno vroč zrak, pozneje vodik in svetilni plin. Ti aparati so bili neokretni in popolnoma prepuščeni vetru. Lilienthal je ubral novo pot — hotel je letati v gotovi smeri — posnemati ptiča. Postopal je popolnoma sistematično. Za študij ptičjege leta je služila cela serija fotografskih posnetkov. Svoja opazovanja je objavil leta 1889. v Berlinu v knjigi «Der Vogelflug als Grundlage der Fliegekunst». V tej knjigi izjavja, da mora človek, ako hoče letati, oponašati na eni strani gibanje ptičjih kril, menjati mora pa tudi svoje težišče napram uporni ploskvi, da dobi pravi efekt zračnega pritiska. Istega leta je pričel še s poizkusi, ki pa so izzvali zanimanje le pri strokovnjakih, pa še v teh krogih je bilo več pesimistov kakor «smelih pogumnih mož» — to je njegov izraz v dnevniku istega leta v maju. Proučeval je tedaj spušcanje letala brez motorne sile, torej tako, da delujeta le težnost in zračni upor kot stabilizirajo-

či sili. Tu si je stekal učenjak neminljivih zaslug. Bil je prvi, ki je imel uspeh. Do tedaj se še ni kretalo niti eno letalo svobodno po zraku kakor Lilienthalovi modeli. Poizkusi Kressa na Dunaju in Langleya v Ameriki so sicer pripomogli k natančnejšemu spoznanju zračnih tokov, letala pa so bila le zmaji, ki jih je držala vrva na zemlji.

Lilienthal pa ni ostal pri modelu. Konstruiral je iz lesa in platna enokrillnik, s katerim se je spuščal iz višje ležečega kraja v dolino. Kmalu se je pokazalo, da je najugodnejša forma krila parabolična, kakor jo imajo nekatera rastlinska semena, ki jih nosi veter daleč naokoli. Slednjič je Lilienthal predelal svoje letalo, vdelal jačja rebra in dodal še eno letalno ploskov — napravil je: prvi dvokrillnik. Z njim je dosegel po daljšem vežbanju polet do 300 metrov. Izkoristil je pa tudi že sunke vetra, tako da ga moremo smatrati za predhodnika brezmotorne letala.

To pa ni njegova edina zasluga. Že takrat je spoznal, da je edino sredstvo za pogon letala eksplozijski motor. O načinu pogona je imel sicer od današnjih popolnoma različne nazore, propeleerji se je odpovedal, ker tedanji stroji še niso dosegli dosti visokega števila obratov. Helikopter, ki je za njegove dobe baš začel prodirati, je sicer upošteval, kot pogonski motor mu pa vjaki ni ugajal, ker je bil preneroden. Njegovo letalo naj bi imelo premakljiva krila, ki bi z njimi veslalo po zraku kakor ptič.

Tem poizkusom pa je nepričakovana nesreča napravila konec. 8. avgusta 1896 je padel smeli pionir pri poizkusu drznega leta v Rhinovskih brdih, bolehal je teden dni, potem pa je zatisnil oči za vedno.

Za njim je žalovalo mnogo strokovnjakov, posebno Wright in Bleriot, ki sta njegove ideje pozneje razpredla in jim pripomogla k triumfalni zmagi v gradnji letal. Na Nemškem je šel po njegovi smrti le Ettrich isto pot naprej. Uspeh je bila konstrukcija slavnostnega «goloba», ki so ga pa opustili pozneje zaradi visokih stroškov konstrukcije.

Za njim žaluje vsak, ki stremi navzgor, za njim tuguje vsa moderna letalska tehnika. Inženjera Lilienthala ni več — njegova ideja pa živi in oživlja tisoče src s svojo življenjsko parolo «Solncu nasproti.»

FLY

Pozna ga

On: No, lahko bi mi verjela! Saj me že dolgo poznaš.
Ona: Baš zato ti ne verjamem.

Sokol

Zlet gorenjske Sokolske župe na Bledu

Agilna gorenjska Sokolska župa je priredila letos svoj zlet na Bledu. Zlet je bil prvotno določen za dne 7. in 8. avgusta, toda deževje, zlasti pa nalivi v nedeljo 8. t. m. so prisilili organizatorje, da so preložili javni nastop in večerno veselico na nedeljo dne 15. t. m.

Interni del zleta, zlasti pa župne tekme so bile absolvirane že v soboto, odnosno v nedeljo dne 7. in 8. t. m. dopoldne. Kljub skrajno neugodnemu vremenu se je tekem udeleževalo lepo število članstva vseh sokolskih društev gorenjskega okrožja. Tekem višjega oddelka, ki so se vršile v soboto popoldne, se je udeležilo 18 telovadcev. Prvo mesto si je priboril z 91,5 točkami br. Janko Pristou (Jesenice), drugo br. Boris Valenčič (Kranj). V nedeljo dopoldne so se vršile tekme v prostih vajah, katerih se je udeležilo 150 članov in članice v osemih vrstah. Prvo mesto si je priborila vrsta sokolskega društva Jesenice z 233,5 točkami od 270 dosegljivih. Druga je bila vrsta Kranj I, tretja Radovljica, nato slede Škofja Loka, Kranj II, Korovška Bela - Javornik, Ziri in Tržič. Tekem za članice se je udeležilo šest vrst. Prvo mesto si je priborila vrsta sokolskega društva Radovljica z 244 točkami od 270 dosegljivih. Nato slede Škofja Loka, Bled, Kranj, Jesenice in Tržič. — Nameravani stafejni tek skozi Bled je moral radi neprestanih nalivov izostati. Tekme same pa so pokazale, da razpolaga gorenjska župa s prvotnim materijalom, ki se bo lahko v vztrajnih vajah še v marsičem izpopolnil in čestno zastopala sokolsko telovadnico na mednarodni areni.

V svrhu kritja velikih stroškov, ki jih je imela župa s pripravami, zlasti pa z ureditvijo vzornega telovadišča na Bledu, se je vršil minulo nedeljo delni zlet gorenjske župe na Bledu, ki je bil omejen samo na popoldanski nastop. Točno ob 2. popoldne je prikorakala z blejskega kolodvora močna povorka z 20 jahači na čelu. V povorki je korakalo 130 članov in 50 članic v kroju z jeseniške sokolske godbe. Zastopana so bila sokolska društva Škofja Loka, Kranj, Strazice, Radovljica, Javornik, Jesenice, Mojstrana, Bohinj in Bled. Povorka je krenila mimo hotela Beograd po Ljubljanski cesti do kavarne Toplice in od tam mimo Park hotela pred Zdraviliški dom, kjer je bil razhod. Občinstvo je Sokole povod navdušeno pozdravljalo in obširno s cvetjem.

Že mnogo pred napovedano uro so bile tribune zasedene. Poleg zunanjih gostov so bili zelo številno zastopani kopalski gostje, ki so se po končanem nastopu zelo pohvalno izražali in se zlasti divili vzornemu nastopu Sokolice in telovadbi na orodju.

Nastop je prišel točno ob 4. popoldne. Ob sviranju jeseniške sokol. godbe je najprej nastopilo 86 članov, ki so izvajali prave proste vaje dobro, žal pa z nezadostnim kritjem, kar je zelo kvarilo celoten utis. Nato je sledil nastop članice s praškimimi protimi vajami, ki so jih izvajale strumno in gračljivo. Zele so od mnogobrojne občinstva aplavze priznanja. Posebno pozornost pa je vzbujala telovadba na orodju. Zlasti se je odlikovala jeseniška vrsta na drugo, ki je izvajala najtežje vaje sigurno in elegantno. Na isti višini je bila kranjska vrsta na drugo. Kranjski premeti so kar izživali ploskane občinstva. Tudi ostale vrste so žele obilo priznanja. Najlepša točka celega sporeda je bila zaključna točka: nastop škofove loške, kranjske, jeseniške in radovljiske šestnajstice, ki so izvajale posebne skupinske vaje JSS za praški zlet. Občinstvo je vsako posamezno skupino navdušeno akklamiralo in je bilo tako zadivljeno, da po nastopu kar ni hotelo zapustiti prostorov in je vedno znova z viharim ploskanjem klicalo telovadce nazaj na telovadišče. Lahko rečemo, da je bil celotni nastop na višku. Zlet je pokazal, da razpolaga gorenjska sokolska župa s prvotnim materijalom. Po telovadnem nastopu se je na okusno okrašenem veselilnem prostoru razvila ob sviranju jeseniške sokolske in zdraviliške vojaške godbe animirana zabava. Gorenjski Sokolski župi na uspehu, ki ga je dosegla tako pri tekmah, kakor tudi s svojim javnim nastopom pred izbranim občinstvom, iskreno čestitamo!

Proslava 20letnice Sokolskega društva v Ribnici

Za svoj slavnostni dan se je sokolsko društvo v Ribnici pripravljalo z največjo marljivostjo. Intimna društvena slava dvajsetletnice se je vršila že v četrtek, 5. avgusta in smo o njenem poteku že poročali. Glavni slavnostni dan pa je bil določen na nedeljo 8. t. m. Že na predvečer se je slavnost otvorila s štafetnim tekom naraščajo. Prvi dve zmagovalni vrsti sta prinesli br. starosti Dr. Schiffrerju pozdravno pismo članstva, in to v času, ko so priljubljenemu starosti zapeli sokolski pevec pod oknom nekaj pesmi. — V nedeljo pa je vreme prisililo prireditelje, da so morali ali odpovedati celo prireditev ali pa prenesti in izvesti v zaprtih prostorih v zelo zmanjšanem obsegu. Deževalo je namreč cel dan kot iz škafa. Ker so bile vse nedelje po drugih družstvih že v naprej zasedene, ni preostajalo drugega, kot slavnost izvesti v novi meščanski šoli, ki jo je dala lastnica Posojilnica v Ribnici velikodušno na razpolago. Odpadel je tedaj slavnostni sprevid. Telovadba se je vršila v telovadnici v meščanski šoli, ki je bila zelo dobro opremljena kljub silno slabemu vremenu. Nastopili so vsi društveni naraščajoški oddelki in nato člani in članice s praškimimi vajami z ozirom na zelo omejeni prostor prav dobro. Po mlajšem članstvu je nastopilo dvojje vrst starejših bratov iz Kočevja in Ribnice. Vzdreli na praškem vsesokolskem zletu že vplivajo Orodna telovadba se je omejila na nastop vzorne vrste ljubljanskega Sokola, ki je imela zelo lep uspeh. Kot končna točka je prišla na spored slikovita telovadna kompozicija dr. Murnika «U boj», ki ji je sledil še «Turški marš» po godbi L. van Beethovna.

Po telovadbi je spregovoril starosta dr. Schiffrer, spominjajoč se društvene 20letnice v vmešanih besedah, nakar so članice pripele v spomin tega dne na prapor krassen trak. Pozdrav Saveza je prinesel br. Marolt, v imenu župe je govoril br. Flegar. Po zastvranju državne himne je bila z vzkliki na kralja Aleksandra oficijelna slavnost zaključena in prišla se je neprisiljena bratska zabava, ki je kljub nenaklonjenosti vremena prinesla tudi blagajni društva primerne vnos.

Gospodarstvo

Otvoritev zagrebskega vzorčnega velesejma

Zagreb, 16. avgusta.

Včeraj dopoldne je bil slovesno odprt VI. zagrebski vzorčni velesejem. Slovesni otvoritvi so prisostvovali zastopniki civilnih in vojaških oblastev ter raznih gospodarskih in kulturnih korporacij ter organizacij, med drugim minister za trgovino in industrijo dr. Kraljač, zagrebski župan g. Heinzl, nadškof dr. Bauer, predsednik zagrebske borze dr. Šverljuga, predsednik zagrebske Trgovske in obrtniške zbornice g. Arko, vsi konzularni zastopniki in drugi. Predsednik Zagrebskega zbora g. Fran Prevedan je pozdravil ob otvoritvi zbrane goste, med temi nazadnje novinarje, katere je prosil, naj tudi v bodoče tako kakor doslej podpirajo velesejem kot važno gospodarsko institucijo. Predsednik izvaja nadalje, da se zagrebski velesejem vrši letos prvič v jeseni, ker je to splošna želja razstavljalcev. Odlej se bo vršil vedno točno ob tem času. Število razstavljalcev se je letos znatno pomnožilo in doseglo rekord. Končno je prosil ministra za trgovino in industrijo dr. Kraljača za otvoritev.

Minister dr. Kraljač je v obsežnem govoru razvijal gospodarski program sedanje vlade. O zagrebskem velesejmu se je izrazil minister, da je zemljepisna lega Zagreba takšna, da v polni meri gospodarsko opravičuje to institucijo. Končno je želel prirediteljem obilo uspeha in otvoril v ime vlade velesejem.

Po otvoritvi se je z zbranimi gosti vršil ogled razstavljenih predmetov. Blaga je precej, kajti število razstavljalcev znaša 850; med temi je mnogo inozemcev, največ francoskih trgovci. Razstavilo je tudi nekaj slovenskih trgovci, in sicer največ blaga. Zale, da je ob precejšnji množini blaga pregled razstave zelo težaven. Predmeti najrazličnejših vrst so porazdeljeni po paviljonih brez pravega sistema, ki bi omogočil resnem kupcu, da hitro najde iskano blago. To bo povzročilo, da bo marsikateri kupec odšel praznih rok, da bi se morda zanimal za kakšno blago. Tudi ruanost sejmika ne napravi prijetnega utisa. To vse opazamo morda samo mi Slovenci, ki teh pomanjkljivosti pri Ljubljanskem velesejmu nismo navajali ali pa vsaj ne v tolik meri. Prav malo je videti med razstavljenim blagom manufakture in pohištva. Kolikor je pohištva, je večinoma drugovrstno ali celo trnje vrste. Več kakor v Ljubljani je videti v Zagrebu poljedelskih strojev. Zelo mnogo smo videli naselje radijskih predmetov.

Posej je bil včeraj srednji. Sela proti večeru se je selmišče malo bolj napolnilo. Isto velja za današnji dan. Kupčije so se gotovo že sklepale, toda ne v večji meri, kakor je to sploh običajno v prvih dneh vsakega velesejma, ko se kupci šele razgledujejo po pisanim blagovnem polju.

Tržna poročila

Novosadska blagovna borza (16. t. m.). Pšenica: baška, nova, 63 vagonov 257,50 Oves: sremelski, 1 vagon 150; baški, 1 vagon 145. Turščica: baška, Tisa, 4 vagoni 195; baška, 1 vagon 173; baška, 2 vagona 172; baška, Ruma, 1 vagon 175. Moka: baška, ob kombinirani, 1 vagon 465; baška, obgo, 1 vagon 460; baška, ob, 1 vagon 355; baška, ob, 1 vagon 287,5.

— Povišane cene sladkorja. Iz Zagreba poročajo, da so se cene sladkorja povišale za 5 par pri kilogramu. Na svetovnem tržišču je za malenkost vrstejša tendenca.

— Dobave. Ekonomsko odeljenje direktorije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 24. t. m. ponudbe za dobavo modre kislina in ležišne volne, do 27. t. m. za dobavo 2 kopalnih banj. Pogoji so na vpogled pri imenovanem odeljenju vsak delavnik od 10. do 12. ure. Direktorija državnega rudnika v Kakanju sprejema do 25. t. m. ponudbe za dobavo turbinskega olja. Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: 28. t. m. pri intendanturi Vrbaske divizijske oblasti v Banjaluki in pri Komandi otočnega okroga v Otočcu glede dobave sena in slame; 31. t. m. pri direktoriji državnega rudnika v Zabukovci pri Celju glede dobave jamskega lesa; 2. septembra pri direktoriji državnih železnic v Ljubljani glede dobave raznih tiskovin in mazalnih blazin; pri odeljenju za mornarico v Zemunu glede dobave ležišč za ladje; pri direktoriji državnih železnic v Subotici glede dobave koksa in lesenega oglja ter električnega materiala; pri direktoriji državnih železnic v Sarajevu glede dobave vijakov, zakovic, lesenega oglja ter raznega železa; 3. septembra pri direktoriji državnih železnic v Ljubljani glede dobave kolesnih obročev in dvojnastih žicovodnih koles; pri intendanturi Vrbaske divizijske oblasti v Banjaluki glede dobave slame; pri direktoriji državnih železnic v Subotici glede dobave stavbnega materiala (krovne lepenke, opeke itd.) ter jermenov; pri direktoriji državnih železnic v Sarajevu glede dobave zateg iz žice za vijake. Predmetni oglasi so v Zbornici za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani na vpogled.

— Naraščajoča pasivnost mađarske zunanje trgovine. Po uradnih podatkih je znašala v prvi polovici t. l. vrednost uvoza v Mađarsko 368,9 milijona zlatih kron, a vrednost izvoza 290,1 milijona zlatih kron, tako da dosega primanjkljaj 67,8 milijona zlatih kron proti 59,8 milijona zlatih kron primanjkljaja v enakem času l. 1925. Povečal se je med drugim uvoz lesa, papirja in premoga, padel na izvoz moka.

Borze

LJUBLJANA. (Prve številke povpraševanja, druge ponudbe in v odlopečni kupčijski zaključki.) Vrednote: investicijsko 74,50—76, Vojaška škoda 292—0, zastavni in komunalne Kranjske 20—22, Celjska posojilnica 198—199, Ljubljanska kreditna 175—0, Merkantilna 90—0, Prašedionna 865 do 870, Slavenska 49—0, Kreditni zavod 165 do 175, Strojne 0—110, Vevče 102—0, Slavna 55—65, Šešir 103—104 (104). — Blago: Nobenega zaključka. Povpraševalo se je po bukovih prarih, tramin in lanenem semenu. Ponudbe so bile v raznem lesu, glini in raznih poljskih pridelkih.

ZAGREB. Na elektrinem tržišču mrtvilo, le za državne papirje je bilo danes zopet živahnije zanimanje. Vojaška škoda je postala zopet čvrstejša. Izredno veliko zanimanje je bilo tudi za investicijsko, v katerem pa zaradi običajnega pomanjkanja blaga ni prišlo do večjega prometa. — Na deviznem tržišču ni bilo posebnih dogodkov. Frank in lira ne pokazujeta kak-

snih znatnejših sprememb. Lira je bila sicer spočetka slabša, a se je potem zopet okrepila. Skupni promet okrog 9 milijonov; od tega 6 milijonov v čekih, ki jih je dala Narodna banka. Notirale so devize: Dunaj 799,25—803,25, ček 799,15—803,15, Berlin izplačilo 1349,25—1353,25, Budimpešta 0,0793—0,0797, Italija izplačilo 186,4—187,6, London izplačilo 275,05—276,25, ček 275,037 do 276,237, New York ček 56,464—56,764, Pariz 155,5—157,5, Praga izplačilo 167,33 do 168,33, ček isto, Svica izplačilo 1094,8 do 1098,8, ček isto; valute: avstrijski šilingi 804—808, mK 0,0793—0,0797, Kč 105,5 do 106,5, dolar 56—56,3; efekti: bančni: Eskomptna 100—100,5, Poljo 15—16, Kreditna Zagreb 101—102, Hipo 54,5—55,5, Jugo 91—92, Ljubljanska kreditna (180), Obrtna 55—58, Prašedionna 865—867,5, Slavenska 50—52, Narodna 8900—0; industrijski: Eksploatacija 0—13, Gutmann 200—265, Dubrovačka 305—310, Slaveks 112—115, Slavonija 31—32, Isis 51—54, Trbovlje 344—345, Vevče 103—0; državni: investicijsko 75—78, agrarne 39—41, Vojaška škoda aranžman 294 do 295, kasa 294—295, avgust 294—295, september 297—299.

BEograd. Devize: Dunaj 800,25 do 800,8, Budimpešta 795,5—798, Berlin 1349,25 do 1350,5, Bukarešta 25,75—25,8, Italija 186 do 187,5, New York 56,58—56,59, Praga 167,75—167,8.

CURH. Beograd 9,1125, Berlin 123,20, New York 517,50, London 25,15, Pariz 14,06, Milan 16,9625, Praga 15,32, Budimpešta 0,007290, Bukarešta 2,88, Sofija 3,74, Dunaj 73,10.

DUNAJ. Devize: Beograd 12,46 do 12,50, Berlin 168,20—168,70, Budimpešta 98,81—99,11, Bukarešta 8,2625—8,2825, London 84,8425—84,4425, Milan 23,20—23,30, New York 708,35—708,85, Praga 20,9250 do 21,0050, Sofija 5,12—5,14, Varšava 77,75 do 78,25, Curih 186,50—187, Pariz 19,40—19,50; valute: dolarji 704,40—708,40.

Deviza Beograd na ostalih borzah: v Pragi 59,475, v Berlinu 7,405.

Preobložen sem, da bi si dovoljeval luksuz, kupovati ceno, pa manj vredno blago! Tako si pravi moder moški, kadar kupuje avto! Pa kje imajo modri množino? Spoznanje hodi šele za škodo! Dober računar kupuje najboljši, da dobi

najcenejši

Na letošnjem jesenskem semnju v Zagrebu vidimo najcenejše avte na svetu, in sicer:

Dvosedeznik Hanomag 2/10 HP, po motorju in gradnji najstanovitnejši, po obliki in konstrukciji najprimernejši, obratno najcenejši, za ravnanje pa najpreprostejši mali avto sedanosti! Obratni stroški nižji nego pri srednjem motornem kolesu! Obzinstvenje iz pristnega usnja! Udoben prostor za dva odrasla in enega otroka! Balonsko obročje!

Zmagalet pri vseh ocenjevalnih vožnjah proti precej močnejšim vozovom!

Otvorjeni, zaprti in kombinirani dobavitelji in osebni vozovi!

Štirisedeznik Tatra z zračnim hladilnikom na puhalu, udoben in učinkovit zlasti pri gorskih vožnjah, prav kakor blajenje z vozi! Nič vretja, nič defekta pri hladilniku, nič več počenih cilindrov! Konstrukcija ustvarjena samo za male avte! Nedosežno dolgotrajno in stanovitno! Krčilna os, avtomatsko oprežanje, ojačeno vnetilo, vrtilno oljenja, štirikrat ojačena kardanska vodba, Boschov napustilnik, Boschovo vnetilo, Boschova razsvetljava, štirje naprejni, en nazajni rod. Trden proti prevrnjenju, zgrajen za najslabše ceste in najdaljše ture. Vse, tudi karoserija, strokovnjaško delo! Ni škattja za konzerve!

Zmagalet pri Targa-Florio in Vseruski ocenjevalni vožnji, najtežjih preizkušnjah sveta!

Športni štirisedeznik (Waymannova karoserija), štirisedeznik Sdandart in Luxus, odprti in zaprti! Vse vremenska karoserija! Damska limuzina! Vozovi za trgovske potnike! Kombinirani blagovni in osebni voz! Zaprti dobavitelji vozov! Enotonski tovorni vozovi!

Znižane cene!

Šestsedežnik Benz, najstarejši avtofabrikat sveta. Nedosežno najcenejši razredni voz!

Odlično, okusen, primeren!

Ni talni-eleganca!

Odprti šestsedežnik, z motorno zračno črpalko, kompletan kar za vožnjo. Dinarjev 165.000 franko zacarinjeno! Mercedes - Kompressor 15/70/100 HP Dinarjev 305.000 — franko zacarinjeno! Porabnostna vozila od 150 do 6000 kg nosilnosti!

Kristian Nusser,

generalni zastopnik za SHS, Beograd, Cara Uroša 6 a. Tel. 23—14.

Zagreb, Vrhovčeva 7. Tel. 9—75.

Večje uvedeno samo-tojno podjetje za izdelavo sadnih in rastlinskih esencij, eteričnih olj, žganja likerjev in t. d., lastna polja za vzgojanje potrebnih rastlin. 1866

družabnika

z večjim kapitalom. Prednost strokovnjaki. Le resni refikantje naj stavijo ponudbe z navedbo razpoložljivega kapitala na oglasni oddelki Jutra pod Sigurni kapitali.

Vse vrste šolskih zvezkov dobite še vedno najceneje pri: **A. Janežič, Ljubljana** Florijanska ulica 14. 201—0 knjigovoznica, industrija šolskih zvezkov in trgovskih knjig.

Cenejši bencin

Din 7— liter

iz avtomatične sesalke Dunajska c. 36. — Angleško Castrol olje vedno na zalogi.

Se priporoča Jugo-Auto Telefon šte. 236.

6079-a

Knjigovodkinja,

prvovrstna moč za modno trgovino se sprejme. Ponudbe pod „Samostojna“ na oglasni odd. „Jutra“.

6069 a

Prešane ocvirke od slanine

po 5 Din kg, in

1^a domačo svinjsko mast

znamke J. P.

v sodih po 50, 100 in 200 kilogramov po najnižjih dnevnih cenah prodaja trvdka

Evald Popovič, Ljubljana.

Dr. IVAN LAH:
Knjiga spominov
I. izd. Maja pol. Dan 1914
(S sliko avtorja)
Orežirana Din 30—, platno Din 40—
Naroča se pri
Tiskovni zadrugi v Ljubljani,
Prešernova ulica 54

L. Mikuš
LJUBLJANA, Mostni trg 15
izdelovatelj dežnikov
Na drobno! Na debelo!
Zaloga sprehajalnih palic
Stari dežniki se nanovo oprebljajo.

6074 z
Ivan Nagy in Marija Mikuš
roj. Nagy naznanjata vsem sorodnikom n znanec tužno vest, da je njih srčno ljubljani brat oziroma bratranec, stric in svak, gospod

Josip Nagy

majord v p.

po dolgoletnem trpijenju, previden s olajšit svete vere v nedeljo jutraj v Feldhofu pri Grazu preminul.

Pogreb dragega pokojnika se bo vršil v torek, dne 17. t. m. popoldne na Centralno pokopališče v Grazu.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v Grazu in v Ljubljani v raznih cerkvah.

LJUBLJANA, dne 16. avgusta 1926

Združna hranilnica

reg. pos. in gosp. zadruga z o. z.

Ljubljana Sv. Petra cesta 19 Ljubljana

daje posojila na vknjižbo ter proti zastavi vrednostnih papirjev. Obrestuje vloge na knjižice po čistih 6% brez odpovedi. Poseben oddelek za prodajo srečk Državne razredne loterije ter prodajo srečk ratne štete na obroke

Kupujemo 7% državno investicijsko posojilo ter ostale državne papirje.

Zahvala.

Povodom težke izgube, ki nas je zadela po nenadni smrti našega nepozabnega soproga, oz. očeta in dedeka, vpokoj. nadučitelja iz Račjega, gospoda

Ivana Paulška

nam je došlo toliko izrazov odkritega sočutja, da nam je nemogoče se vsakemu posebej zahvaliti. Prejmite torej tem potom vsi, ki ste se spominjali dragega soproga itd. ob času bolezn in smrti ter ga spomili na njegovi zadnji poti, našo najsrčnejšo zahvalo.

Posebno se še zahvalimo za genljive nagrobne govore, s katerimi so počastili blagega pokojnika gospod obl. šol. nadzor. M. Sinkovič, g. nadučitelj iz Račjega, S. Mohorko in zastopnik gasilnega društva iz Račjega in drugih krajev, g. L. Mešelj.

Še enkrat: Bog plati!

Zalujoči ostali.

Prostovoljna sodna dražba

Na predlog Roze in Jere Novak, posest. v Zg. Porčicu v Sloven. goricah, se dovoli prostovoljna sodna dražba zemljišča vl. št. 32 k. o. Zg. Porčič s pritiskinami, ki se bodo določile na licu mesta, in premečnice, obstoječimi med drugim iz 14 glav goveje živine, 9 svinj, 12 novih sodov, več kg raznega žitta, sena, slame, moka itd.

Dražba se bo vršila dne 4. sept. t. l. ob 9. uri na licu mesta v Zg. Porčicu v Slov. goricah.

Naiančnejši dražbeni pogoji so na ogled pri podpisnem sodišču.

Okr. sodišče Sv. Lenart v Slov. goricah Odd. II. dne 12. avgusta 1926. 6075a

Ovega Richter Frich:

Rdeča megla

Roman.

Med njimi je bila mlada dvojica, ki je zbuja posebno pozornost. Obadva, on in ona, sta bila prav tako zanemarljiva kakor vsi ostali, toda v njunem vedenju je bilo nekaj, kar jih je razlikovalo od njih. On je igral na gosli, ona je plesala. Mladi Poljak sicer ni bil umetnik, zato pa je igral tem bolj ognjevit, udarjal s petami ob tla in zviljal svoje krepko malo telo v muzikalnih okretih.

Marsikateri izmed potnikov prvega razreda se je zanimal za lepo poljsko dvojico. Zlasti neki Parižan, človek srednjih let, ki mu je štrlela smešna brada na vse strani, je le težko odtrgal oči od nju, kadar sta se izprehajala po sprednjem krovu.

Vrli Dubonnet je bil res zelo čuden človek. Ne manjka se Francozov, ki so ponosni na svoje bujne brade. In vendar je ni bolj bedaste slike, kakor je pogled na moža, ki mu drhti nad tankim galskim vratom cel funt razčesane obrazne dlake. Dubonnetu skoro ni bilo drugega kakor dlaka in oči. Sredi kosmatinaste gošče sta mu igrali dve veliki zajčji zrkli, ki sta v neprestanem prelivanju zaporedoma izražali neumnost, bistroumnost, prostodušje, togotljivost in pohlep na denar.

Pierre Dubonnet je bil na lovu. Bil je novinar, skromen novinar pri »Matinu«, a tudi pretkan volhjač, ki je živel ob tem, da se je plazil okoli slovečih zločincev ter jih izrabljal za dobičkanosne članke. Po naključju je bil zvedel, da se vodi Jacques Delma, bivši strah Evrope, s parnikom »La France«. To vest je imel iz dobrega vira. Neki tovariš ga je spoznal, a ga ni hotel ovaditi, ker mu je bil star prijatelj. Pač pa je v svoji neprevidezosti govoril o tem z Dubonnetom. Ta je shranil dragoceno novico v svoji lakomni duši

in je zahlepel po tistih dvajset tisoč frankih, ki so bili razpisani na prošlelega morilca in anarhista.

Stvar ni bila baš lahka. Delma in njegova žena sta bila na ladji, o tem Dubonnet ni dvomil. Toda bivši učenec Jozije Saimlerja očitno ni potoval v svoji lastni koži. Dlake Dubonnetove brade so se iztezale na vse strani. Čeprav je odhul vse sopotnike, se mu vendar še ni posrečilo dognati, kateri izmed teh petsto ljudi naj bi bil zločinec.

Do danes ne. Danes pa je nenadoma zbudila njegovo pažnjo zala poljska dvojica, ki je igrala in plesala spodaj v tretjem razredu. Seveda! Še v koreninah svoje kosmate brade je čutil, da je na pravi sledi. Krepiki možiček ni bil Poljak, preslabo je igral na gosli. Ne, ta človek s trudnimi očmi in ohlapnim nasmeškom je moral biti Jacques Delma. Spoznal ga je, še preden je pogledal fotografijo slavnega zločince, ki jo je imel s seboj.

Ko je zmagoslavno spustil oči okoli sebe, je srečal dvojico mirnih višnjevih zrenic, ki sta ga opazovali. Francoz je nagrbnil obrvi. Visoki mož, ki je stal zraven njega, mu je bil neznan. Njegov umni, skladni, golobradi obraz ni bil po njegovem okusu. Kaj vraga mu je bilo, da je tako buljil vanj?

»Lepa dvojica, monsieur,« je rekel tujec in pokazal z glavo na Poljaka.

Dubonnet se je hotel pikro odrezati, a zdajci je pogoltnil besedo, zakaj baš tisti mah je priletela ptica in pala na krov. Bil je krasen golob-pismošča. Uboga žival je očitno poginjala od gladi in napora. Med perjem njenega repa je tical tenak papirček. Tujec je stopil h golobu in je previdno odvezal pisemce. Z začudenjem je uzrl na njem nekaj nejasnih črk.

»Kaj je to?« je vprašal Francoz.

»Sporočilo za vas,« je odgovoril veliki mož brez naglice. »Svarilo, da se nikar ne preveč ne zanimajte za druge ljudi, ako nečete, da bi vam predla slaba.« Ko je Dubonnet začul ta odgovor, je pozelenel od togote in smešnost ga je ognila kakor gorja.

XVIII.

Brezlična brzojavka.

Dubonnet ni bil eden izmed tistih, ki so krivi, da smatra svet Francoze za hrabre ljudi. Njegova pot je bila vedno polna ovinkov. Preveč ganljivo se je oklepal življenja, da bi se bil smel naravnost spustiti v nevarnost. Zato ni odgovoril niti besedice, ko ga je neznan dolgin opozoril, naj se čuva. Spoštljivo je razprostrl tanke bele roke ter naglo izginil na spodnji krov.

Kdo je neki bil ta tuji orjak, ki ga je svaril, naj ne sledi za preoblečenim Delmajem? Dolgo je ugibal. Čim bolj se je oddaljeval od njega, tem bolj mu je naraščal pogum. Že ga je mikalo, da bi govoril s kapetanom in bi mu zaupal svoj namen. Toda premislil se je. Prišlo mu je na um, da bi se utegnil potlej še kdo drugi polakomniti visoke nagrade. Baš to pa je bilo treba preprečiti za vsako ceno!

Po svoji stari navadi je tudi tu ubral zavratno pot. Pred ladijsko kuhinjo je srečal stewarda, skrbno počesana in silno zgornjega možička. Dal mu je smotko in jel počasi jadrati proti cilju razgovora. »Čujte,« je rekel naposled, »ali poznate širokoplečneža, ki sedi tamle na spodnjem koncu mize, nasproti kapetana? Kako nevsakdanji človek se mi zdi.«

»Seveda ga poznam. Ta gospod je zelo znana osebnost. Norvežan je. Njegovo ime ste gotovo že slišali: doktor Jonas Fjeld. Med svetovno vojno je igral veliko vlogo... Saj menda pomnite?«

Dubonnetu toliko da niso skočile oči iz jam. Veliko je že slišal o Jonasu Fjeldu. Tudi pri svojem iztikanju za Delmajem je večkrat naletel na njegovo ime. A kaj je bilo preganjalcu anarhistov, da se je zavzemal za tega prokletega lopova?

Zahvalil se je za pojasnilo in krenil dalje. To reč je bilo treba dobro premisliti. Zdajci pa je obstal in zažvižgal. Stvar je bila jasna kakor beli dan: bila sta pač dva na delu! Tudi Norvežan je lovil. Tudi on je izsledil francoskega anarhista in ga je zdaj hotel prijeti!

Mali oglasi

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva, vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek Din 5.—

Ženitve, dopisovanje ter oglašitve strogo trgovskega značaja, vsaka beseda Din 1.— Najmanjši znesek Din 10.—

Prirrediti

Izpraševalni izpit iz glasbe na meščanskih šolah.

Reflektanti, ki so vložili prošnjo za enoletni študijski dopust na konservatoriju v Ljubljani, da po končanem letu vstopijo iz glasbe za poučevanje na meščanskih šolah, imajo sprejemni izpit v torek, dne 24. in v sredo 25. t. m., ob 8. uri dop. v sobi št. 14 področja Glasbene Matice. Prisiljeni iz Ljubljanske oblasti imajo sprejemni izpit v torek 24. in v sredo 25. t. m. ob 8. uri dop. v sobi št. 14 področja Glasbene Matice. Prisiljeni iz Ljubljanske oblasti imajo sprejemni izpit v torek 24. in v sredo 25. t. m. ob 8. uri dop. v sobi št. 14 področja Glasbene Matice. Prisiljeni iz Ljubljanske oblasti imajo sprejemni izpit v torek 24. in v sredo 25. t. m. ob 8. uri dop. v sobi št. 14 področja Glasbene Matice.

Cbrt

Fotoaparate

risalna orodja
slikovno popravila meh
nina delavnica Anton Ko
šina, Cegnarjeva ulica 12.
23728

Mesarjlo

dobro vpeljavno, oddam
takoj v sren na prometnem
kraj t farna cerkve na
Dolenjskem. Naslov: pove
oglasni oddelku »Jutra«
23836

Službe

(dobe)
Učenko
sprejme večja manufak
tura trgovina na delu.
Ponudbe pod »Razpisom«
na oglasni oddelku »Jutra«
23887

Novo trg. podjetje

Učenca
pošten študent, s primer
no kolo, izobrazbo, se
sprejme v trgovino meka
noga blaga. Prednost ima
je iz Kranjskega. J. Penko
— Maribor. 23678

Učenca

pošten študent, s primer
no kolo, izobrazbo, se
sprejme v trgovino meka
noga blaga. Prednost ima
je iz Kranjskega. J. Penko
— Maribor. 23678

Kuharico

znanljivo in pošteno, pri
dih rok ter lepega vede
nja, staro 25—35 let, spre
jem v boljšo mesto. Kilo.
Prednost imajo dekleta z
dolgoletnimi izkušnjami.
— Nastop 1. septembra. Na
slov pove oglasni oddelku
»Jutra«
23711

Klobučarskega po

močnika
dobrega delavca za polno
delovanje. Povezava v
klobučarstvo v Kobaru.
23684

Prodajaljo

z najmanj dveletno prakso
sprejem v trgovino na de
lo. Prednost imajo ona, ki
so vajene življenja. —
Ponudbe pod »Postena 41«
na oglasni oddelku »Jutra«
23716

Godbeniki!

Imperial in Apolo kino v
Sarajevu potrebujejo mu
zike za dve prina in dve
sekunda violine 2 in 3 in
vir iz dva za 3. Nastop
15.—18. septembra. Ponu
be z zahtevkom plače na
»Kimen«, d. d. Sarajeva.
21925

Ia. damski frizerji

(frizerke)
perfektni za ukro kodra
nje (Wasservagen) striz
nje na »babi«, maserji, vi
sularji, se iščejo za prvo
vrstni salon v Zagrebu. —
Samo večje sila s prvoraz
rednimi referencami pridejo
v poštev. Plača po dogo
voru. Vprašanja na naslov:
Karas, Zagreb, Akademski
trg 8. 21999

Ravnatelj

ozir. umedika, ki mora
biti smel vseh pisarni
skih del, sprejem na po
družnico v Mariboru, ozir.
Celju. Prednost ima, kdor
polovi kavajo. Ponudbe s
navedbo dosežnega stali
ševanja in referenc na
oglasni oddelku »Jutra«
pod »Stalno mesto 76«.
23876

Potniki

za prodajo drž. vrednost
papirjev in drugih predme
tov, se sprejmejo takoj
proti nagradi in visoki
provisiji. — Pismono ali
osebno se obrniti na naslov
Josip Dolan, d. d. rudič, Vi
selenje pri Celju. 23868

Miajo gospodično

ki pomaga tudi pri gospo
dinjavju, iščem k dvema
strokoma v starosti 2 in
1½ leta. Ponudbe s sliko
na naslov: Mira De Paulis,
Sombor, Trg kraljeve Ma
rije 9. 23832

Žensko moč

samoostojna in znanljivo
z večletno prakso, veliko
slovenskega, srbskega in
nemškega jezika v govoru
in pisavi ter perfektnega
amerikanskega knjižnovo
dva, 18 let, za čimprej
vstop. Dopise na oglasni
oddelku »Jutra« pod »St
alna mesto 15«. 23816

Prodajaljo

dobro izveščano papirno
stroko, takoj sprejemno.
Ponudbe s prepisi spravi
val in sliko se naj pošljejo
na naslov: Mira De Paulis,
Sombor, Trg kraljeve Ma
rije 9. 23832

Kotlarskega pomoč

nika in kovača
sprejme takoj Kordić, kot
lar in kovač, Sušak, Si
niska cesta 20. 23825

Mizar. pomočnika

sprejme Novak, Zbilje 88
pri Metvohah. — Hrana in
stanovanje v hiši. Pred
nost imajo samci. 23847

Službo dole bolj, st

deklica ali žena
ki kuha perfektno, opravi
vsa hišna dela in sva ne
koliko nemika, pri po
družnici na delu. — Do
pise na oglasni oddelku
»Jutra« pod »Vjerna 56«.
21909

Pek. valenca

sprejem takoj. Naslov v
oglasnem oddelku »Jutra«
23846

Lesnega prejemalca

lesne izvorna lesna trvdica,
dobrega poznavalca trdega
lesa, praktičnega strokov
njaka, renega in poštenja
dobro vpljavno. Povezava
izvorna lesna trvdica. Po
nudbe na oglasni oddelku
»Jutra« pod »Stalno me
sto 76«. 23876

Pekovskega učenca

od 14—16 let, poštenih
stvar, kateri bi imel va
sej do pekoveke obrti,
išče Gorenko Franc, pek
mojster, Frankolovo pri
Celju. 23818

Službe

iščejo
Železninar
vešč slovenskega in nem
škega jezika, išče službe.
Cenj. ponudbe na oglasni
oddelku »Jutra« pod »Z
anceljiv 61«. 23061

Absolvent

dvoletna vinarske in sad
jarske šole, 25 let star, iš
če primerno »stale službe na
vinostru. Naslov pove
oglasni oddelku »Jutra«.
21990

Inteligentna oseba

varčna in izvestna kuhari
ca, znatna popolnoma slo
venskega, srbskega in ne
mškega jezika, išče službo
v večjem obratu. Sli
bi tudi k starejšemu, le
finemu gospodu za gorpo
dinjo. Ponudbe na podru
čje »Jutra« v Mariboru
pod »Samoostojna gospa«. 23809

Samoostojen vrtnar

srednjih let, s dobro na
obrazbo, išče primerne
»stale službe na podru
čje »Jutra« pod »Kakr
nakoli služba 83«. 23083

Dečko

17 let star, izučen v spe
cificirani trgovini. Išč
e mestitve kjerkoli. Ponu
dbe pod »Postena na oglas
ni oddelku »Jutra«. 23874

Postrežnica

gre v dopoldanskih ali po
podanskih urah na dom
perilo prat. — Pocen
skoraj novo postelo. Na
slov v oglasnem oddelku
»Jutra«. 23870

Kuharica

samoostojna, izveščana v
vseh hišnih delih, išče me
sto pri boljši rodbini. Po
nudbe na oglasni oddelku
»Jutra« pod »Za
ncljiv 61«. 23061

Knjigovodkinja

s dolgoletno prakso, zna
ša bilance, govori per
fektno slovensko, nemško
in srbskorusko, išče pri
meniti mesto. Ponudbe pod
»A. B. K.« na oglasni od
delku »Jutra«. 23867

Gospodična

hčerka trgovca in gostilni
čarja, z znanjem kuhanja
in šivanja, išče primerne
službe proti majhni plači.
Ponudbe na oglasni oddel
ku »Jutra« pod »Poste
na 20«. 23820

Mladenč

ki ima veselje do potova
nja, želi službo potnika ali
kaj sličnega. Cenjene po
družbe na oglasni oddelku
»Jutra« pod »Agilen 59«.
23839

Dekle

pridno in pošteno, iš
če službo naskarice na de
lanju. Ponudbe na oglas
ni oddelku »Jutra« pod
»Vjerna 56«. 21909

Občinski tajnik

s dolgoletno prakso in iz
borno strokovno izobrazbo,
zmožen voditi tudi mestno
upravnost, išče službo v
večji občini. Naslov pove
oglasni oddelku »Jutra«
23834

Mizar

samoostojen, starejših let,
trezen in zanesljiv, iš
če stalno mesto, najraje na
Dolenjskem. — Dopise
oglasni oddelku »Jutra«
pod »Stalno mesto 76«.
23876

Železni uradnik

mlad, reduiran, vešč slo
venske, nemške in srbsk
korendence in strojepla
nje, išče mesta knjižnovo
je, korendence, »stale služ
ba, okrobnika ali slično.
Ponudbe na oglasni oddel
ku »Jutra« pod »Stalno
mesto 76«. 23876

Tehnični uradnik

znanljivo, mlad, energičn
temeljito nabračen, vešč
letno prakso kot obrato
vedja, dober risar in spre
ten v pisarniških poslova
nju, zmožen slovenske,
obhrburske, nemške in
italijanske, bi rad dobil
službo pri kakem industri
jskem podjetju. Ponudbe na
oglasni oddelku »Jutra«. 23817

Hlapec

išče mesta k tečnim konjem
Naslov v oglasnem oddelku
»Jutra«. 23842

Mladenč

24 let star, bivši pisarni
ski podčastnik, išče kakrsko
podčastnik, event. tudi fi
zično delo v Ljubljani. Po
potrbi položiti tudi kavejo
Cenjene ponudbe pod
znanje »Abdinet 55« na
oglasni oddelku »Jutra«. 23835

Mizarski pomočnik

vešč vsega mizarskega de
la kakor tudi pri strojih,
išče službo pri kakem ve
šjem podjetju. Cenjene po
družbe na oglasni oddelku
»Jutra« pod »Mizar 48«. 23848

Granik

proda po zelo nizki cen
Sever & Komp., Ljubljana,
Gospodarska cesta št. 5.
23871

Moško kolo

dobro ohranjeno, prodam
po nizki cenji. Naslov pove
oglasni oddelku »Jutra«
št. 40. 23861

Pozor, peki!

Delilni stroj na 25, popo
lno dober, ugodno prodaj
Franz Bergerski, Ljubljana,
Kraški trg 6, dvo
rišče. 23862

Premog in drva

znanljivo k a p e pri R.
Valepu v Selenburgovi ul.
št. 7. 204

Kupim

»Odol« steklenice
prazne, kupuje drogerija
Kane, Židovska ul. 187

PREMOK — DRVA

»Ilirija«
Kralja Petra trg št. 8.
Tel. 220 23865

700 lb novih sodov

iz kalenega hrastovega lesa
od 300—1000 kg. ima napro
daj Franco Zorec, sodar
njem, France ugodno Dolen
Maribor, Meljaka št. 18.
23713

Več stelaž

in pudelov po ugodni cen
ji. Oglejte se v trgov
ini H. Kenda, Ljubljana.
Mestni trg 17. 21646

Indian Scout

57HP s priklonom vozom
in električno lučjo, tahome
trom, zelo dobro ohran
jen, France ugodno Dolen
Maribor, Meljaka št. 18.
23713

Pisalna miza

amerik. sistema, zelo malo
rabljena, proda za akte
se proda po zelo ugodni
ceni. Naslov v oglasnem
oddelku »Jutra«. 23736

Stavbeniki, pozor!

Vešč kolnikovo vodnih
tehtnic (Wasservagen)
probi Anton Kozina, Ljub
ljana, Cegnarjeva ul. 12.
23728

Otroško posteljico

kaprino prelo s elageto in
stojalo pisano mizo prodam
Naslov v oglasnem oddelku
»Jutra«. 23873

Stružnico

za fino mehaniko (Wolf &
Jahn), največji izdelak,
še nerahlo, prodam. —
Leitpindel-Drehbank, Vag
nalslange 1000 mm, Spitz
razdaj 575 mm, Spitz
bohe 100 mm, Spindelboh
rung 20 mm. Ogleda se pri
trvdki A. Raabberger, Lj
ubljana, Tavbarjeva št. 3.
Interesentem natisniti
opis. 23766

Motorno kolo

znamke Bianchi, 3 1/2 HP,
malo rabljeno, prodaj Ivo
Tausel, Trbovlje 1. 23890

Iščem odjemalca

za sveže sive, jabolka,
krompir in smrekove hme
ljeve proti takojšnjemu
plačilu. Ponudbe na oglas
ni oddelku »Jutra« pod
»Vagonske mnotine«. 23043

Drva

hrastove in bukove odpadke
od parketov ter mehka drva
dostavljajo po nizki cenji na
dom para šaga v Sear
neti v Ljubljani, za gorenj
ski koločvorom. Pri od
vzemu večje mnotine s
naten popis. 193

Okrogel les

trda in mehka drva, og
lje lastne produkcije, premog
itd. na debelo in drobno
najceneje pri trvdki D.
Marušić, Sv. Petra c. 40.
21179

Hišo z mesarijo

in drugi mesarski po
slopi prodam. Hiša je na
dobro domo hrano pri
veliki industriji blizu Ljub
ljane. Cena ugodna. — Po
nudbe na oglasni oddelku
»Jutra« pod »Mesarija 49«. 23849

Hišo z mesarijo

in drugi mesarski po
slopi prodam. Hiša je na
dobro domo hrano pri
veliki industriji blizu Ljub
ljane. Cena ugodna. — Po
nudbe na oglasni oddelku
»Jutra« pod »Mesarija 49«. 23849

Hišo z mesarijo

in drugi mesarski po
slopi prodam. Hiša je na
dobro domo hrano pri
veliki industriji blizu Ljub
ljane. Cena ugodna. — Po
nudbe na oglasni oddelku
»Jutra« pod »Mesarija 49«. 23849

Hišo z mesarijo

in drugi mesarski po
slopi prodam. Hiša je na
dobro domo hrano pri
veliki industriji blizu Ljub
ljane. Cena ugodna. — Po
nudbe na oglasni oddelku
»Jutra« pod »Mesarija 49«. 23849

Hišo z mesarijo

in drugi mesarski po
slopi prodam. Hiša je na
dobro domo hrano pri
veliki industriji blizu Ljub
ljane. Cena ugodna. — Po
nudbe na oglasni oddelku
»Jutra« pod »Mesarija 49«. 23849

Hišo z mesarijo

in drugi mesarski po
slopi prodam. Hiša je na
dobro domo hrano pri
veliki industriji blizu Ljub
ljane. Cena ugodna. — Po
nudbe na oglasni oddelku
»Jutra« pod